

Výročná správa

2023

www.nbs.sk

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska 2024

Adresa

Národná banka Slovenska

Imricha Karvaša 1

813 25 Bratislava

www.nbs.sk

Elektronická verzia

www.nbs.sk/sk/publikacie/

[vyrocna-sprava](#)

Všetky práva vyhradené. Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja. Redakčná uzávierka údajov uvedených v tejto správe bola 15. marca 2024. Správa bola prerokovaná v Bankovej rade NBS 12. júna 2024.

Obsah

Príhovor	04
Pohľad na rok 2023	06
Časť A – Ekonomický a finančný vývoj	07
1 Makroekonomický vývoj	08
2 Vývoj na finančnom trhu	15
Časť B – Aktivity a činnosti NBS	17
1 Implementácia menovej politiky a správa investičných rezerv	18
1.1 Implementácia menovej politiky	19
1.2 Povinné minimálne rezervy	23
1.3 Akceptovateľné aktíva	24
1.4 Správa investičných rezerv	25
2 Finančná stabilita a dohľad nad finančným trhom	28
2.1 Finančná stabilita	29
2.2 Bankovníctvo	31
2.3 Poistovníctvo a dôchodkové sporenie	32
2.4 Kapitálový trh a finančné sprostredkovanie	34
2.5 Platobné služby, finančné technológie a inovácie	36
2.6 Prierezové témy	38
3 Ochrana finančného spotrebiteľa	41
3.1 Podania finančných spotrebiteľov	42
3.2 Výkon dohľadu	43
3.3 Finančné vzdelávanie	44
4 Emisná činnosť a peňažný obeh	47
4.1 Vývoj kumulovanej čistej emisie	48
4.2 Výroba eurobankoviek a euromincí	49
4.3 Falzifikáty peňazí zadržané na území SR	51
5 Platobné služby a platobné systémy	53
5.1 Platobné systémy	54
5.2 Platobné karty	57
6 Štatistika	61
6.1 Vývoj v oblasti štatistiky	62
6.2 Informačné systémy	68
7 Ekonomický výskum	70
8 Komunikácia, spoločenská a environmentálna zodpovednosť	74
8.1 Komunikácia a spoločenská zodpovednosť	75
8.2 Environmentálna zodpovednosť	78
9 Inštitucionálny rozvoj	80
Časť C – Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31. 12. 2023	85
Príloha Legislatíva	119
Skratky a slovník pojmov	124
Skratky	125
Slovník pojmov	129
Zoznam grafov, tabuliek, schém a boxov	131
Zoznam grafov	132
Zoznam tabuliek	132
Zoznam schém	132
Zoznam boxov	133

Príhovor

Uplynulý rok bol bodom obratu, v mnohom pozitívny.

Inflácia vo všetkých kútoch Európy, vrátane Slovenska, pokračovala v postupnom zostupe z dvojciferných úrovní.

Dialo sa tak napriek pretrvávajúcej ruskej agresii na Ukrajine a neutíchnajúcej neistote trápiacej svetovú ekonomiku. Napriek priaznivému vývoju však bolo aj naďalej potrebné, aby Európska centrálna banka neuhla z cesty a pokračovala v boji s rekordne vysokou infláciou v snahe chrániť ľudí a ekonomiku.

V septembri sme zvýšili našu depozitnú úrokovú sadzbu po desiatykrát v rade, na historicky najvyššiu úroveň 4 percent, čo predstavovalo rozhodujúci mílnik neúprosného 14-mesačného boja s infláciou.

V tomto boji sme neboli osamotení.

Európe sa vďaka diverzifikácii dodávok energií a podpore vlád podarilo zvládnuť negatívne vplyvy ruskej agresie na Ukrajine, čo zásadným spôsobom prispelo k zníženiu inflácie na jednocifernú úroveň.

Razantný pokles, ktorý sme videli v minulom roku, sa v tomto roku spomalil a očakávame, že inflácia poklesne k dvojpercentnému cieľu v roku 2025.

Opatrne rastúci optimizmus je preto oprávnený. Podporujú ho aj prichádzajúce informácie o vývoji ekonomiky v krajinách eurozóny. To nám vytvára priestor a dáva čas na dôkladné vyhodnotenie efektívnosti najrýchlejšieho a najdynamickejšieho zvyšovania sadzieb v histórii Európskej centrálnej banky.

Boj však ešte ani zďaleka nie je vyhratý a ostražitosť zostáva viac než namieste. Dôležité je pritom zachovať trpezlivosť.

To posledné, čo ľudia a ekonomika potrebujú, je návrat neistoty v dôsledku unáhlených a dôkladne nepremyslených krokov.

Tento úspech však nie je zadarmo a úspešný boj s infláciou ukázal centrálnym bankám aj svoju odvrátenú tvár.

Prvoradou úlohou Európskej centrálnej banky, a tým aj Národnej banky Slovenska, je cenová stabilita. Tá je základným predpokladom ochrany blahobytu a úspešnej budúcnosti ľudí v Európe. A tiež na Slovensku, ktoré už dve dekády profituje z členstva v Európskej únii a je už 15 rokov súčasťou eurozóny.

Táto ochrana má svoje náklady.

Zvýšenie kľúčových úrokových sadzieb malo za následok enormný nárast nákladov, ktoré každá centrálna banka Eurosystemu znáša a ešte nejaký ten čas bude musieť znášať. Dobrou správou je, že toto namáhavé obdobie dokážeme zvládnuť. Vďaka obozretnosti a zodpovednosti z minulých rokov, keď sme si vytvárali rezervy práve pre prípad, ako je tento.

Dnes je ťažké predpovedať, ako dlho budú centrálny banky znášať tieto negatívne dôsledky. Jedno je však isté, cena, ktorú by ľudia a ekonomika zaplatili za našu nečinnosť v boji s infláciou, by bola nedezerne vyššia a naša pasivita by mohla napáchať obrovské škody.

Rád by som poďakoval všetkým kolegom za ich prínos a nápady. Ich odbornosť a talent vytvárajú podmienky pre to, aby sme spoločne, ako inštitúcia, zaistili stabilitu – cenovú a finančnú – a chránili spoločnosť pred rizikami nielen v týchto neľahkých časoch.

Verím, že náš boj smeruje do víťazného konca a nasledujúce obdobie strávime spoločne postupným a dlho očakávaným znižovaním úrokových sadzieb.

Nebol to jednoduchý rok, no spoločne sme ho zvládli.

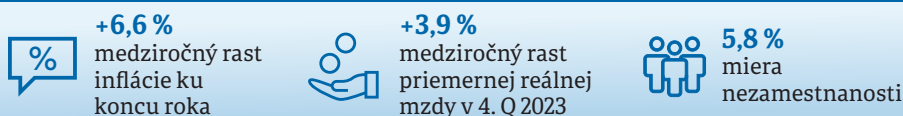

Peter Kažimír

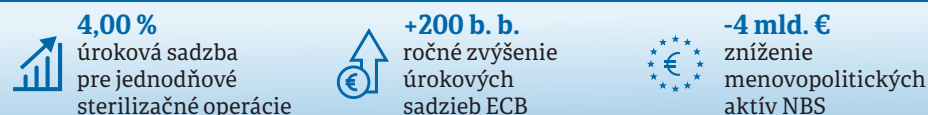
guvernér Národnej banky Slovenska

Pohľad na rok 2023

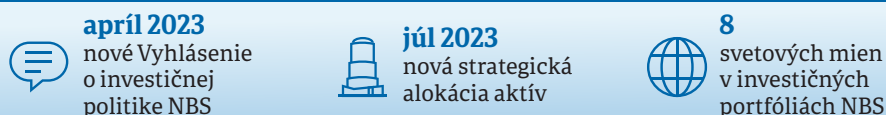
Inflácia sa výrazne spomalila

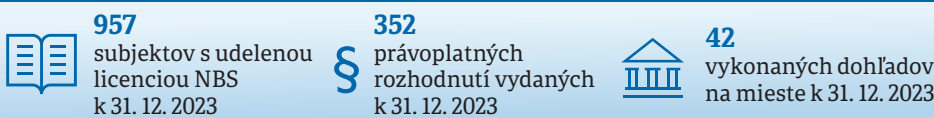
Menová politika Eurosystemu pokračovala v reštriktívnom cykle

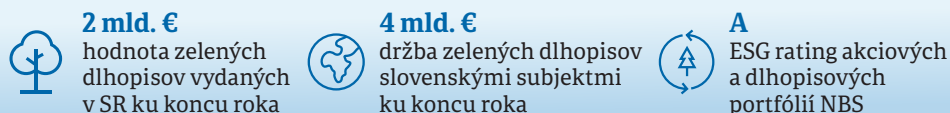
Kľúčové parametre správy investičných rezerv NBS sa zmenili

NBS vykonávala dohľad nad finančným trhom

Objem emisií zelených dlhopisov na Slovensku kontinuálne rástol

Vzdelávanie a ochrana finančných spotrebiteľov sa rozšírili

Rast kumulovanej čistej eurovej emisie na Slovensku sa spomalil

Spustila sa nová generácia systému TARGET

**Ekonomický
a finanční vývoj**

A

1

Makroekonomický vývoj

inflácia
sa prudko
spomalila

spotrebiteľský
dopyt
sa prepadol

firmy
zamestnávali
čoraz viac
cudzincov

eurofondy
podporili
investičnú
aktivitu

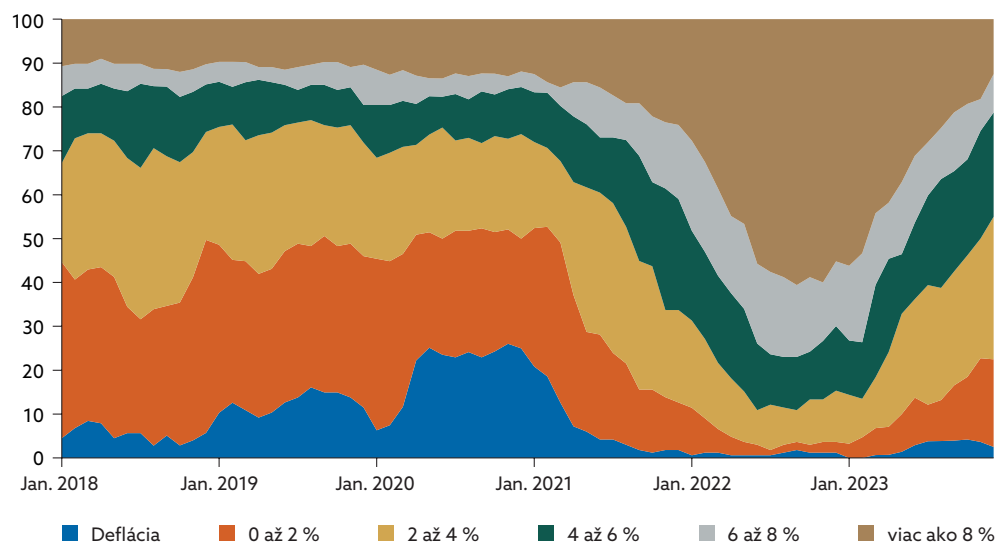
A1 Makroekonomický vývoj

Globálna ekonomika sa v roku 2023 postupne zotavovala z pandémie, ruskej invázie na Ukrajinu a nepriaznivého vplyvu rastúcich nákladov na reálne príjmy domácností. Zníženie cien energetických komodít spolu so zlepšením fungovania globálnych ponukových reťazcov a sprísnením menovej politiky centrálnych bánk podporilo ústup inflačných tlakov. Percento krajín s infláciou presahujúcou 8 % výrazne pokleslo, pričom viac ako polovica mala koncom roka infláciu do 4 % (graf 1).

Graf 1:
Podiel krajín
v rámci
intervalov
inflácie
(v %)

Zdroj: Macrobond

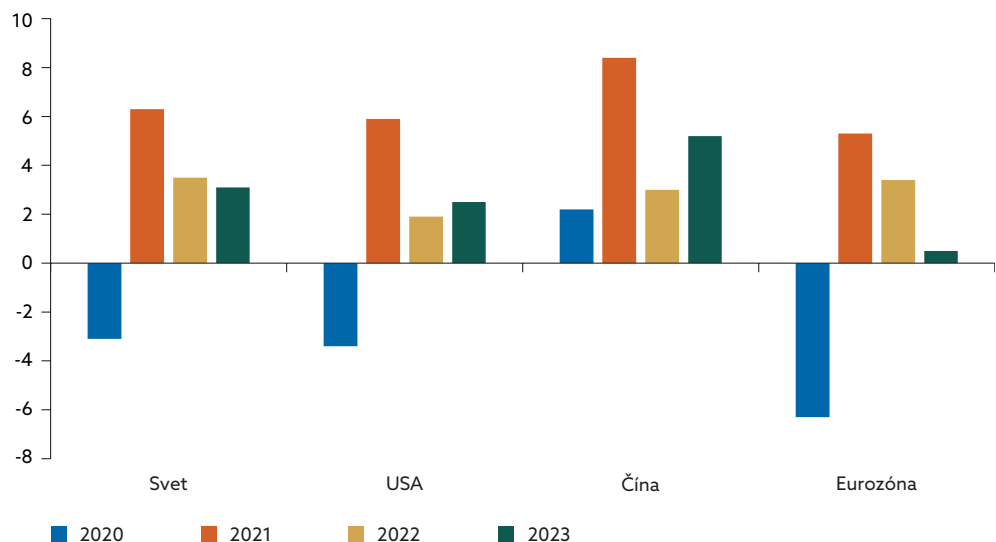

Poznámka: V grafe sú zahrnuté miery inflácie takmer 190 krajín sveta.

Graf 2:
Vývoj HDP
vo vybraných
krajínach
(medziročná
zmena v %)

Zdroj: IMF, World Economic Outlook

V prostredí výrazného sprísnenia menovej politiky zostal globálny ekonomický rast odolný (graf 2) vďaka priaznivej situácii na trhu práce. Globálnemu hospodárstvu vo všeobecnosti výrazne prospelo zlepšenie fungovania na strane ponuky, keď sa v značnej miere odstránili nedostatky vstupov, skrátili sa dodacie lehoty a vzrástla participácia na trhu práce. Nad očakávania si viedlo hospodárstvo Spojených štátov. Jeho výkonnosť v roku 2023 v značnej miere podporila súkromná spotreba. Tá ťažila z relatívne silného, aj keď mierne sa ochladzujúceho trhu práce. Navyše, domácnosti na udržanie spotreby využili aj časť pandemických úspor.

Pomerne solídnu výkonnosť zaznamenala tiež čínska ekonomika, ktorej rast okrajovo prekonal stanovený cieľ. V značnej miere tomu pomohli opatrenia hospodárskej politiky, ktoré boli zamerané na zmiernenie problémov na realitnom trhu. Práve ten zostal najslabším článkom čínskeho hospodárstva, keď pokračoval prepád predajov rezidenčných nehnuteľností.

Ekonomika eurozóny na rozdiel od ostatných ekonomík v roku 2023 vzrástla len nepatrne. Hospodárstvo naďalej negatívne ovplyvňovali vysoké ceny energií, ale aj nízka spotrebiteľská dôvera. Najslabším odvetvím bol priemysel, kde trpeli predovšetkým energeticky náročné odvetvia. Domácu priemyselnú aktivitu tlmilo oslabenie konkurencieschopnosti. Okrem toho nárast úrokových sadzieb viedol k podstatnému zdraženiu úverových zdrojov a záujem o investície sa znížil.

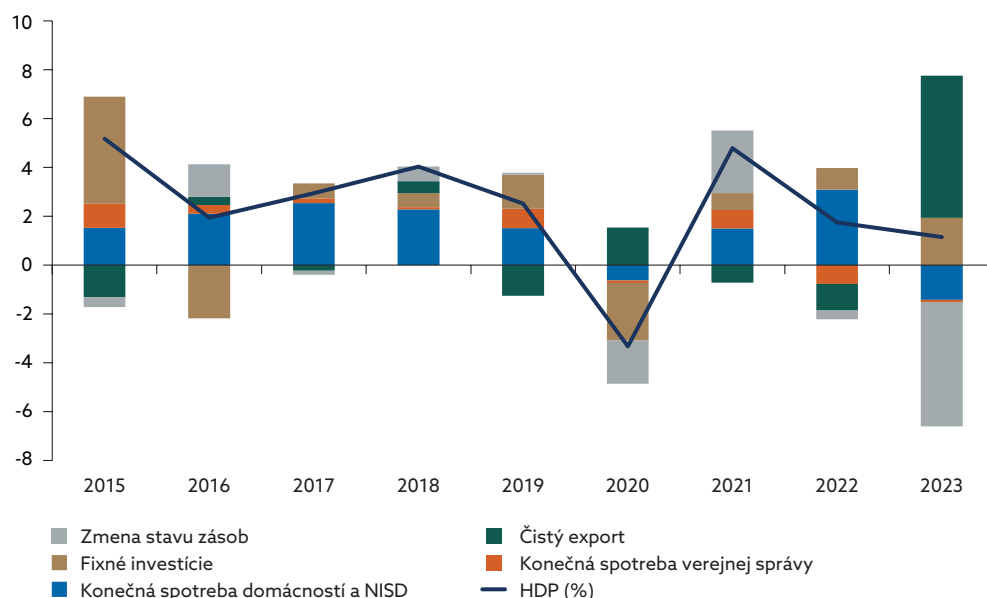
Hlavným zdrojom rastu slovenskej ekonomiky v roku 2023 boli investície a pokles dovozov (graf 3). Investičná aktivita benefitovala z končiaceho sa programového obdobia európskeho rozpočtu. Realizovalo sa množstvo investícií financovaných z eurofondov. Časť z nich sa pravdepodobne uskutočnila aj v súkromnom sektore. Saldo zahraničného obchodu sa po roku vrátilo do kladných hodnôt (graf 4) vďaka nižšiemu dovozu energií, väčšej produkcii zo zásob a utlmenému spotrebiteľskému dopytu. Dovozy sa tak výrazne prepadli.

Domácnosti po druhom roku prepádu reálnych príjmov obmedzili spotrebu. Zvyšovanie miezd zaostávalo za rastom inflácie, ktorá značne ukrajovala z príjmov. Hoci prijaté vládne opatrenia čiastočne tlmili prepád reálnych miezd, domácnosti škrtali svoje výdavky počas celého roka. Rovnako utlmené zostali aj investície domácností.

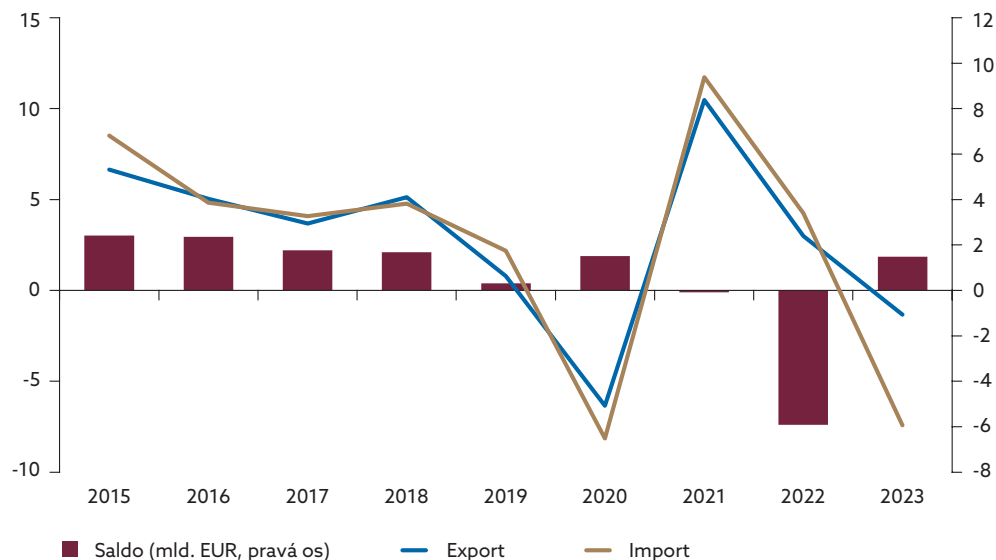
Graf 3:
Vývoj
reálneho HDP
(medziročná
zmena v %,
príspevky
v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Graf 4:
Vývoj
zahraničného
obchodu
(medziročná
zmena v %,
s. c., mld. EUR)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

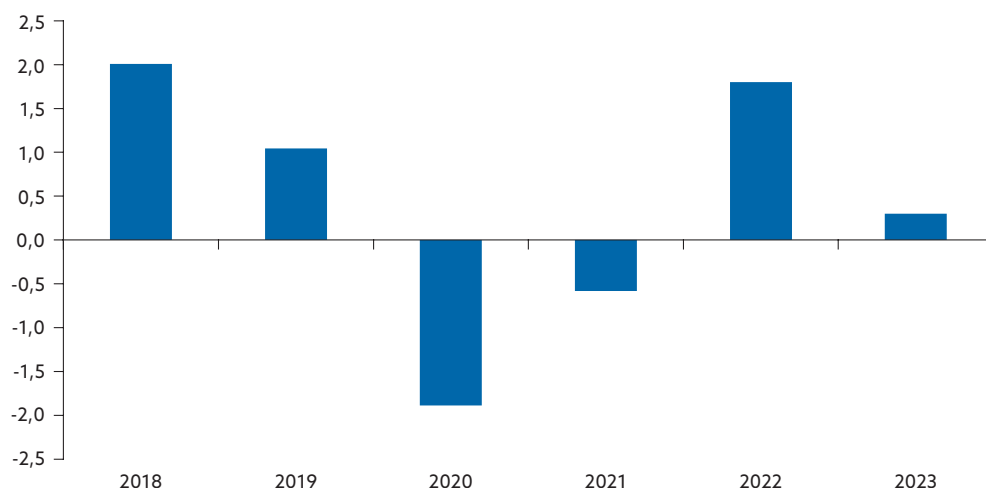
Exportná výkonnosť sa vplyvom slabého zahraničného dopytu mierne zhoršila. Zlá situácia v okolitých krajinách negatívne zasiahla väčšinu odvetví slovenského priemyslu. Jediným sektorom, ktorý odolal a udržal si export nad úrovňou roku 2022, bol autopriemysel. Avšak aj výrobcom áut koncom roka 2023 začal dochádzať dych.

Trh práce zostal silný. Zamestnanosť podporilo zamestnávanie cudzincov a vyšší počet živnostníkov. Nedostatok pracovných síl však brzdil zamestnávateľov v obsadzovaní voľných pracovných miest, a tak sa rast zamestnanosti spomalil (graf 5). Domáce zdroje sa pomaly vyčerpávali a miera nezamestnanosti dorovnala historické minimum z roku 2019 na úrovni 5,8 %. Viedlo to k nárastu dopytu po zamestnávaní cudzincov, ktorých za celý rok pribudlo rekordné množstvo (viac ako 17-tisíc).

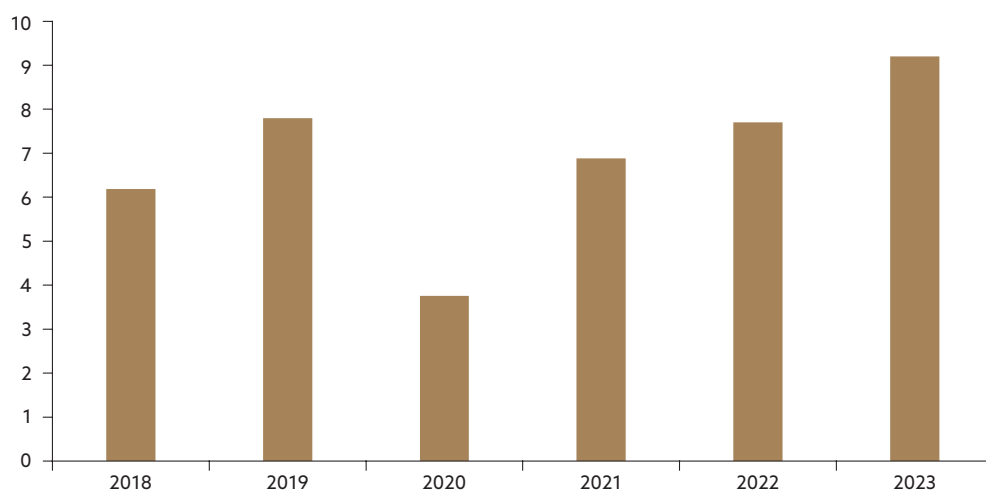
Graf 5:
Vývoj
zamestnanosti
(medziročná
zmena v %)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Graf 6:
Vývoj miezd
(medziročná
zmena v %)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

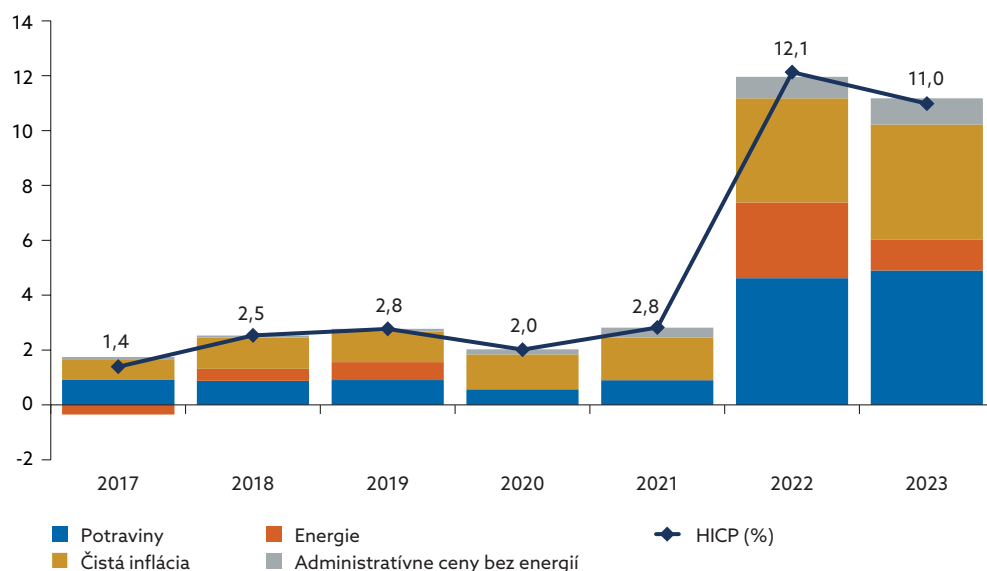
Nominálne mzdy v roku 2023 zrýchlili rast (graf 6). V mzdovom vývoji sa prejavilo viacero faktorov. Vysoká inflácia spôsobila nárast požiadaviek na zvyšovanie nominálnych miezd. Nedostatok pracovnej sily a pnutia na trhu práce posilňovali pozíciu zamestnancov v rámci vyjednávaní. Pre väčšinu pracujúcich však rast nominálnej mzdy nestačil pokryť zvyšujúce sa životné náklady. Výsledkom bolo, že kúpyschopnosť domácností klesla už druhý rok po sebe.

Priemerná inflácia v roku 2023 dosiahla 11 %. Dva roky po sebe sme tak zaznamenali viac ako dvojciferný rast cien. Také niečo sa naposledy stalo začiatkom milénia. V porovnaní s rokom 2022 sa rast cien mierne spomalil (graf 7), čomu pomohol pomalší rast cien regulovaných energií a pokles cien pohonných látok. Napriek spomaleniu bola inflácia na Slovensku stále vysoká. Nadalej patrila k najrýchlejšie rastúcim spomedzi krajín eurozóny a EÚ (graf 8). K vysokej priemernej inflácii prispel najmä rast cien potravín a čistej inflácie. V raste cien potravín sa zhmotnil predovšetkým cenový šok z extrémneho zvýšenia cien agrokomodít a energií, ako aj cien výrobcov potravín. Do čistej inflácie sa prenášal predchádzajúci vysoký rast dovozných cien, veľkoobchodných cien energií a napätia na trhu práce.

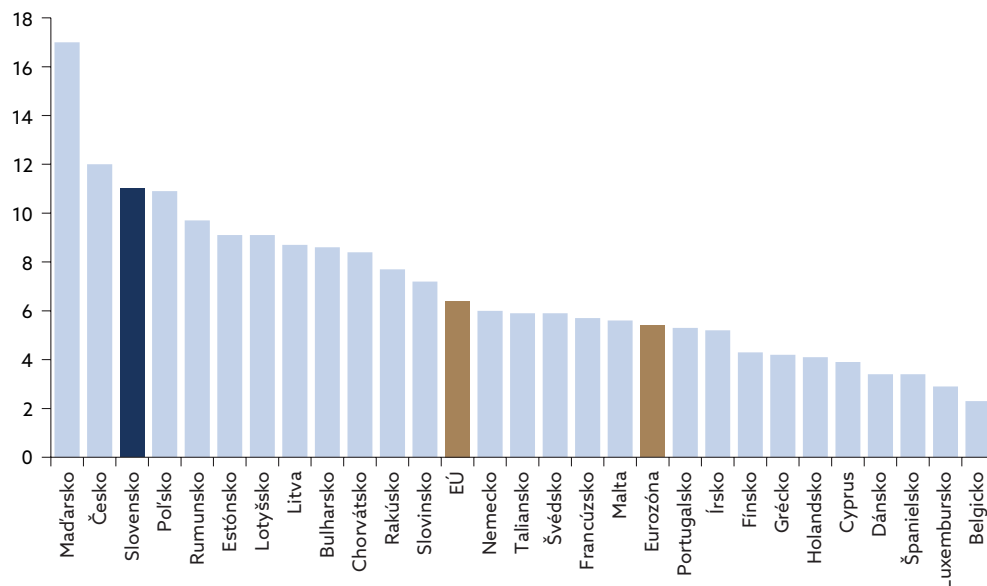
Graf 7:
Štruktúra
inflácie HICP
(medziročná
zmena v %,
príspevky
v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Graf 8:
Inflácia HICP
v roku 2023
v krajinách EÚ
(medziročná
zmena v %)

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Inflácia kulminovala na začiatku roka 2023, vo februári. V nasledujúcich mesiacoch sa začala spomaľovať v dôsledku postupného zmierňovania vplyvu nákladových faktorov. Výrazné a rýchle spomaľovanie jej rastu bolo prítomné naprieč celou štruktúrou spotrebného koša. Rozdielne bolo iba načasovanie. K zmierneniu inflácie ku koncu roka 2023 najväčšou mierou prispeli potraviny. Spomalenie dovozných cien sa prenieslo do spomalenia výrobných cien aj spotrebiteľských cien priemyselných tovarov. Naopak, odolnejší rast zaznamenávali ceny služieb, ktoré majú nižšiu frekvenciu zmien cien. Prispel k tomu aj vysoký rast miezd a nedostatok pracovnej sily. Na konci roka 2023 inflácia dosiahla 6,6 % a spomalila sa takmer o 9 p. b. voči februárovému vrcholu na úrovni 15,4 %.

Ceny nehnuteľností v reakcii na sprísnenú menovú politiku počas celého roka 2023 klesali. Zo svojho vrcholu v lete 2022 sa znížili približne o desatinu. Hlavným dôvodom bol rast úrokových sadzieb ECB, ktoré sa prejavili v zdražení hypoték. Vyššie náklady na splácanie úverov spôsobili pokles objemu novo poskytnutých úverov na bývanie takmer o dve tretiny. Výsledkom bol nižší dopyt po nehnuteľnostiach, a tým aj pokles cien nehnuteľností. Drahšie pôžičky negatívne vplývali tiež na investičnú aktivitu stavebných a developerských firiem.

A

2

Vývoj na finančnom trhu

úvery
prijbrzdili,
ich rast
sa stabilizoval

rast
úrokových
sadzieb sa ku
koncu roka
takmer
zastavil

banky sú
ziskové
a kapitálovo
silné

finančný
cyklus
sa ochladil

A2 Vývoj na finančnom trhu

Schéma 1: Vývoj na finančnom trhu v roku 2023

Zdroj: NBS

Finančný sektor v roku 2023 ovplyvnili najmä tieto udalosti

- Vysoká inflácia zvýšila životné náklady a ceny výrobných vstupov
- Rast úrokových sadzieb zdvihol náklady na obsluhu dlhov
- Oslabený domáci aj zahraničný dopyt viedol k spomaleniu ekonomického rastu
- Zvýšená neistota a zmena nálady ľudí oslabili dopyt

Napriek ochladeniu finančného cyklu sa bankám darilo

Rast úverov sa oproti predchádzajúcim rokom stabilizoval na nižšej úrovni

- Poskytovanie nových hypoték kleslo oproti roku 2022 o tretinu. Toto spomalenie bolo dôsledkom nižšieho dopytu, nie sprísňovania úverových štandardov
- Úvery podnikom zmiernili svoj rast, vývoj v rámci segmentov bol však rôznorodý
- Rast úrokových sadzieb sa ku koncu roka spomalil

Banky boli ziskové a solventné

- Zisk bankového sektora medziročne vzrástol o polovicu
- K zlepšeniu zisku prispel rast čistých úrokových príjmov
- Zvýšila sa kapitálová primeranosť bánk - banky boli dostatočne kapitálovo silné
- Banky plnili požiadavky MREL

Pokračoval stabilný vývoj v oblasti financovania bánk

- Objem vkladov domácností stúpol len mierne
- Banky emitovali kryté dlhopisy
- Znížená úverová produkcia zmiernila potrebu nových zdrojov financovania
- Banky nemali problém s plnením regulačných požiadaviek týkajúcich sa stabilného financovania a likvidity - počas celého roka boli bezpečne nad požadovanými limitmi

Rástli aj nebankové sektory

- **Poistný sektor** bol ziskový, zaznamenal nárast plnenia poistného, najmä v neživotnom poistení. Opäť začal viac investovať do štátnych dlhopisov na úkor podielov v investičných fondoch
- V oboch pilieroch **dôchodkového sporenia** sa naštartoval rast podielu akciových investícií
- V **kolektívnom investovaní** pokračoval záujem o akciové a realitné podielové fondy
- Rástli aj **investície retailových klientov** do cenných papierov

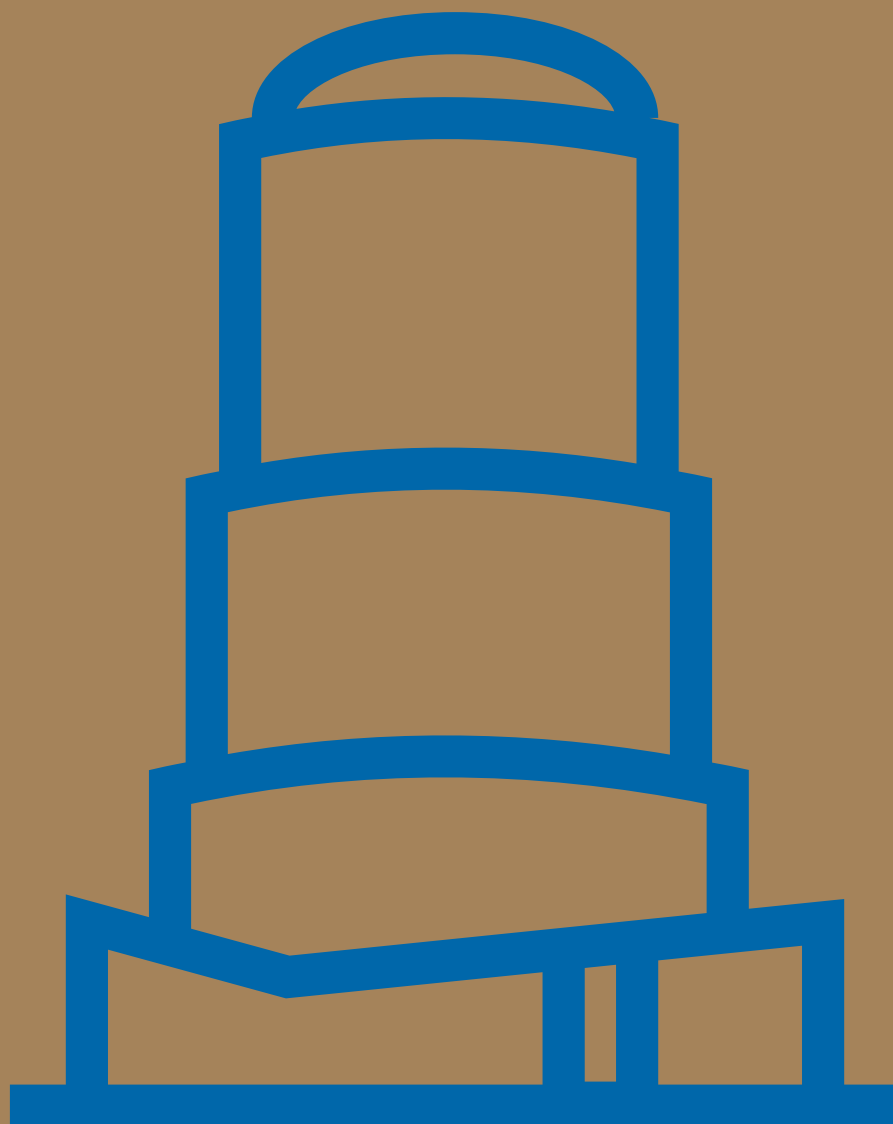
Trh s nehnuteľnosťami sa výrazne spomalil

- Ceny nehnuteľností medziročne klesli o viac ako desatinu
- Za ochladením stojí znížený dopyt: zvýšené úroky a inflácia zmiernili motiváciu ku kúpe nehnuteľností
- Dostupnosť bývania sa po poklese v úvode roka stabilizovala na zníženej úrovni

Riziká pre finančnú stabilitu bánk ostávajú zvýšené

- Finančný cyklus sa ochladil, tendencie k zadlžovaniu výrazne opadli, riziká v portfóliách bánk naakumulované z minulých rokov však ostávajú prítomné
- Vyššie úrokové sadzby a inflácia preveria schopnosť domácností a podnikov splácať úvery. Dôležitý v tomto ohľade bude ďalší vývoj ekonomiky a trhu práce
- Finančnú stabilitu môže do budúcnosti nepriaznivo ovplyvniť aj oslabený svetový dopyt a ekonomický vývoj, čo by prehĺbilo riziká fiškálnej udržateľnosti
- Banky môže negatívne zasiahnuť aj prípadný nepriaznivý vývoj v sektore komerčných nehnuteľností, vzhľadom na jeho význam
- Banky sú kapitálovo silné a schopné zvládnuť aj tieto výzvy

**Aktivity
a činnosti NBS**

B

1

Implementácia menovej politiky a správa investičných rezerv

zvýšenie sadzieb
o ďalších
200 b. b.

úroková sadzba
pre jednodňové
sterilizačné
operácie
4,00 %

nová
investičná
stratégia pre
investičné
rezervy NBS

prvá
klimatická
správa o finančných
aktívach NBS

B1 Implementácia menovej politiky a správa investičných rezerv

1.1 Implementácia menovej politiky

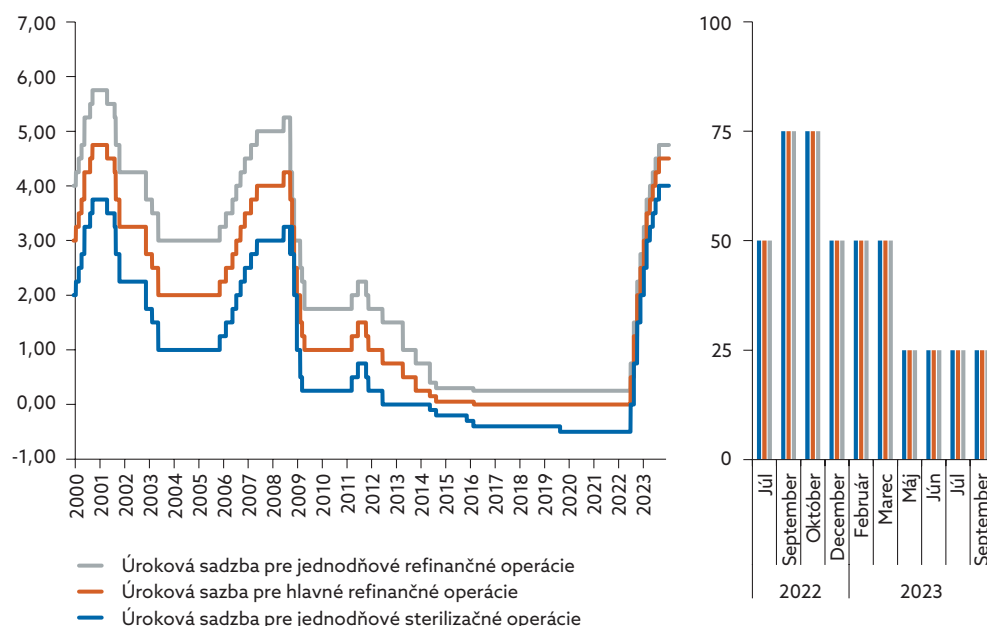
V roku 2023 ECB pokračovala vo zvyšovaní kľúčových úrokových sadzieb, ktoré začala v predchádzajúcom roku v záujme zabezpečiť včasný návrat inflácie na cieľovú úroveň 2 % v strednodobom horizonte. Celkovo tak ku zvýšeniu kľúčových sadzieb o 250 bázických bodov z roku 2022 pridala ďalších 200 bázických bodov, čím úroková sadzba pre jednoduchové sterilizačné operácie dosiahla úroveň 4,00 %

Rada guvernérov ECB na svojich prvých šiestich menovopolitických zasadnutiach v roku 2023 pokračovala v nepretržitom zvyšovaní kľúčových úrokových sadzieb, keďže ich bolo potrebné priviesť na dostatočne reštriktívnu úroveň, aby sa zabezpečil včasný návrat inflácie na úroveň jej strednodobého cieľa v blízkosti 2 %. Počas prvých dvoch zasadnutí, ktoré boli vo [februári](#) a [marci](#), sa menovopolitické sadzby opäť zvýšili vo väčšom rozsahu, o 50 bázických bodov, a to vzhľadom na projekcie ECB poukazujúce na riziká, že inflácia zotrvá na príliš vysokých úrovniach počas príliš dlhého obdobia.

Graf 9:
Menovopolitické úrokové sadzby ECB (v %, vľavo) a ich zmena (v b. b., vpravo)

Zdroj: ECB

S postupom roka bolo čoraz evidentnejšie, že reštriktívna politika vo forme predchádzajúcich zvýšení úrokových sadzieb mala významný vplyv na ekonomiku, aj keď oneskorenia a sila transmisie do reálnej ekonomiky zostávali nemerateľné. Rada guvernérov ECB na menovopolitickom zasadnutí v [máji](#) rozhodla o znížení rozsahu zvyšovania a kľúčové sadzby zdvihla o 25 bázických bodov. V rovnakom rozsahu pokračovala v [júni](#), [júli](#) a s posledným zvýšením aj v [septembri](#). Rast kľúčových sadzieb v čoraz väčšej miere tlmil dopyt, a pomáhal tak znižovať infláciu. Pri úrovniach 4,00 % pre jednodňové sterilizačné operácie, 4,50 % pre hlavné refinančné operácie a 4,75 % pre jednodňové refinančné operácie Rada guvernérov usúdila, že sadzby sú nastavené tak, aby pri dostatočne dlhom zotrvaní na týchto úrovniach podstatným spôsobom prispeli k dosiahnutiu inflačného cieľa.

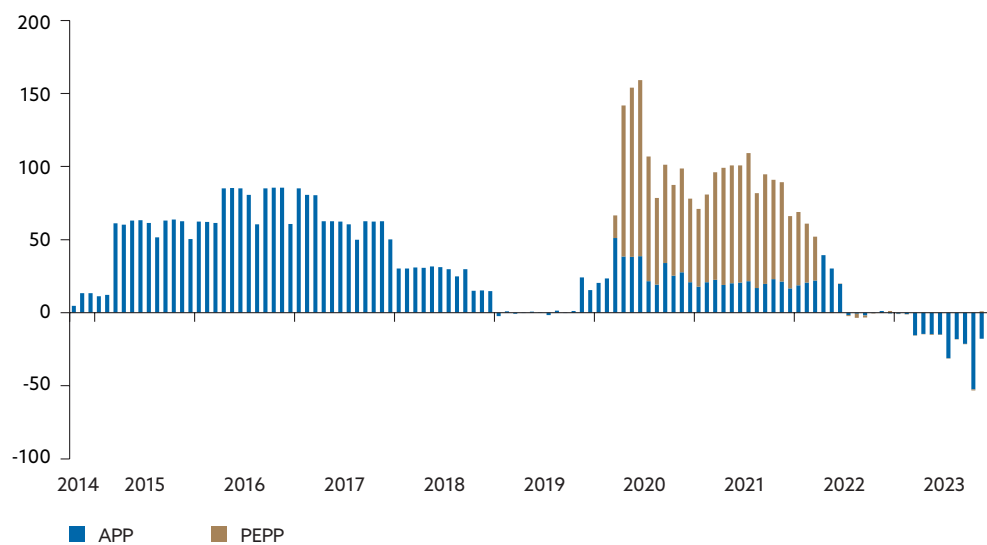
Okrem zvyšovania kľúčových sadzieb ECB začala znižovať stav cenných papierov v menovopolitickom portfóliu programu nákupu cenných papierov, ktorý bol vytvorený ako neštandardný nástroj v predchádzajúcom expanzívnom menovopolitickom cykle

V úvode roka Rada guvernérov ECB svojím rozhodnutím potvrdila zámer oznámený v decembri 2022, a to začať postupne znižovať stav cenných papierov, ktoré Eurosystem nadobudol v rámci programu nákupu cenných papierov (Asset Purchase Programme – APP). Portfólio APP sa tak redukciami reinvestícií od začiatku marca do konca júna 2023 znižovalo v priemere o 15 mld. € mesačne. V júni Rada guvernérov rozhodla o úplnom zastavení reinvestícií tohto portfólia s platnosťou od začiatku júla.

Graf 10:
Vývoj
mesačných
nákov do
menovo-
politických
nákových
programov
Eurosystemu
(v mld. EUR)

Zdroj: ECB

V rámci núdzového pandemického programu nákupu aktív (Pandemic Emergency Purchase Programme – PEPP) Eurosystem pokračoval v plnom reinvestovaní splatných cenných papierov. Na decembrovom zasadnutí Rada guvernérov ECB oznámila výhľad ďalšieho vývoja reinvestícií aj v tomto portfóliu, a to jeho mierne pozmenenie. Reinvestície v rámci programu PEPP budú v plnom rozsahu pokračovať počas prvej polovice roka 2024, kým v jeho druhom polroku sa očakáva ich redukcia v priemere o 7,5 mld. € za mesiac. Rada guvernérov zároveň oznámila, že na konci roka 2024 plánuje reinvestície v programe PEPP úplne skončiť. Dovtedy však zostatkové reinvestície zostávajú možnou prvou líniou v prípade potreby pružnej reakcie na potlačenie trhových rizík ohrozujúcich fungovanie transmisného mechanizmu menovej politiky.

Rada guvernérov ECB na výjazdovom rokovaní v Aténach, október 2023
Zdroj: Flickr ECB

Spomedzi ďalších opatrení Rada guvernérov ECB v júli rozhodla o znížení úročenia povinných minimálnych rezerv zo sadzby jednotňových sterilizačných operácií na 0 %, v záujme zvýšiť nákladovú efektívnosť menovej politiky (viac v časti 1.2).

Ukončenie reinvestícií v portfóliu APP spolu so splatnosťou operácií TLTRO III prispeli v roku 2023 k značnej redukcii bilančnej sumy Eurosystemu

Eurosystem začal s redukciou bilančnej sumy z historických maxím v júni 2022 a v roku 2023 v tomto znižovaní intenzívne pokračoval. Na konci roka 2023 dosiahli aktíva súvisiace s menovou politikou hodnotu 5,1 bil. €, čo predstavuje medziročný pokles o 1,2 bil. €. Na strane pasív sa celková výška rezerv úverových inštitúcií a čerpania jednotňových sterilizačných operácií znížila ku koncu roka 2023 na 3,5 bil. €.

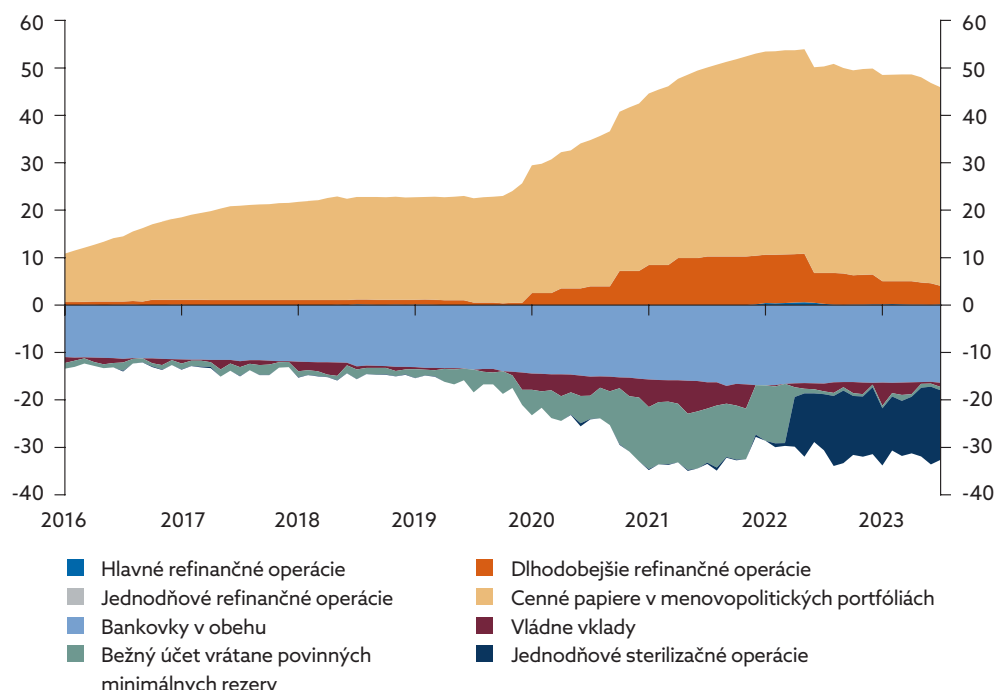
Na poklese bilancie sa podieľali najmä úverové operácie, keď bankový sektor eurozóny v roku 2023 v TLTRO III splatil 914 mld. €, čím sa zostatková hodnota čerpaných zdrojov cez tieto operácie znížila na 410 mld. €. V rámci nákupných programov sa suma portfólia APP znížila o 228 mld. € na 3,026 bil. €, a to z dôvodu čiastočnej redukcie reinvestícií a neskôr aj úplného ukončenia reinvestícií v tomto programe. Suma dodávaná do sektora cez PEPP sa zmenila len minimálne a zostala na úrovni 1,7 bil. €.

V rámci decentralizovaného výkonu menovej politiky ECB bolo ku koncu roka 2023 prostredníctvom NBS poskytnutých celkovo 45,9 mld. €, čo je o 4,4 mld. € menej ako v predchádzajúcom roku. Z celkovo poskytnutej sumy tvorili úverové operácie sumu 4,1 mld. € a menovopolitické portfólia sumu 41,8 mld. €

Postupné splácanie operácií TLTRO III prinieslo pokles financovania domácich bánk prostredníctvom tejto neštandardnej operácie o 2,3 mld. € na 3,7 mld. € ku koncu roka 2023. Pokles zaznamenalo aj financovanie formou hlavných refinančných operácií, a to na úroveň 172 mil. €, ako aj prostredníctvom 3-mesačnej LTRO, v rámci ktorej sa domáci sektor financoval v sume 220 mil. €. Vzhľadom na stále výrazný prebytok likvidity domáci bankový sektor využíval jednodňové refinančné operácie len vo veľmi obmedzenom rozsahu. Naopak, vzhľadom na výhodné úročenie, banky pravidelne a v plnej miere ukladali prebytočnú likviditu do jednodňovej depozitnej facility. Spolu s prílevom finančných prostriedkov z menovopolitických nákupných programov dosiahol prebytok likvidity domáceho bankového sektora ku koncu roka 2023 úroveň 15,7 mld. €.

Graf 11:
Vývoj
vybraných
bilančných
položiek NBS
súvisiacich
s výkonom
menovej
politiky
(v mld. EUR)

Zdroj: ECB Data Portal

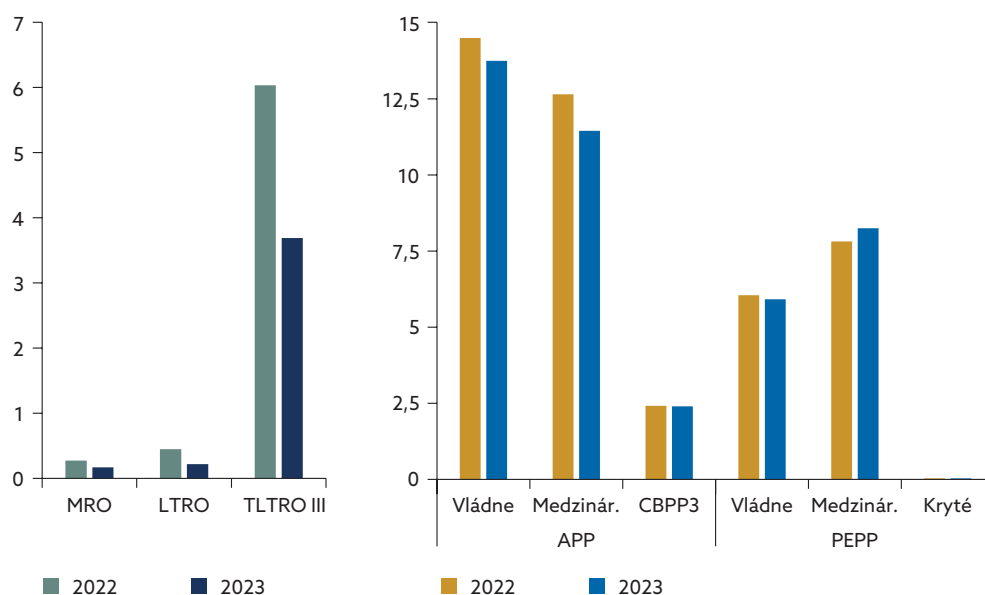

V súlade s rozhodnutím Rady guvernérov ECB obchody NBS realizované v rámci implementácie nákupného programu APP počas prvého polroka postupne klesali, až sa k 30. 6. 2023 ich realizácia úplne skončila. V rámci reinvestície istiny zo splatených cenných papierov NBS do APP portfólia nakupovala domáce kryté dlhopisy, vládne dlhopisy Slovenskej republiky a dlhopisy nadnárodných inštitúcií. V rámci programu PEPP bola NBS aktívna počas celého roka, pričom nakupovala rovnaké aktíva ako do portfólia APP s výnimkou krytých dlhopisov. K ultimu roka NBS držala vo svojej bilancii 27,6 mld. € v rámci APP a 14,2 mld € v portfóliu PEPP. Celková suma zdrojov poskytnutá k 31. 12. 2023 prostredníctvom nákupných programov predstavovala 41,8 mld. €, čo znamená ročný pokles o 1,7 mld. €.

Graf 12:
Menovo-
politické
refinančné
operácie a ná-
kupné programy
realizované NBS,
amortizovaná
hodnota
k 31. 12. 2023
(v mld. EUR)

Zdroj: NBS

1.2 Povinné minimálne rezervy

Sadzba pre určené PMR bola fixne stanovená na úroveň 0 %

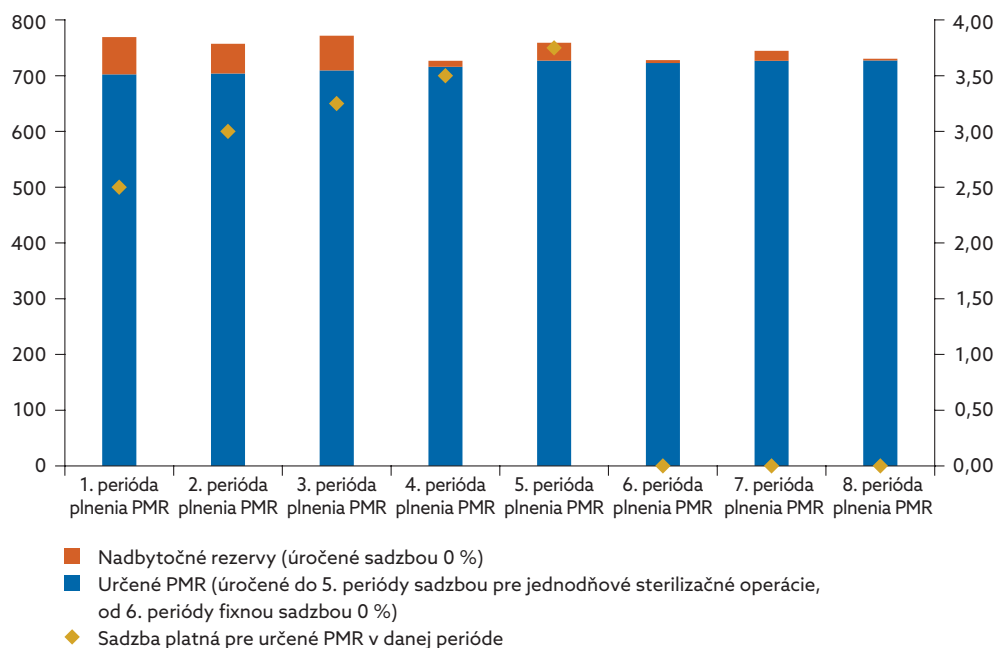
Podľa pravidiel Eurosystemu sú všetky úverové inštitúcie pôsobiace v eurozóne povinné držať na účte v príslušnej národnej centrálnej banke určenú výšku povinných minimálnych rezerv. Konkrétna hodnota pre jednotlivé subjekty od 18. 1. 2012 predstavuje 1 % zo základne na výpočet povinných minimálnych rezerv (PMR). Táto požiadavka sa vzťahuje na priemernú hodnotu rezerv za celé udržiavacie obdobie.

V roku 2023 podliehalo na Slovensku systému povinných minimálnych rezerv 25 úverových inštitúcií. Z toho bolo 11 bánk so sídlom na území Slovenskej republiky (vrátane troch stavebných sporiteľní) a 14 pobočiek zahraničných úverových inštitúcií. Úročenie PMR bolo až do konca piatej periódy plnenia zhodné s úrokovou sadzbou ECB pre jednoduché

sterilizačné operácie. Preto sa počas roka zároveň s rozhodnutiami Rady guvernérov ECB o sadzbách postupne zvyšovalo. Rada guvernérov však s platnosťou od 20. 9. 2023 rozhodla o zmene spôsobu úročenia PMR a úroková sadzba sa fixne stanovila na úrovni 0 %. Sadzba pre určené PMR sa tak vyrovnala sadzbe platnej pre nadbytočné rezervy.

Priemerná výška určených PMR v roku 2023 dosiahla 717 mil. €, čo v porovnaní s rokom 2022 predstavovalo nárast o 8 %. Priemerná výška skutočných rezerv však oproti predchádzajúcemu roku veľmi výrazne klesla (o 90 %) na hodnotu 749 mil. €. Tento pokles bol spôsobený predovšetkým tým, že počas väčšej časti roka 2022 bol v platnosti dvojstupňový systém úročenia nadbytočných rezerv, ktorý motivoval vysoké držby skutočných rezerv, predovšetkým nadbytočných rezerv. V roku 2023 však boli nadbytočné rezervy úročené sadzbou 0 %, takže ich držba už nebola ekonomicky výhodná. Kým priemerné nadbytočné rezervy počas roka 2022 predstavovali viac ako 10-násobok určených PMR, v roku 2023 tvorili len 4 % určených PMR.

Graf 13:
Prehľad
plnenia PMR
(v mil. EUR)
so zobrazením
vývoja sadzby
(v %) platnej
pre určené
PMR
Zdroj: NBS

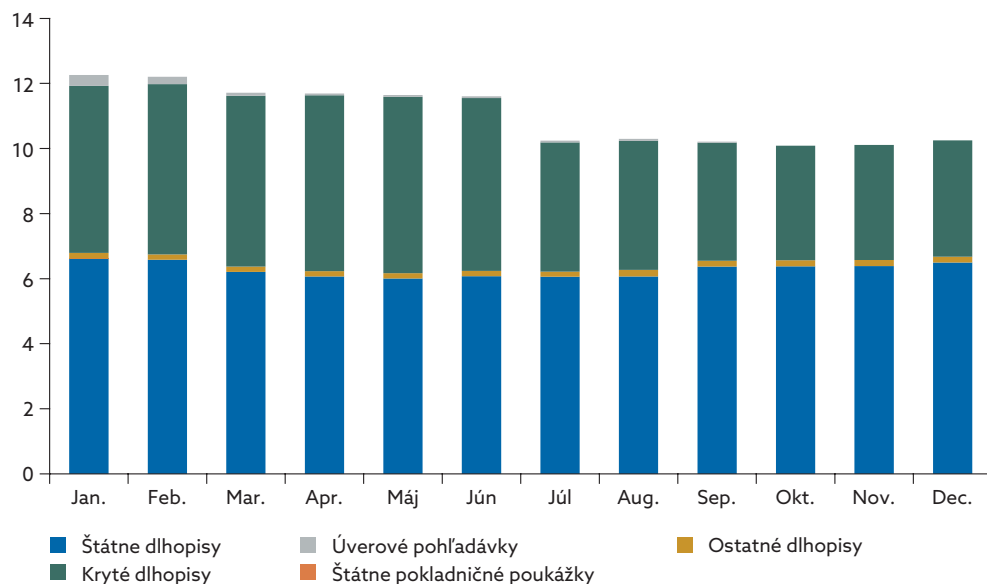
1.3 Akceptovateľné aktíva

V roku 2023 vstúpili do platnosti viaceré úpravy rámca riadenia zábezpek Eurosystemu, ktoré sa týkali najmä oblasti kontroly rizika akceptovateľných aktív. Zvýšili sa oceňovacie zrážky pre akceptovateľné aktíva na podobné úrovne, aké platili pred pandémiou koronavírusu. Zároveň sa zjednotili zrážky pre obchodovateľné aktíva s pevnou a variabilnou úrokovou sadzbou, ktoré mali v predchádzajúcich obdobiach rozdielne hodnoty. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa hodnota použitých kolaterálov znížila o 1 %. Ich štruktúru podľa jednotlivých typov aktív zobrazuje graf 14.

Graf 14:
Štruktúra aktív
používaných
ako zábezpeka
slovenskými
bankami
v roku 2023
(v mld. EUR)

Zdroj: NBS

1.4 Správa investičných rezerv

NBS schválila dokument „Vyhlásenie o investičnej politike“ a novú strategickú alokáciu aktív v oblasti správy investičných rezerv NBS

NBS schválením dokumentu [Vyhlásenie o investičnej politike](#) (IPS) v apríli 2023 prijala novú investičnú stratégiu v oblasti správy investičných rezerv. Táto stratégia je založená na alokácii tzv. rizikového budgetu¹ do jednotlivých tranží investičných rezerv a do jednotlivých tried aktív tak, aby boli optimálne zohľadnené požiadavky banky na rizikový profil investícií. Po následnom schválení strategickú alokáciu aktív (SAA) sa v novembri 2023 začala jej implementačná fáza.

Investičné rezervy NBS (cenné papiere, podiely v ETF, derivátové obchody a zlato) v trhovej hodnote po prepočítaní koncoročnými výmennými kurzmi **dosiahli ku koncu roka 2023 výšku 13,3 mld. €**, čo predstavuje nárast o 1,5 mld. € oproti koncu roka 2022.

Objemovo najvýznamnejšiu časť investičných rezerv (68 %) tvorili kreditné dlhopisové portfóliá v šiestich denomináciách: EUR, USD, GBP, CHF, AUD a JPY. Boli menovo zabezpečené, vykonávalo sa v nich štandardné riadenie úrokového rizika a spoločne s portfóliom investičných príležitostí predstavovali **tranžu rezerv s premenlivým objemom** (RBT)².

¹ Rizikový budget predstavuje rizikovú toleranciu meranú prostredníctvom rizikového ukazovateľa Expected Shortfall (95 %, 1 rok).

² RBT (rule based tranche) – tranža s premenlivým objemom. Ide o tranžu investičných rezerv NBS založenú na investičných pravidlách. Jej veľkosť môže kolísť v závislosti od trhových podmienok a dostupnosti investičných príležitostí.

Druhou tranžou investičných rezerv NBS bola **strategická tranža (IBT)**³.

Pozostávala z týchto častí:

1. zlaté rezervy,
2. menovo zabezpečené portfóliá vládnych dlhopisov v siedmich denomináciách: EUR, USD, GBP, AUD, JPY, CAD a CNY,
3. menovo nezabezpečené intervenčné dlhopisové portfólio v USD,
4. akciové portfólio, ktoré obsahuje podiely vo vybraných ETF fondoch reprezentujúcich globálny akciový trh.

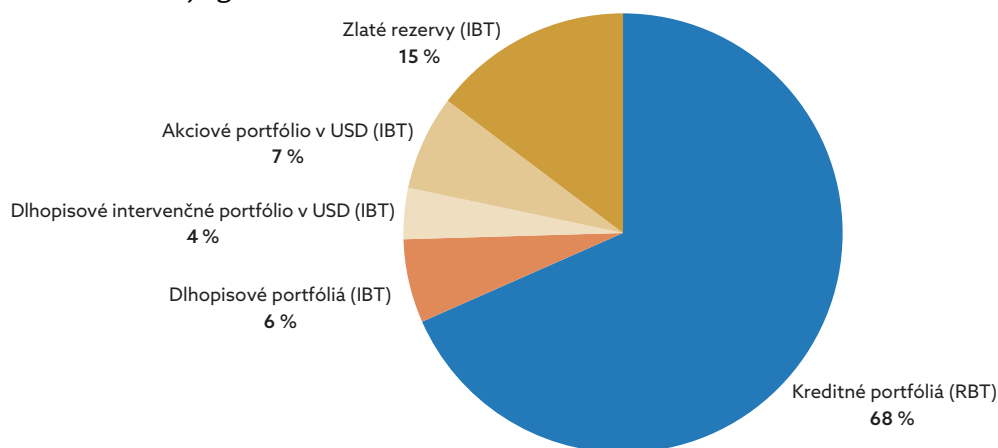
V priebehu roka 2023 došlo k dvom významným zmenám v objeme a štruktúre investičných rezerv:

1. v septembri bolo odpredané nezabezpečené portfólio čínskych vládnych dlhopisov,
2. v novembri sa v súlade s SAA začalo s ďalším navyšovaním akciového portfólia a nakupovaním dlhopisových portfólií IBT, čo viedlo k zmene štruktúry investičných rezerv tak, ako ju ku koncu roka 2023 znázorňuje graf 15.

Graf 15:
Štruktúra investičných rezerv NBS ku koncu roka 2023 (v %)

Zdroj: NBS

Absolútny čistý zisk investičných rezerv NBS vrátane zlata bol za rok 2023 vyčíslený na 211 mil. €⁴ (meraný metódou MtM⁵, po zohľadnení refinančných nákladov), čo v relatívnom vyjadrení predstavuje zhruba 1,8 % p. a.

Z pohľadu kvality malo 99 % cenných papierov dlhopisových portfólií kreditný rating na úrovni minimálne AA-. Kvalita portfólií meraná ESG ratingom⁶ bola tiež vysoká: pri dlhopisových portfóliách i pri akciovom portfóliu dosiahla stupeň A.

³ IBT (index based tranche) – strategická tranža. Ide o tranžu investičných rezerv s definovanou veľkosťou založenú na trhových indexoch. Jej veľkosť je stanovená na základe strategickej alokácie aktív.

⁴ Vrátane výnosu zo zlata vo výške približne 99 mil. €, ktorý pochádzal prevažne zo zmeny ceny zlata voči EUR.

⁵ Metóda „Mark to market“ (MtM) meria reálnu hodnotu aktív a pasív podľa trhového precenenia.

⁶ Kvalitatívne hodnotenie emitenta z hľadiska environmentálnych a sociálnych princípov jeho riadenia od AAA (najlepšie hodnotenie) po CCC.

Klimatická správa o nemenovopolitickom portfóliu NBS denominovanom v eurách

V apríli 2023 NBS vydala svoju historicky prvú [Klimatickú správu o nemenovopolitickom portfóliu NBS](#) denominovanom v eurách. Jej zverejnenie bolo súčasťou spoločného projektu Eurosystemu a predstavuje začiatok pravidelného každoročného publikovania informácií týkajúcich sa klímy a uhlíkovej stopy investičných rezerv NBS. Správa sa riadi usmerneniami ECB, ktoré sú založené na odporúčaní pracovnej skupiny pre zverejňovanie finančných informácií súvisiacich s klimatickými zmenami (TCFD), Partnerstva pre finančné započítavanie uhlíka (PCAF) a [siete NGFS](#). Prezentované informácie znamenajú dôležitý krok smerom k väčšej transparentnosti vo vykazovaní klimatických rizík a environmentálnej stopy súvisiacej s vlastnými finančnými aktívami NBS.

B

2

Finančná stabilita a dohľad nad finančným trhom

zmenené
ekonomické
prostredie
ovplyvňuje formy
financovania
sa bánk

30
rokov
kapitálového
trhu

19
prípadov
v inovačnom hube
2
prípady
v sandbuxe

klienti bánk
by mali byť
schopní splácať
úvery aj pri vyšších
úrokoch

B2 Finančná stabilita a dohľad nad finančným trhom

2.1 Finančná stabilita

Finančná stabilita v prostredí zvýšených úrokových sadziieb

Najväčšou výzvou z pohľadu finančnej stability v roku 2023 boli rastúce úrokové sadzby, zvýšená inflácia a tlmený ekonomický rast

Zoznam rizík pre stabilitu finančného sektora sa v roku 2023 nezmenil, no menila sa ich intenzita. Kým rast cien životných a výrobných nákladov sa pomaly zmierňoval, úrokové sadzby sa postupne zvyšovali. Aktuálne už rizikom nie je samotný rast úrokových sadziieb, ale neistota, ako dlho budú sadzby pretrvávať na zvýšených úrovniach. Vyššie úroky zväčšujú finančnú záťaž dlžníkov. Zároveň existuje riziko nepriaznivého ekonomického vývoja, čo by situáciu dlžníkov mohlo ešte zhoršiť.

NBS preto v roku 2023 zamerala svoju pozornosť na detailnú analýzu možných vplyvov týchto faktorov na finančnú stabilitu. Tieto faktory predstavujú odlišné riziko pre rôzne segmenty trhu. NBS bola aj vďaka využitiu granulárnych údajov schopná odhadnúť ich vplyv na najzraniteľnejšie skupiny klientov na trhu. Podrobnú analýzu a hodnotenie systémových rizík je možné nájsť v [správach o finančnej stabilite](#) a [makroprudenciálnych komentároch](#).

Významné analytické témy v oblasti finančnej stability v roku 2023:

- Ako zvýšené úrokové sadzby ovplyvnili schopnosť domácností a podnikov plniť svoje úverové záväzky⁷
- Zvýšené úrokové sadzby predstavujú osobitné riziko pre sektor komerčných nehnuteľností⁸
- Prečo slovenské banky zaostávajú v ziskovosti a kapitálovej primeranosti za európskymi bankami⁹
- Ako je finančný sektor pripravený zvládať existujúce riziká (výsledky stresového testovania bankového sektora a nebankových subjektov)¹⁰
- Aké faktory hľadať za oživením [spotrebiteľských úverov](#)
- Čo prinášajú kryptoaktíva a projekt digitálneho eura z pohľadu finančnej stability¹¹

⁷ Kapitola 5, [Správa o finančnej stabilite – november 2023](#), NBS, 2023.

⁸ Kapitola 4, [Správa o finančnej stabilite – november 2023](#), NBS, 2023.

⁹ Box 3 a kapitola 6.3, [Správa o finančnej stabilite – november 2023](#), NBS, 2023.

¹⁰ Kapitoly 6.3 a 7.3, [Správa o finančnej stabilite – máj 2023](#), NBS, 2023.

¹¹ Box 1 a 5, [Správa o finančnej stabilite – november 2023](#), NBS, 2023.

Väčšina dlžníkov napriek rastúcim životným nákladom a vyšším splátkam zvládala splácať svoje úvery

Bankový sektor zostal dostatočne silný, aby dokázal čeliť existujúcim rizikám. Dostatočná miera kapitálu a likvidity naznačuje odolnosť bánk.

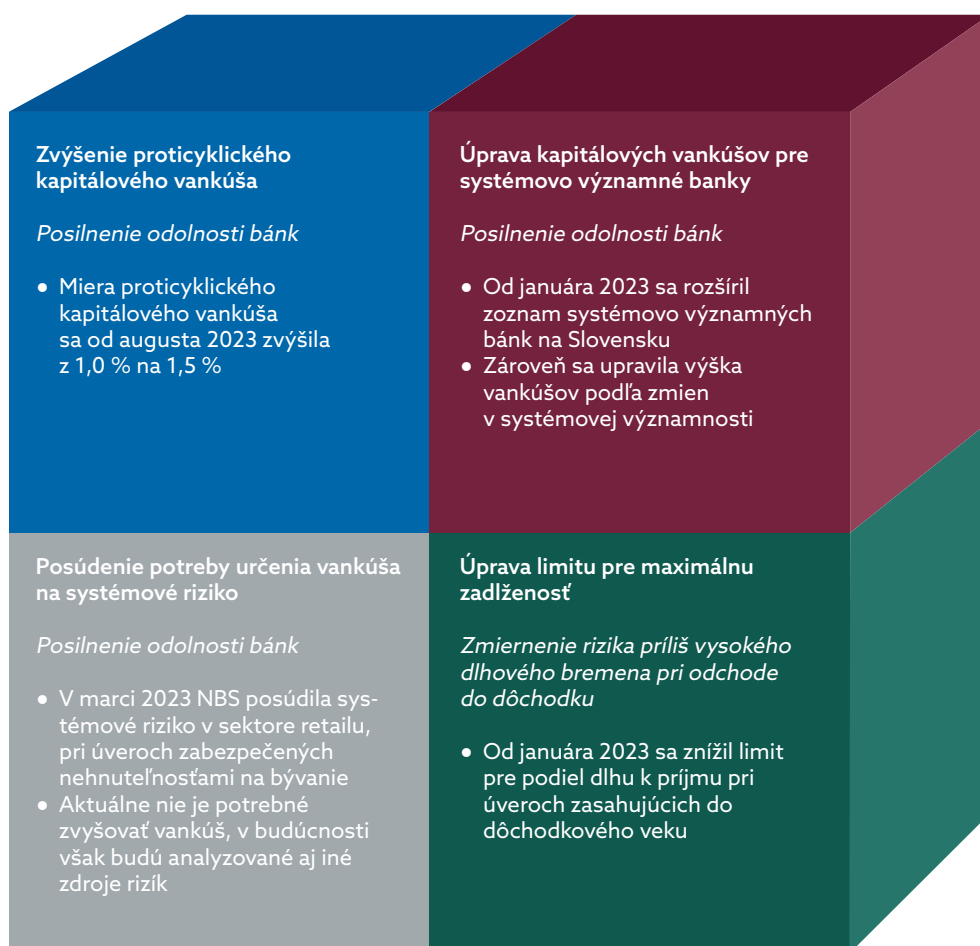
V roku 2023 nastali zmeny vo viacerých makroprudenciálnych opatreniach

NBS pokračovala v aktívnom výkone makroprudenciálnej politiky. Napriek tomu, že NBS počas roka 2023 nerozhodla o žiadnej zmene v nastavení nástrojov a limitov v pôsobnosti makroprudenciálnej politiky, NBS pravidelne hodnotila primeranosť a vhodnosť nastavenia aktívnych makroprudenciálnych nástrojov. Zároveň v dôsledku predchádzajúcich rozhodnutí došlo v roku 2023 k viacerým zmenám v oblasti makroprudenciálnej politiky:

Schéma 2: Makro- prudenciálna politika v roku 2023 v kocke

Zdroj: NBS

2.2 Bankovníctvo

Pokračujúce makroekonomické výzvy neoslabil bankový sektor

Banky v roku 2023 čelili pokračujúcim makroekonomickým a geopolitickým rizikám. Napriek tomu boli schopné dosahovať zisk a udržať kapitál a likviditu na stabilných úrovniach. Prostredie rýchleho rastu úrokových sadzieb a zvyšujúcich sa nákladov na financovanie bánk vytváralo tlaky na riadenie úrokového rizika a rizika likvidity. Rast úrokových sadzieb však významným spôsobom prispel k rastu čistých úrokových výnosov, ktorý bol taký výrazný, že do veľkej miery eliminoval zvýšené riziká. **Rizikový profil bánk preto zostal stabilný.**

Ročné hodnotenie bánk vo svetle vplyvu externých podmienok

Hodnotenie bánk sa sústredilo najmä na schopnosť bánk prispôbiť svoje finančné a kapitálové plány neočakávaným externým zmenám – hlavne vplyvom pokračujúceho vojnového konfliktu, energetickej krízy a zmien úrokových sadzieb. Popri hodnoteniach štandardných rizík sa bankový dohľad zamerával aj na hodnotenie stavu informačných systémov bánk, kybernetických rizík a pripravenosti bánk na riadenie klimatických a environmentálnych rizík.

Počas roka 2023 prebiehalo hodnotenie zmeny prístupu vo výpočte rizikovo vážených aktív kreditného rizika v dvoch významných bankách. V jednom prípade boli zmeny vyvolané implementáciou nových legislatívnych požiadaviek na definíciu zlyhania a zlúčením lízingovej spoločnosti s bankou. V druhom prípade išlo o súčasť projektu materskej spoločnosti banky a prechod na štandardizovaný prístup výpočtu.

Priority bankového dohľadu

Strategické ciele, ktoré NBS sleduje v oblasti bankového dohľadu, sú zamerané na identifikáciu slabých miest v sektore a zrkadlia priority stanovené ECB v rámci jednotného mechanizmu dohľadu. **Medzi dohľadovými témami rezonovala okrem digitálnej transformácie bánk, potreby dôveryhodných viacročných plánov a diverzifikácie zdrojov financovania aj téma klimatických rizík.** Dohľad hodnotil pripravenosť vybraných bánk slovenského bankového sektora riadiť klimatické a environmentálne riziká v súlade s [očakávaniami SSM](#). Výsledky v anonymizovanej forme boli prezentované bankám a SBA.

Zmeny v zákone o stavebnom sporení

S cieľom poskytnúť stavebným sporiteľňam väčšiu flexibilitu boli prijaté legislatívne zmeny, ktoré umožnili, aby portfólio stavebnej sporiteľne mohla prevziať iná stavebná sporiteľňa alebo banka. Stavebné sporenie je špecifický produkt vyhradený stavebným sporiteľňam, preto pre banky platí obmedzenie: ak banka nadobudne portfólio stavebného sporenia, nemôže uzatvárať nové zmluvy o stavebnom sporení, ale len spravovať existujúce. Tieto legislatívne zmeny možno vnímať ako snahu o prekonanie výziev v oblasti stavebného sporenia po predošlej novelizácii zákona o stavebnom sporení. Túto možnosť využila Československá obchodná banka, a. s., ktorá sa k 1. 12. 2023 zlúčila s ČSOB stavebnou sporiteľňou, a. s. Bankový sektor tým zároveň pokračoval v širšom trende konsolidácie svojich aktív.

Zintenzívnenie implementácie spoločných postupov a predpisov EBA

Prijatím [metodického usmernenia č. 4/2023](#) k aplikácii usmernení európskych orgánov dohľadu je NBS o ďalší krok bližšie k jednotnému uplatňovaniu európskych pravidiel a vysokých štandardov obozretného podnikania bánk pochádzajúcich z dielne EBA. Táto iniciatíva prispeje k ešte väčšej odolnosti a stabilite bankového sektora.

2.3 Poistovníctvo a dôchodkové sporenie

Poistný sektor prešiel na nové účtovníctvo

Významnou zmenou pre poistný sektor v roku 2023 bola implementácia nového účtovného štandardu IFRS 17 – poistné zmluvy. Hlavným cieľom je dosiahnuť vysokú mieru porovnateľnosti a transparentnosti účtovných závierok v poistnom sektore v celosvetovom rozsahu. NBS venovala v roku 2023 značné úsilie vypracovaniu nových a aktualizácii už existujúcich finančných výkazov, ako aj vypracovaniu metodických usmernení pre poistný trh.

Implementácia nových účtovných štandardov mala jednorazový negatívny vplyv na porovnateľnosť a kvalitu vykazovaných údajov za rok 2023. Výraznejšie zlepšenie kvality údajov vykazovaných dohliadanými subjektmi sa očakáva po audite za uzavretý hospodársky rok 2023, ako aj po zapracovaní priebežných vykazovacích usmernení NBS poisťovňami.

Pozitívnym vplyvom prechodu na nové účtovné štandardy je takmer dvojnásobný nárast vlastného imania celkovo za dohliadané subjekty, hlavne z dôvodu nárastu zisku vyplývajúceho z prechodu na nové metódy

účtovania. Prechod na IFRS 17/9 spôsobil v porovnaní s koncom roka 2022 pokles bilančnej sumy o 9 % a záväzky z poisťných zmlúv klesli o 22 %.

Negatívnym sprievodným javom nárastu ziskovosti je aj **nadmerné daňové zaťaženie dohliadaných subjektov**, ktoré je zmiernené možnosťou zaplatiť dane zo ziskov z prechodného obdobia v trojročnom časovom horizonte.

BOX 2

Odobratie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti

NBS rozhodnutím zo dňa 1. 6. 2023¹², ktoré nadobudlo právoplatnosť 5. 6. 2023, odobrila spoločnosti NOVIS Insurance Company, NOVIS Versicherungsgesellschaft, NOVIS Compagnia di Assicurazioni, NOVIS Poisťovňa, a. s. povolenie na vykonávanie poisťovacej činnosti v celom rozsahu. Od právoplatnosti tohto rozhodnutia poisťovňa nesmie, s výnimkou uplatňovania pohľadávok a vyrovnávania záväzkov, vykonávať poisťovaciu činnosť, najmä nesmie uzatvárať nové poisťné zmluvy. V nadväznosti na predmetné rozhodnutie NBS 7. 6. 2023 podala na príslušnom súde návrh na začatie konania na zrušenie a likvidáciu poisťovne a vymenovanie jej likvidátora.

Presuny sporiteľov DSS do indexových dôchodkových fondov

Akciové dôchodkové fondy boli nahradené indexovými dôchodkovými fondmi ako povinne vytváranými fondmi v II. pilieri. NBS posudzovala zmeny týkajúce sa investičnej stratégie a investičnej politiky niektorých dôchodkových fondov DSS preskúmaním nových štatútov spojených s následnou zmenou portfólia.

Zároveň sa od júla 2023 začali v II. pilieri realizovať presuny majetku sporiteľov podľa ich predvolenej investičnej stratégie. Dôchodkové úspory časti sporiteľov sa podľa veku sporiteľov postupne presúvajú z dlhopisových do indexových dôchodkových fondov s potenciálne vyšším zhodnotením pri zodpovedajúcej vyššej úrovni rizika. V priebehu roka dosiahol objem presunutého majetku viac ako 848 mil. €. NBS tento presun v jednotlivých DSS dôkladne monitorovala z pohľadu odbornej starostlivosti, ochrany sporiteľov a významných rizík v dôchodkových fondoch. Ku koncu roka 2023 predstavoval podiel sporiteľov v predvolenej investičnej stratégii približne 35 % celkového počtu sporiteľov.

Nové opatrenia NBS v II. pilieri

Na jeseň 2023 vydala NBS v sektore dôchodkového sporenia dve nové opatrenia, č. 428/2023 Z. z. a č. 429/2023 Z. z. Opatrenia bližšie špecifikujú spôsob

preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vznik a činnosť DSS a náležitosti žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu NBS. Cieľom novej úpravy je zníženie administratívnej záťaže pre DSS.

Vlastné posúdenie rizík v III. pilieri

V druhom polroku 2023 sa dohľad nad DDS zamerlal na štruktúru a minimálny obsah informácií v dokumentoch vlastného posúdenia rizík. Cieľom bolo zefektívniť dohľad nad DDS založený na rizikách, zabezpečiť kvalitné, spoľahlivé a porovnateľné údaje, ktoré prispievajú k lepšiemu dohľadu, a zaviesť konzistentné, efektívne a účinné postupy dohľadu.

2.4 Kapitálový trh a finančné sprostredkovanie

BOX 3

Ako sa zmenil kapitálový trh na Slovensku za posledných 30 rokov?

Zdroj: NBS

Za účasti 150 odborníkov zo Slovenska a zo zahraničia sa v júni 2023 konala medzinárodná konferencia k 30 rokom kapitálového trhu na Slovensku. Na konferencii vystúpili aj Natasha Cazenave, výkonná riaditeľka ESMA, Eduard Müller, výkonný riaditeľ rakúskeho orgánu dohľadu, a Vojtěch Belling, výkonný riaditeľ ČNB a podpredseda ESMA. Diskutovalo sa o dohľade nad kapitálovým trhom, o retailových produktoch, financovaní či digitalizácii kapitálového trhu.

NBS pokračovala v preverovaní spoločností v oblasti neoprávneného podnikania

Aj v roku 2023 pokračovala NBS v dohľadovej činnosti zameranej na aktivity, pri ktorých môže ísť o poskytovanie finančných služieb bez udeleného povolenia NBS. Preverovanie vychádzalo z podnetov verejnosti, ako aj z vlastnej iniciatívy NBS. Vo vzťahu k neoprávnenému podnikaniu v oblasti kolektívneho investovania vydala NBS [metodické usmernenie č. 5/2023](#), ktoré objasňuje kritériá pri posudzovaní rozdielov medzi regulovanou činnosťou kolektívneho investovania a inými neregulovanými podnikateľskými aktivitami.

ESG a marketingová komunikácia boli prioritnými témami spoločných dohľadových aktivít (CSA) EÚ za účasti NBS

ESG investovanie je dlhodobo diskutovanou témou pre laickú aj odbornú verejnosť. Preto jednou z prioritných tém na celoeurópskej úrovni je tak ESG, ako aj súvisiace oblasti, najmä riadenie rizík a faktorov udržateľnosti, ich začlenenie do organizačných procesov správcovských spoločností a transparentnosť pri zverejňovaní informácií a rizík súvisiacich s tzv. [greenwashingom](#). Výsledky CSA ukázali, že nedostatky vyplynuli najmä z nesprávneho pochopenia regulácie v tejto oblasti.

Ďalšou témou CSA bola marketingová komunikácia vrátane reklamy v oblasti poskytovania investičných služieb. Preverovanie bolo zamerané najmä na formu a spôsob propagácie vrátane informácií o rizikách či udržateľnosti. Záver preverovania na vybranej vzorke subjektov nepoukázal na žiadne významné porušenia v tejto oblasti.

Poverenie asociácií vykonávať odborné skúšky bolo rozšírené

Odborné skúšky v oblasti finančného sprostredkovania zabezpečovali poverené asociácie¹³ a IBV. Exkluzivitu zabezpečovania odborných skúšok pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti prezenčnou a dištančnou formou mal výlučne IBV. Keďže v roku 2023 prechádzal organizačnou zmenou, NBS sa rozhodla rozšíriť možnosť zabezpečovať odborné skúšky pre vyšší stupeň odbornej spôsobilosti na už poverené asociácie, a to na obdobie jedného roka, čím sa zachovala kontinuita zabezpečovania príslušných skúšok.

NBS preverovala súlad s legislatívnymi požiadavkami pri distribúcii investičných produktov založených na poistení

NBS u vybraných samostatných finančných agentov preskúmala teoretické znalosti, interné postupy a súlad činností pri finančnom sprostredkovaní IBIP s príslušnou legislatívou. Dohľadová činnosť sa zamerala na kvalitu posudzovania klientov vrátane identifikácie preferencií udržateľnosti a na plnenie požiadaviek týkajúcich sa správy produktov a politík v oblasti konfliktu záujmov. Výsledky dohľadu poukázali na nedostatočné plnenie povinností v oblasti dodržiavania pravidiel činnosti vo vzťahu ku klientom.

¹³ Asociácia finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov, Asociácia obchodníkov s cennými papiermi, Slovenská asociácia poisťovní a Slovenská banková asociácia.

Prechod výkazníctva z IS REGFAP do IS ŠZP

Samostatní finanční agenti a finanční poradcovia si od 1. 7. 2023 plnia svoje informačné povinnosti prostredníctvom IS ŠZP, namiesto dovtedy využívaného IS REGFAP. Cieľom prechodu do IS ŠZP bolo zabezpečiť komplexný zber údajov prostredníctvom jednotného zberového systému za celý finančný trh a ich efektívnejšie využitie. K tejto téme NBS zorganizovala v júni 2023 online workshop, na ktorom boli dohliadané subjekty oboznámené s formou a obsahom výkazov, ako aj s termínmi a spôsobom ich predkladania uvedenými v [opatrení NBS č. 3/2023](#).

Dohľad nad riadením rizík obchodníkov s cennými papiermi ukázal nedostatky v ich činnosti

V roku 2023 vykonala NBS tematický dohľad nad riadením kreditného rizika, rizika likvidity a rizika koncentrácie u obchodníkov s cennými papiermi. Z dohľadu vyplynulo, že riadenie rizík je v jednotlivých subjektoch na rôznej úrovni, pričom rozsah a kvalita interných predpisov nie vždy zodpovedá rizikovému profilu dohliadaného subjektu. Závety a odporúčania z dohľadu, ako aj identifikované dobré a zlé praktiky boli prezentované na odbornom seminári v októbri 2023.

Dodatočný prieskum oceňovania aktív vo fondoch kolektívneho investovania

Na základe záverov CSA EÚ z roku 2022 NBS identifikovala okruhy tém, ktoré boli podkladom pre plošný prieskum v sektore kolektívneho investovania v roku 2023. Zúčastnilo sa ho 8 správcovských spoločností. Cieľom bolo zistiť, ako postupujú správcovia pri oceňovaní aktív vo fondoch, a zozbierať podrobné informácie k identifikovaným okruhom problémov. Zistenia a závery NBS odprezentovala na workshope v januári 2024.

2.5 Platobné služby, finančné technológie a inovácie

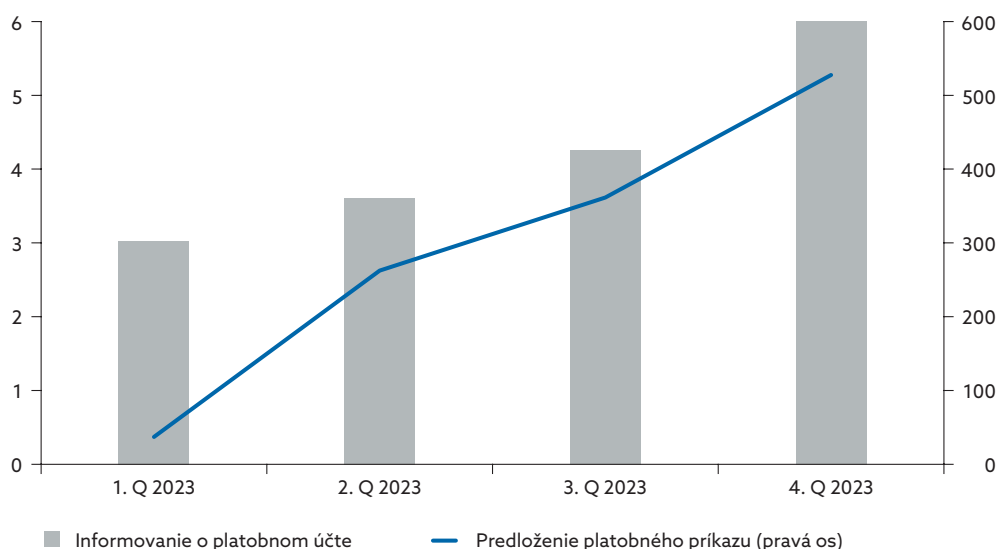
Otvorené bankovníctvo v podmienkach slovenského finančného trhu

NBS naďalej pokračuje v úsilí o zabezpečenie bezproblémového fungovania služieb otvoreného bankovníctva. V rámci otvoreného bankovníctva sa na Slovensku vytvorilo prostredie, ktoré **umožňuje tretím stranám efektívne a bezpečne pristupovať k údajom o platobných účtoch** a ktoré je kľúčové pre ďalší rozvoj inovácií v sektore

platobných služieb. Aj napriek zlepšeniu situácie, rozhrania, prostredníctvom ktorých majú poskytovatelia platobných služieb spravujúci platobný účet zabezpečiť pre tretie strany prístup ku klientskym údajom, neboli vždy nastavené v súlade s legislatívnymi požiadavkami.

Pomocou nástrojov dohľadu **NBS aktívne dohľadala na odstraňovanie prekážok** v rámci otvoreného bankovníctva. Jedným z krokov smerujúcich k dosiahnutiu stanoveného cieľa bolo prijatie nového opatrenia NBS č. 7/2023 o predkladaní výkazov, ktoré by malo prispieť k efektívnejšiemu zberu a využitiu údajov, a to aj v oblasti otvoreného bankovníctva. Na Slovensku **v pozícii tretích strán stále dominujú banky**. V rámci jednotlivých služieb otvoreného bankovníctva sa v roku 2023 pozoroval rastúci trend.

Graf 16:
Vývoj
používania
služieb
otvoreného
bankovníctva
(ľavá os v mil.
ks, pravá os
v tis. ks)
 Zdroj: NBS

BOX 6

NBS záleží na zdravom a bezpečnom trhu s kryptoaktívami

V septembri 2023 bolo v NBS vytvorené oddelenie kryptoaktív a inovácií. Tento krok súvisí s prijatím európskeho nariadenia MICA¹⁴, ktoré vytvára nový dohliadaný sektor finančného trhu. Nový tím začal od prvého momentu plniť jasné poslanie:

- vypracovať komplexné licenčné postupy pre poskytovateľov služieb v oblasti kryptoaktív,
- zaviesť robustné rámce dohľadu na zabezpečenie súladu s požiadavkami nariadenia MICA,
- podporovať otvorený dialóg so zainteresovanými stranami v tomto sektore.

Tejto téme bol v októbri venovaný aj tretí ročník konferencie NBS [Slovenský finančný trh a inovácie 2023](#).

¹⁴ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2023/1114](#) z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 1095/2010 a smerníc 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/1937 (Text s významom pre EHP).

Schéma 3:
Regulácia
nového sektora
kryptoaktív

Zdroj: NBS

Pravidlá pre trh s kryptoaktívami		
Právna istota	Ochrana spotrebiteľa	Prevenia prania špinavých peňazí
Pravidlá pre vydávanie kryptoaktív	Zákaz ponuky kryptoaktív poskytovateľmi z tretích krajín	Transparentnosť príjemcov a odosielateľov kryptoaktív
Štandardy správy a riadenia kryptospoločností	Podnikanie len na základe povolenia od NBS	Jasné pravidlá pre všetky typy kryptospoločností
Priebežný dohľad NBS		

2.6 Prierezové témy

Riešenie krízových situácií

NBS aktívne pokračovala v plnení úloh spojených s organizačným zabezpečením pôsobností a právomocí Rady pre riešenie krízových situácií (v tejto časti ďalej tiež Rada). V plánovacích cykloch 2022/2023 a 2023/2024 precizovala opatrenia na riešenie krízových situácií v rezolučných plánoch bánk a obchodníka s cennými papiermi.

Pre banky v pôsobnosti Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií (SRB) pracovala NBS ako súčasť medzinárodných rezolučných tímov. Vychádzala z priorit definovaných SRB. Hlavnou prioritou pre plánovací cyklus 2023/2024 bolo testovanie tak schopnosti bánk poskytnúť údaje k oceneniu včas a v požadovanej kvalite, ako aj prístupu k likvidite v rezolúcii či implementácie rezolučného nástroja kapitalizácie.

Pre jednotlivé banky bola prekalibrovaná minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky v nadväznosti na aktuálne výstupy z plánovacieho cyklu 2022/2023. V tejto súvislosti Rada stanovila bankám k 1. 1. 2024 požiadavku MREL v celkovej výške 9 688,30 mil. €.

Na základe predchádzajúceho povolenia Rady bolo prvýkrát umožnené banke v priamej pôsobnosti Rady nahradiť splatnú emisiu oprávnených záväzkov novou externou emisiou seniorných nezabezpečených nástrojov v celkovej výške 65 mil. €.

NBS v spolupráci s Fondom ochrany vkladov zabezpečila v mene Rady prevod príspevkov, ktoré stanovila SRB na rok 2023, do Jednotného fondu na riešenie krízových situácií. Príspevky v celkovej výške 26 991 746,69 € (z toho 651 245,45 € vo forme neodvolateľných platobných záväzkov) sa vybrali od 11 bánk pôsobiacich na Slovensku.

Ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu

V oblasti AML/CFT patrili medzi hlavné úlohy:

- príprava 2. správy Slovenskej republiky o pokroku pre výbor Rady Európy MONEYVAL,
- plnenie odporúčaní z hodnotiacej návštevy EBA,
- príprava na tretie kolo národného hodnotenia rizík v oblasti AML/CFT.

Vďaka zlepšeniu procedúr AML/CFT a príslušným pokynom NBS výbor MONEYVAL kladne posúdil pokrok Slovenska v oblasti regulácie a dohľadu nad finančným trhom a zvýšil rating na úroveň „značne v súlade“.

Dohľad NBS sa v priebehu roka 2023 venoval aj plneniu odporúčaní z hodnotiacej návštevy EBA. Výsledkom tohto procesu bolo ďalšie zvýšenie kvality procedúr a postupov pre výkon dohľadu.

V spolupráci s ostatnými domácimi orgánmi sa NBS podieľala na príprave tretieho kola národného hodnotenia rizík v oblasti AML/CFT, ktoré sa bude realizovať podľa novej metodiky Rady Európy. Výsledky tohto hodnotenia budú využité v komunikácii s dohliadanými subjektmi a prispejú k zefektívneniu procesov finančných inštitúcií v oblasti AML/CFT.

Dohľad nad IT a digitálna prevádzková odolnosť subjektov finančného trhu

Nové európske nariadenie DORA¹⁵, účinné od januára 2025, bude pre subjekty finančného trhu znamenať podstatne vyššie nároky na digitálnu odolnosť a pre NBS kvalitatívne novú úroveň dohľadu v oblasti IT. V legislatívnej časti prípravy na túto reguláciu sa NBS aktívne podieľala na tvorbe návrhu novely zákona o dohľade nad finančným trhom, ako aj zákonov regulujúcich jednotlivé typy dohliadaných subjektov. Technická časť prípravy zahŕňala najmä prispôbenie informačných systémov na zber nových údajov, preverovanie nových oblastí dohľadu a medzinárodnú spoluprácu. Tému regulácie digitálnej prevádzkovej odolnosti priblížila aj konferencia NBS [Slovenský finančný trh a inovácie 2023](#).

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora a o zmene nariadení (ES) č. 1060/2009, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 909/2014 a (EÚ) 2016/1011.

Rozvoj registrov dohľadu

NBS zabezpečila všetky právne a technické náležitosti, aby bolo možné od 1. 1. 2024 právnickým osobám a fyzickým osobám podnikateľom poskytovať **výpis z IS RBUZ aj v elektronickej forme**. Služba je tiež dostupná prostredníctvom [ústredného portálu verejnej správy](#).

V tejto oblasti NBS nadviazala úzku spoluprácu s Chorvátskou národnou bankou, ktorá ako nový člen eurozóny začala reportovať do systému ECB AnaCredit. Keďže IS RBUZ plní všetky požiadavky ECB už od roku 2018, chorvátskym kolegom NBS okrem konzultácií poskytla aj časti zdrojového kódu IS RBUZ, ktoré zabezpečujú validáciu zbieraných údajov, identifikáciu extrémnych alebo neobvyklých hodnôt a zasielanie údajov do ECB.

Nové funkcionality a vylepšenia pribudli aj v ostatných [registroch dohľadu](#).

B

3

Ochrana finančného spotrebiteľa

kolektív 5peňazí
získal cenu
Úradnícky čin
roka

formulovanie
pravidiel likvidácie
poistnej udalosti

opodstatnené
podania – podklad
pre ďalší dohľad

dvojnásobný
počet podaní
o podvodoch

B3 Ochrana finančného spotrebiteľa

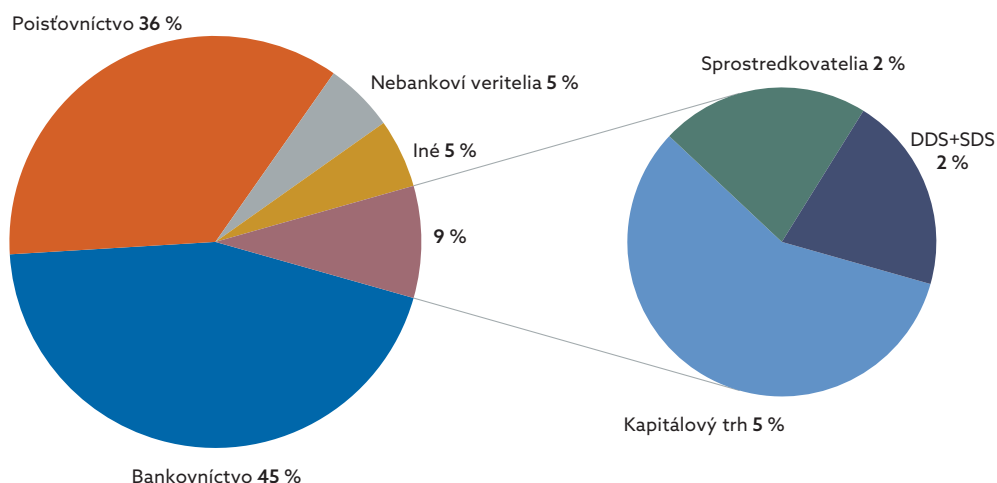
3.1 Podania finančných spotrebiteľov

V roku 2023 podali finanční spotrebiteľia a iní klienti 1 720 podaní, čo predstavuje medziročný nárast o 8 %. Najviac podaní, 770, sa týkalo sektora bankovníctva. Významná zmena počtu, z 83 na 152, nastala v podaniach týkajúcich sa podvodov. Podvodníci často vylákajú od klientov prístupové údaje k bankovým účtom, alebo praktikami sociálneho inžinierstva zmanipulujú obeť tak, že tie im rovno odošlú peniaze. Posilňovanie nástrojov boja proti phishingovým útokom a iným podvodom je preto v bankovom sektore jednou z priorit a banky mu venujú značné úsilie. Informačné a vzdelávacie kampane zamerané na ochranu peňazí na účtoch a pri platobných transakciách sú tiež dôležitou súčasťou finančného vzdelávania.

Graf 17:
Štruktúra podaní finančných spotrebiteľov podľa sektorov finančného trhu v roku 2023

Zdroj: NBS

Poznámka: Podania voči sprostredkovateľom vykazujú nízke percento z dôvodu, že podania smerujú zvyčajne nielen na sprostredkovateľa, ale aj na finančnú inštitúciu.

NBS sleduje opodstatnené podania

Pre výkon dohľadu je dôležitý tzv. indikátor opodstatnených podaní, t. j. podaní, pri ktorých NBS zistila porušenie zo strany dohliadaných subjektov. Ak je pri dohliadanom subjekte podiel opodstatnených podaní vyšší ako priemer v sektore, je to jeden z predpokladov na vykonanie dohľadu na mieste. V priemere však podiel opodstatnených podaní zo všetkých vybavených podaní zostáva dlhodobo rovnaký (20 – 25 %).

NBS tiež sleduje, akú sumu peňazí dohliadané subjekty vyplatili klientom na základe toho, že proces vybavovania podania viedol k dohode subjektu s klientom alebo k náprave v prospech klienta. V roku 2023 táto suma predstavovala spolu **543 000 €**.

Podiel opodstatnených
podaní tvoril
23 % všetkých podaní

Počet podaní vo veci pod-
vodov sa oproti roku 2022
takmer zdvojnásobil

3.2 Výkon dohľadu

NBS v rámci spotrebiteľského dohľadu zameriavala svoje aktivity na kontrolu poskytovania spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie vrátane ich správy a mimosúdneho vymáhania. Rok 2023 bol prvým rokom účinnosti opatrení vydaných na upresnenie detailov výpočtu RPMN úverov. NBS preto preverovala ich dodržiavanie dohliadanými subjektmi a na žiadosť súdov vykonala kontrolné prepočty RPMN v 75 súdnych prípadoch.

Dôležitou súčasťou spotrebiteľského dohľadu bolo aj sledovanie, či propagácia a reklamné kampane finančných produktov neobsahujú nekalé obchodné praktiky. NBS nemá právomoc posudzovať etické otázky reklám, má však právo zasiahnuť, ak reklama porušuje požiadavky stanovené zákonom o reklame alebo zákonom o ochrane spotrebiteľa. Výsledkom priebežného monitoringu reklamných kampaní bolo 21 dohľadov, pričom za porušenie pravidiel pri reklame bolo vedené jedno sankčné konanie. Vo všetkých ostatných prípadoch došlo k náprave zo strany dohliadaného subjektu už na základe dohliadacích nástrojov, bez potreby iniciovať konanie.

V oblasti poisťovníctva sa NBS zaoberala produktmi životného poistenia s investičnou zložkou, s cieľom zlepšiť ich transparentnosť pre klientov.

Dohľad nad procesom likvidácie poistnej udalosti

NBS v roku 2023 uložila historicky najvyššiu pokutu poisťovni za porušovanie práv finančného spotrebiteľa. V rozhodnutí venovala osobitnú pozornosť procesu likvidácie poistnej udalosti. NBS sa postavila proti ukladaniu povinností poistenému nad rámec určený zákonom a rozhodla, že poisťovňa je oprávnená skúmať len tie skutočnosti, ktoré sú nevyhnutné na zistenie jej povinnosti poskytnúť poistné plnenie. Výber dôkazov a ich vyhodnotenie musí byť v súlade so zákonom a dohodnutými podmienkami poistenia.

Hoci rozhodnutie smeruje iba voči jednej poisťovni, má významný vplyv na proces likvidácie poistnej udalosti vo všetkých poisťovniach, keďže NBS pri dohľade nad všetkými poisťovňami uplatňuje rovnaké pravidlá. Uloženie sankcie za pochybenie v individuálnom prípade tak zároveň poskytuje priestor na skvalitnenie procesu likvidácie poistnej udalosti s ohľadom

na práva a oprávnené záujmy finančných spotrebiteľov naprieč celým poisťným trhom.

Formulovanie pravidiel likvidácie poisťnej udalosti prispieva k väčšej ochrane práv finančného spotrebiteľa

3.3 Finančné vzdelávanie

Program finančného vzdelávania NBS 5peňazí

NBS už štvrtý rok vykonávala finančné vzdelávanie pod značkou 5peňazí. V roku 2023 získala za program 5peňazí cenu Úradnícky čin roka udeľovanú kolektívom, ktoré prispeli k zlepšeniu verejných služieb. Lektori programu 5peňazí získali ocenenie najmä vďaka úspešnej spolupráci s občianskym združením Cesta von na projekte **FILIP**. Prostredníctvom tohto projektu NBS pomáha rómskym rodinám žijúcim v generačnej chudobe. Naše lektorky a lektori školia mentorov, ktorí pracujú s chudobnými rodinami, a dotknutým rodinám pomáhajú ozdraviť ich domáce rozpočty a záväzky.

Partnerská spolupráca je pre program 5peňazí kľúčová. Naďalej pokračovala spolupráca s verejnými inštitúciami, občianskymi združeniami a seniorskými organizáciami, kde naši lektori školili ambasádorov, terénnych a sociálnych pracovníkov na prácu v oblasti osobných financií.

Nové projekty programu 5peňazí

V spolupráci so ZOO Bojnice sme v lete 2023 otvorili finančný chodník „Staň sa šéfom zoo“, ktorý deťom priblížil fungovanie zoologickej záhrady a zároveň ich naučil základy správneho hospodárenia s peniazmi. Projekt tak originálne prepojil problematiku ochrany prírody s finančným vzdelávaním.

Otvorenie finančného chodníka „Staň sa šéfom zoo“
Zdroj: NBS

S rozvojovým programom DofE sme rozbehli program [DoFin](#), v ktorom stredoškólači realizujú dobrovoľnícke projekty, pričom využívajú svoj talent na finančné vzdelávanie rovesníkov.

Vzdelávacie kampane pre širokú verejnosť

[Permoníci Klimko a Barborka](#) sa pravidelne každý rok prihovárajú najmenším a prinášajú prvé rady a informácie o tom, odkiaľ sa berú peniaze a ako s nimi hospodáriť. Vytvorené permonícke pracovné listy k finančnej gramotnosti, ktoré napĺňajú ciele 1. úrovne NŠFG, sme v roku 2023 distribuovali do škôl.

V závere roka sme spustili e-learningovú platformu [Reč peňazí](#), na ktorej si každý môže zadarmo prejsť lekcie vyučujúce univerzálny a medzinárodne pochopiteľný jazyk dôležitý pre zvyšovanie finančnej gramotnosti.

V Bratislave a v regionálnych centrách NBS zároveň pokračovalo neformálne zážitkové finančné vzdelávanie, na ktorom sa **zúčastnilo celkom 6 983 žiakov z 356 škôl**.

Iné podujatia a akcie

GMW (Global Money Week) je medzinárodná kampaň na podporu finančného vzdelávania, ktorú každoročne organizuje OECD vo viac ako 176 krajinách sveta. NBS ako národnému koordinátorovi sa v kampani podarilo spojiť rôzne organizácie a školy naprieč celým Slovenskom. Až 85 škôl a organizácií zrealizovalo v týždni od 20. do 26. marca vzdelávacie aktivity na propagáciu finančného vzdelávania. Každý partner si pripravil vlastné podujatia, workshopy alebo prednášky. Zároveň prebiehali aktivity programu 5peňazí či sprievodná online kampaň pre verejnosť. Súčasťou GMW bolo aj finále 12. ročníka stredoškolskej súťaže **Generácia euro**, tentoraz na tému „Peniaze v roku 2050“.

Nadácia NBS 27. júna 2023 hostila slovensko-českú **konferenciu aktérov vo vzdelávaní**. Táto významná udalosť priniesla viacero nápadov, osvedčených postupov a inšpiráciu pre vzdelávanie. Osobnosti a školy z oboch krajín predstavili konkrétne príklady dobrej praxe, ktoré môžu slúžiť ako vzor pre ďalšie členské krajiny EÚ.

Pravidelne organizovaný Deň finančných spotrebiteľov sa v jeseni 2023 zmenil na **Deň peňazí**, ktorý NBS prvýkrát organizovala s partnermi (Cesta von, SKCH, DofE, FinQ Centrum, ŠIOV, Zastúpenie EK na Slovensku a Nadácia NBS). V stánkoch boli pripravené ukážky spoločných projektov a vzdelávacie aktivity v oblasti financií pre vyše 200 žiakov,

ako aj pre dospelých. Hostia si tiež mohli pozrieť prezentácie projektov a činností našich partnerov a vypočuť si panelové diskusie o vzdelávaní.

Deň peňazí v NBS
Zdroj: NBS

B

4

Emisná činnosť a peňažný obeh

6

zberateľských
euromincí
z drahých
kovov

viac ako

360 miliónov
eurobankoviek
v emisii

viac ako

948 miliónov
euromincí
v emisii

nízky počet
zadržaných falzi-
fikátov v pomere
k množstvu peňazí
v obehu

B4 Emisná činnosť a peňažný obeh

4.1 Vývoj kumulovanej čistej emisie

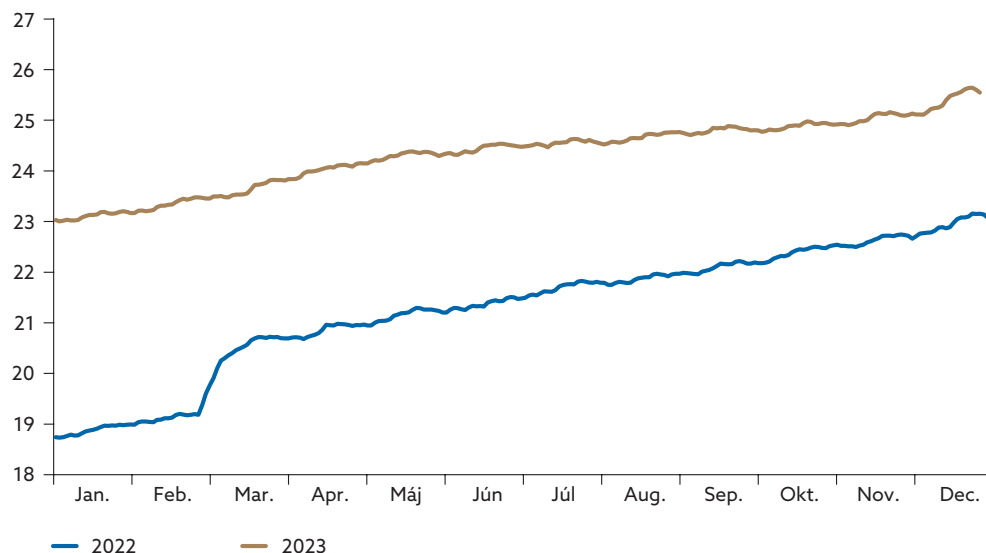
Medziročný rast emisie eurovej hotovosti sa zmiernil

Kumulovaná čistá emisia (v kapitole ďalej len „emisnia“) eurovej hotovosti na Slovensku rástla v roku 2023 miernejším tempom ako v predchádzajúcom roku. Emisia dosiahla hodnotu 25,5 mld. € s medziročným rastom takmer 11 %. Z toho hodnota eurobankoviek bola 25,3 mld. € s medziročným rastom bezmála 11 % a hodnota euromincí vrátane zberateľských euromincí dosiahla 252 mil. € s medziročným rastom 6 %.

Graf 18:
Denný
vývoj emisie
(v mld. EUR)

Zdroj: NBS

Najvyšší podiel na emisii všetkých eurobankoviek z hľadiska množstva mala 100 € bankovka s podielom 45 %.¹⁶ Ďalšími nominálnymi hodnotami bankoviek s významným podielom na emisii boli 10 € (20 %) a 50 € (15 %).

Návratnosť 1 a 2 centových mincí z obehu do NBS sa v roku 2023 znížila. Tieto dve mince však dosahujú z hľadiska množstva stále najvyšší podiel na emisii všetkých mincí. Ich spoločný podiel na emisii všetkých mincí tvoril 58 %.

Znížený dopyt po eurobankovkách v roku 2023 sa premietol do nižšej ročnej emisie všetkých nominálnych hodnôt eurobankoviek, pričom najvýraznejšiu zmenu v ročnej emisii zaznamenala 50 € bankovka.

¹⁶ Najvyšší podiel na čistej emisii neznamená, že 100 € bankovka bola v sledovanom období najpoužívanejšou bankovkou. V dôsledku neregistrovanej migrácie kumulovaná čistá emisia nie je totožná s peňažným obehom danej krajiny.

Tabuľka 1:
Emisia
eurobankoviek
a euromincí
na Slovensku

Zdroj: NBS

Nominálna hodnota	Kumulovaná čistá emisia				Ročná emisia	
	stav k 31. 12. 2023		Medziročná zmena v %		za rok 2023	
	mil. kusov	mil. EUR	množstvo	hodnota	mil. kusov	mil. EUR
500 EUR	5,6	2 786,0	-7,6	-7,6	-0,5	-230,2
200 EUR	9,6	1 913,7	6,4	6,4	0,6	114,6
100 EUR	161,7	16 172,4	18,0	18,0	24,7	2 470,8
50 EUR	54,4	2 718,3	-1,0	-1,0	-0,6	-28,6
20 EUR	46,9	938,6	6,6	6,6	2,9	57,8
10 EUR	70,5	704,7	15,4	15,4	9,4	94,1
5 EUR	12,2	61,0	10,1	10,1	1,1	5,6
Bankovky spolu	360,8	25 294,6	11,7	10,9	37,7	2 484,0
2 EUR	79,6	159,2	6,2	6,2	4,7	9,3
1 EUR	27,4	27,4	7,8	7,8	2	2
50 centov	35,6	17,8	5,5	5,5	1,8	0,9
20 centov	38,5	7,7	5,9	5,9	2,2	0,4
10 centov	90,5	9,0	6,1	6,1	5,2	0,5
5 centov	129,9	6,5	7,9	7,9	9,5	0,5
2 centy	203,4	4,1	-6,9	-6,9	-15,1	-0,3
1 cent	343,8	3,4	-4,6	-4,6	-16,6	-0,2
Mince spolu	948,8	235,2	-0,7	5,9	-6,4	13,2
Zberateľské mince	1,1	16,5	22,3	12,2	0,2	1,8
Peniaze spolu		25 546,2		10,8 %		2 499,0

Poznámka: Prípadné rozdiely v hodnote kumulovanej čistej emisie sú spôsobené zaokrúhľovaním počtu kusov na milióny.

V obehu stále zostáva viac ako 18 mil. kusov slovenských bankoviek v hodnote 2,07 mld. Sk (68,7 mil. €)

Zostávajúca hodnota slovenských bankoviek v obehu predstavuje 1,36 % z hodnoty slovenských bankoviek v obehu k 31. 12. 2007. Okrem bankoviek je v obehu 0,9 mil. kusov slovenských pamätných mincí v hodnote 0,7 mld. Sk (23,2 mil. €).

4.2 Výroba eurobankoviek a euromincí

NBS zabezpečovala v roku 2023 výrobu a dodanie 50 € bankoviek pre potreby Euro systému, dvoch nominálnych hodnôt euromincí pre peňažný obeh, šiestich zberateľských euromincí z drahých kovov, dvoch zberateľských euromincí z obyčajných kovov, dvoch pamätných euromincí a ročníkových súborov slovenských euromincí s dvomi tematikami

Na rok 2023 mala NBS v zmysle *Usmernenia pre výrobu a dodávku bankoviek pre a počas roka 2023* (Production Guideline for and during 2023) alokovanú tlač eurobankoviek série Európa v nominálnej hodnote

50 € v objeme 34,15 mil. kusov. Okrem toho bola na základe upravených potrieb Eurosystemu z roku 2022 presunutá do roku 2023 dodávka 15,1 mil. kusov 50 € bankoviek rovnakej série. Tlač bankoviek bola realizovaná vo francúzskej ceninovej tlačiarňi Oberthur Fiduciaire SAS. Alokované objemy eurobankoviek z kvóty NBS boli vyrobené a dodané v súlade s aktualizovanými potrebami Eurosystemu a prispeli k zabezpečeniu plynulého hotovostného peňažného obehu v eurozóne.

NBS zabezpečila výrobu a dodanie dvoch nominálnych hodnôt euromincí určených pre peňažný obeh v celkovom množstve 6,05 mil. kusov, a to 10- a 5-centových euromincí. Okrem toho NBS v roku 2023 úspešne zrealizovala s dvomi centrálnymi bankami eurozóny výmenu a predaj nadbytočných zásob 1- a 2-centových euromincí. Nadbytok týchto mincí vznikol v NBS ich nahromadením v zásobách v súvislosti so zavedením zaokrúhľovania konečnej ceny nákupov platených v hotovosti od 1. 7. 2022. Výmenou NBS získala 1 € mince potrebné pre hotovostný peňažný obeh na Slovensku, čím ušetrila náklady na ich razbu.

V roku 2023 NBS vydala šesť druhov [zberateľských euromincí](#) z drahých kovov a dva motívy zberateľských euromincí z obyčajných kovov. NBS vydala tiež 2 mil. kusov [pamätných euromincí](#) v nominálnej hodnote 2 €. Euromince vyrazila Mincovňa Kremnica, š. p.

Mincovňa Kremnica, š. p. adjustovala 15 300 kusov euromincí z každej nominálnej hodnoty s letopočtom razby 2023 určených do ročníkových súborov slovenských euromincí s dvoma tematikami.

Emisné obraty eurobankoviek a euromincí sa stabilizovali a boli ovplyvnené prevažne sezónnym dopytom po hotovosti

V dotáciách sa už neprejavoval taký vysoký dopyt po eurobankovkách ako pred rokom, čo sa premietlo do zníženia emisie eurovej hotovosti. Odvody eurobankoviek sa v medziročnom porovnaní výraznejšie nezmenili, kým odvody euromincí sa v medziročnom porovnaní znížili, čo bolo ovplyvnené predovšetkým poklesom návratnosti 1- a 2-centových mincí z obehu do NBS.

V súlade so zmenou v odvodoch eurobankoviek a euromincí z obehu do NBS sa vyvíjalo aj spracovanie eurovej hotovosti, keď množstvo spracovaných eurobankoviek aj euromincí bolo nižšie ako v roku 2022 (o 1 %, resp. o 17 %).

Množstvo vytriedených neupotrebitelných eurobankoviek sa znížilo (o 7 %) a v nadväznosti na vývoj spracovania sa vyvíjala aj priemerná

miera vytriedovania eurobankoviek, ktorá medziročne klesla o 0,8 percentuálneho bodu.¹⁷

4.3 Falzifikáty peňazí zadržané na území SR

Celkové množstvo falzifikátov zadržaných na území Slovenska bolo v roku 2023 vyššie ako v predchádzajúcom roku, čoho príčinou bol najmä nárast zadržaných falzifikátov euromincí

V roku 2023 bolo na našom území zadržaných 5 195 falzifikátov. Z nich bolo 1 697 falzifikátov eurobankoviek, 3 414 falzifikátov euromincí, čo je najviac od roku 2013, ako aj jeden falzifikát Sk a 83 kusov falzifikátov cudzích mien.

Priamo v hotovostnom peňažnom obehu bolo zadržaných 940 kusov (55 %) falzifikátov eurobankoviek a 3 414 kusov (100 %) falošných euromincí. Napriek medziročnému zvýšeniu môžeme konštatovať, že počet zadržaných falzifikátov v hotovostnom peňažnom obehu je v porovnaní s väčšinou krajín eurozóny nízky a ustálený.

V peňažnom obehu boli zadržané najmä menej kvalitné falzifikáty eurobankoviek bez ochranných prvkov, prípadne falzifikáty s veľmi zle napodobnenými ochrannými prvkami. Falzifikáty euromincí si dlhodobo držia relatívne vysokú kvalitu.

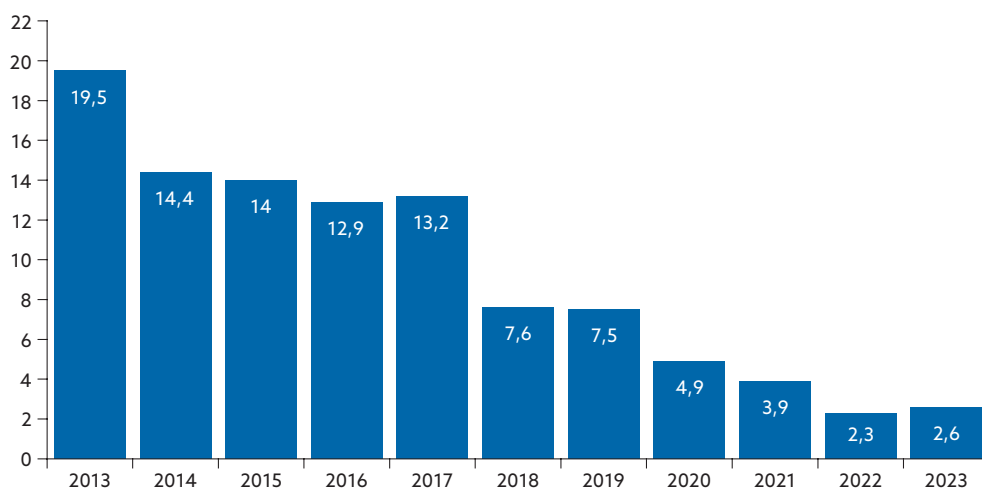
Na jeden milión eurobankoviek v obehu pripadali len necelé tri falošné eurobankovky a na milión euromincí približne štyri kusy falzifikátov euromincí. Možnosť, že sa verejnosť stretne v rámci obehu s falošnou eurobankovkou alebo euromincou, je teda nízka.¹⁸

¹⁷ Okrem NBS spracovávajú a opätovne vydávajú do obehu eurobankovky a euromince aj banky a ďalší [spracovatelia eurovej hotovosti](#), ktorým NBS udelila povolenie na ich spracovanie. Činnosť spracovateľov podlieha dohľadu NBS.

¹⁸ Falzifikáty eurobankoviek sú ľahko rozpoznateľné od pravých bankoviek použitím jednoduchého testu, ktorý spočíva v skúške hmatom – pohľadom – naklonením. Uvedený test aj s jednotlivými ochrannými prvkami eurobankoviek môžete nájsť na [internetovej stránke ECB](#).

Graf 19:
Falzifikáty
eurobankoviek
zadržaných
v obehu k miliónu
eurobankoviek
v obehu
Zdroj: NBS

Najviac falšovanými bankovkami v roku 2023 boli bankovky stredných nominálnych hodnôt 50 € (28 %), 20 € (19 %) a 100 € (27 %). Z euromincí bola najviac falšovanou 2 € minca s podielom takmer 94 %.

B

5

Platobné služby a platobné systémy

2
platobné systémy
v prevádzke
NBS

počet transakcií
273 mil. v SIPS
166 tis.
v TARGET-SK
39 mil. v TIPS

1 035,3 mil.
kartových
transakcií
z hľadiska
vydavateľa

789,2 mil.
kartových
transakcií
z hľadiska
akceptácie

B5 Platobné služby a platobné systémy

5.1 Platobné systémy

V prevádzke NBS sú dva platobné systémy – TARGET-SK a SIPS

TARGET-SK je nová generácia platobného systému prevádzkovaného NBS, ktorý poskytuje centrálné služby riadenia likvidity, hrubé vyrovnanie platieb v reálnom čase a služby pre vyrovnanie pridružených systémov a zároveň umožňuje hotovostné platby v rámci vyrovnania obchodov s cennými papiermi. Ide o jediný platobný systém hrubého vyrovnania platieb v reálnom čase (RTGS) na Slovensku. TARGET-SK je slovenský komponent celoeurópskeho systému TARGET, ktorý vlastní a prevádzkujú centrálné banky Eurosystemu.

Projekt T2/T2S Consolidation – uvedenie novej verzie systému TARGET do prevádzky

V rámci projektu T2/T2S Consolidation prebiehali v posledných rokoch prípravné práce na spustení novej verzie systému TARGET. Projekt skonsolidoval technické a funkčné aspekty TARGET2 a TARGET2-Securities (T2S) a nahradil systém hrubého vyrovnania v reálnom čase TARGET2 novou verziou systému TARGET. Hlavným zámerom projektu je zníženie prevádzkových nákladov Eurosystemu, segregácia transakcií a služieb centrálnej banky od RTGS služieb, implementácia štandardu ISO 20022 pre komunikáciu s RTGS službami, harmonizácia spoločných funkcionalít využívaných vo všetkých službách TARGET a možnosť výberu z viacerých poskytovateľov pripojenia. Projekt bol ukončený 20. 3. 2023 uvedením tejto novej verzie platobného systému do prevádzky.

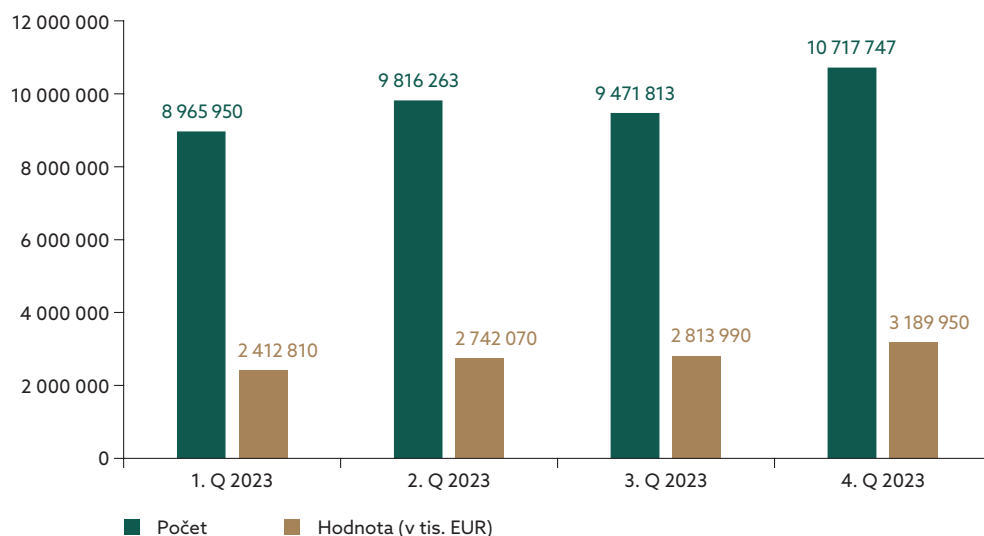
Okamžité platby na Slovensku

V roku 2023 poskytovali na Slovensku [okamžité platby](#) štyri slovenské banky: Slovenská sporiteľňa, VÚB, Tatra banka a J&T Banka. Klienti týchto bánk tak mali možnosť zasielať a prijímať SEPA okamžité platby do ktorejkoľvek banky v SEPA priestore, ktorá poskytuje tento typ platieb. Slovenské banky naďalej napredovali v počte okamžitých platieb poskytovaných prostredníctvom služby [TIPS](#). Počet SEPA okamžitých platieb dosiahol 39 miliónov v hodnote 11,2 mld. € a ich podiel na celkovom počte SEPA platieb na Slovensku vzrástol v poslednom štvrtroku 2023 na 14,3 %.

Graf 20: Vývoj počtu a hodnoty SEPA okamžitých platieb bankami na Slovensku

Zdroj: NBS

Účastníci TARGET-SK

V roku 2023 bolo do platobného systému TARGET-SK zapojených 37 [účastníkov](#), z toho 33 priamych účastníkov a 4 pridružené systémy: SIPS, Centrálny depozitár cenných papierov SR, Nexi Central Europe a Centrální depozitár cenných papírů. V priebehu roka 2023 prišlo medzi účastníkmi ku dvom zmenám: ČSOB Stavebná sporiteľňa sa zlúčila s Československou obchodnou bankou a do systému vstúpila Air Bank.

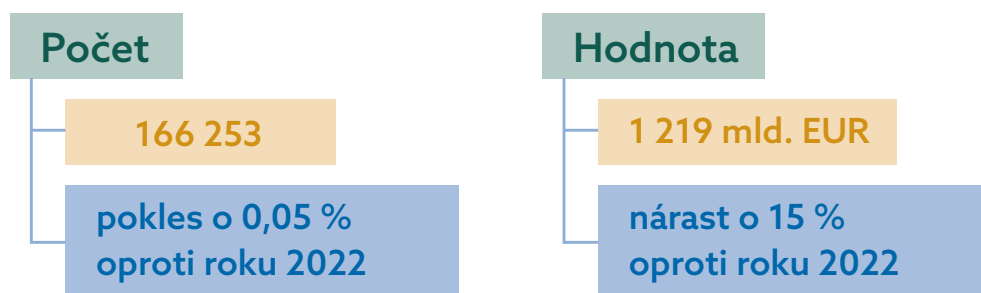
Platby realizované prostredníctvom TARGET-SK

V roku 2023 mal systém TARGET-SK celkom 255 prevádzkových dní. Denne sa v systéme spracovalo v priemere 652 [platobných transakcií](#) v celkovej hodnote vyše 4,7 mld. €.

Schéma 4: Počet a hodnota transakcií v TARGET-SK v roku 2023

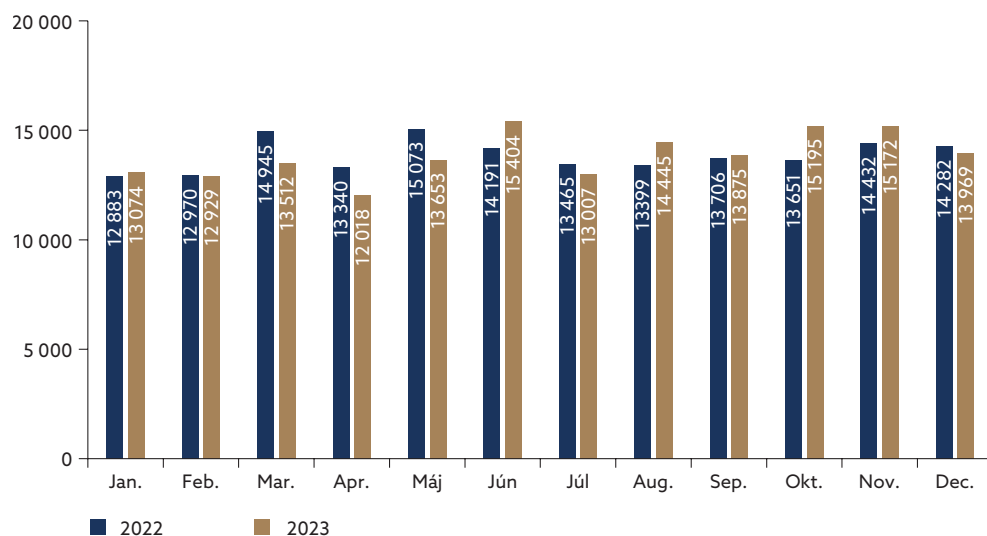
Zdroj: NBS

Graf 21: Porovnanie počtu platieb spracovaných v TARGET-SK v rokoch 2022 a 2023

Zdroj: NBS

Percentuálny podiel počtu klientskych a medzibankových platieb spracovaných v roku 2023 bol v pomere 64:36 v prospech klientskych platieb. Z hľadiska hodnoty spracovaných platieb bol percentuálny podiel klientskych a medzibankových platieb v pomere 12:88 výrazne v prospech medzibankových platieb. Pokiaľ ide o podiel na celkovej hodnote transakcií, prevažovali cezhraničné transakcie (57 %) oproti domácim transakciám (43 %).

SIPS – medzibankový retailový platobný systém

Prostredníctvom platobného [systému SIPS](#) sa spracovávali domáce aj cezhraničné [SEPA úhrady](#) a [SEPA inkasá](#). Spracovanie cezhraničných SEPA transakcií smerovaných na poskytovateľov platobných služieb, ktorí nie sú účastníkmi SIPS, zabezpečila NBS prostredníctvom paneurópskeho klíringového domu – systému STEP2, ktorého je priamym účastníkom.

Adaptácia SIPS na zmeny pripojených systémov

Platobný systém SIPS bol upravený v nadväznosti na každoročne aktualizovanú funkčnú verziu systému STEP2. NBS v súvislosti s ukončením projektu konsolidácie T2/T2S adaptovala systém SIPS na schválené zmeny. Počas roka 2023 prebiehala príprava platobného systému SIPS na prechod na novú verziu SEPA štandardov pre úhrady a inkasá, ktorý bude realizovaný v marci 2024.

Účastníci SIPS

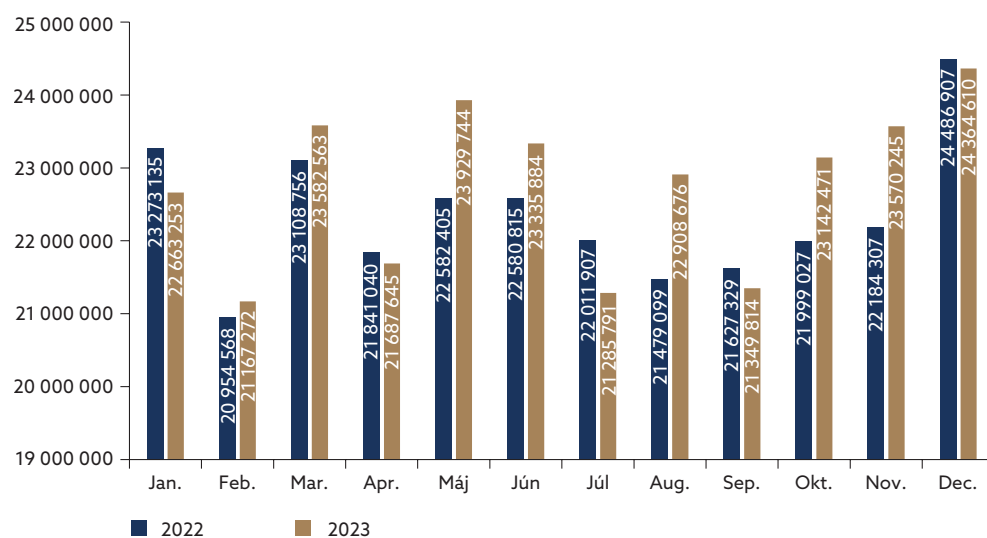
Oproti roku 2022 sa počet [účastníkov SIPS](#) znížil o jedného. V roku 2023 mal systém 26 účastníkov, z toho 20 domácich a 6 cezhraničných poskytovateľov platobných služieb.

Transakcie spracované prostredníctvom SIPS

System SIPS spracoval takmer 273 miliónov [transakcií](#) v celkovej hodnote 380,98 mld. €, čo znamenalo nárast v počte takmer o 2 % a pokles v hodnote o 0,5 %. Domáce transakcie tvorili 90,5 % a cezhraničné 9,5 % celkového počtu transakcií. Z hľadiska hodnoty domáce transakcie predstavovali takmer 69 % a cezhraničné 31 %. V porovnaní s rokom 2022 išlo o mierny nárast cezhraničných transakcií tak v počte (0,5 %), ako aj v hodnote (1 %). Pokiaľ ide o členenie na platobné nástroje SEPA úhrad a SEPA inkás, na celkovom počte aj hodnote transakcií dominoval podiel SEPA úhrad. V počte spracovaných transakcií úhrady tvorili 94 % a v hodnote až 99 % transakcií, čo znamenalo porovnateľný podiel ako v roku 2022.

Graf 22:
Porovnanie
počtu
mesačných
transakcií v SIPS
v rokoch
2022 a 2023
Zdroj: NBS

CID – register identifikátorov inkás

Všetci účastníci systému SEPA inkás musia mať pridelený [identifikátor](#). NBS prevádzkuje register identifikátorov inkás od roku 2013. Do konca roka 2023 vydala 614 identifikátorov príjemcov inkás (CID) pre fyzické a právnické osoby, ktoré mali záujem o iniciovanie SEPA inkás.

5.2 Platobné karty

Platobné karty vydané bankami a pobočkami zahraničných bánk na Slovensku

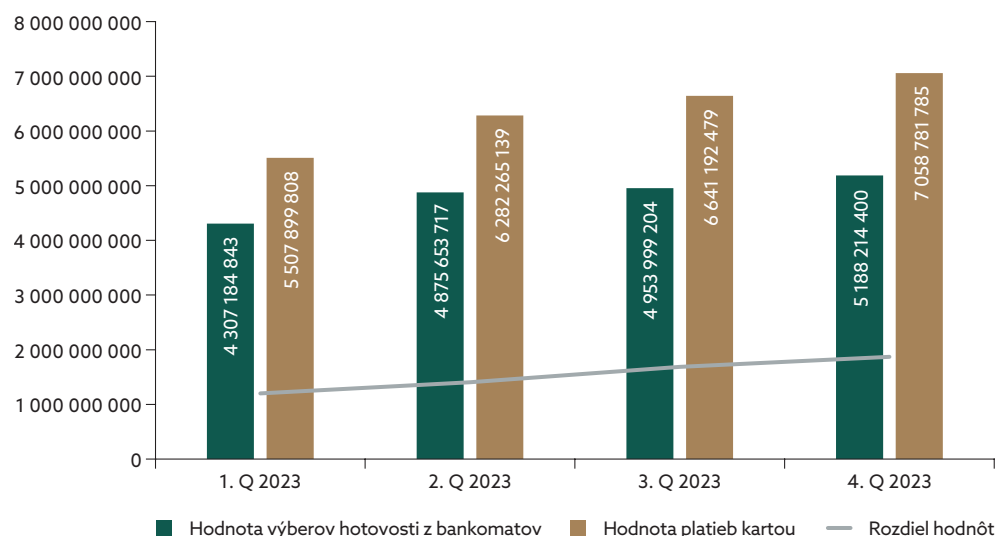
Platobné karty opäť posilnili svoje dominantné postavenie na slovenskom trhu platieb. Karty s logami VISA zvýšili svoj podiel (75 %) voči kartám s logami MasterCard (25 %). Držitelia používali karty hlavne na platby u obchodníkov, kde pokračoval trend rastu ich počtu (93 %) aj hodnoty (57 %) v rámci všetkých transakcií, na úkor výberu hotovosti z bankomatov.

Rovnako ako v roku 2022, hodnota platieb kartami prevyšovala hodnotu výberov hotovosti z bankomatov, pričom tento nárast pokračoval počas celého roka. V dôsledku zníženia potreby hotovosti sa počet aj hodnota výberov hotovosti z bankomatov zvýšili len minimálne.

Graf 23:
Hodnota transakcií platobnými kartami – porovnanie výberu hotovosti a platieb (v EUR)

Zdroj: Banky a pobočky zahraničných bánk v SR

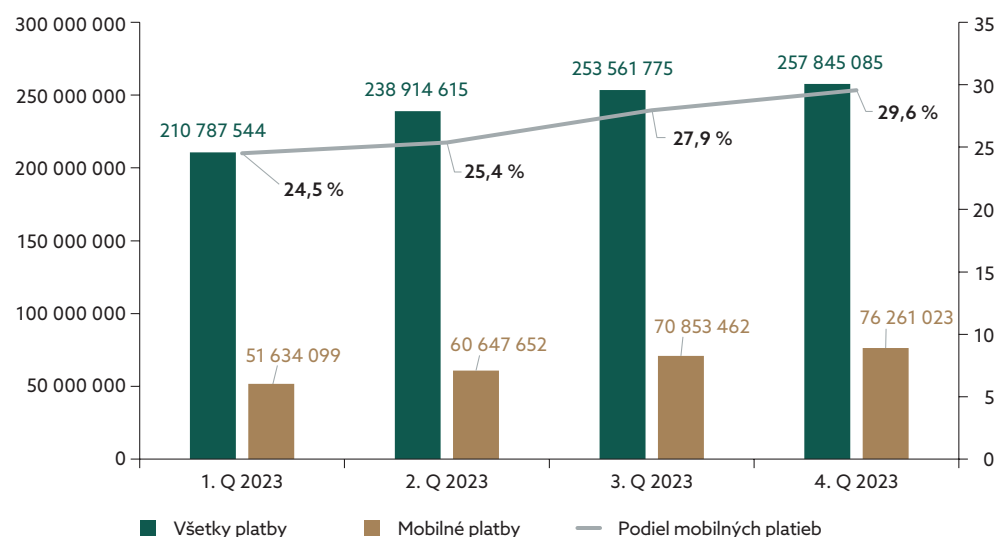

V roku 2023 boli karty preferovaným platobným nástrojom aj pri platení u obchodníkov na internete, kde pokračoval nárast v počte, ako aj v hodnote transakcií. Podiel počtu platieb kartami u internetových obchodníkov na všetkých platbách kartami tvoril v priemere 13 %.

Graf 24:
Vývoj celkových platieb kartami a mobilných platieb

Zdroj: Banky a pobočky zahraničných bánk v SR

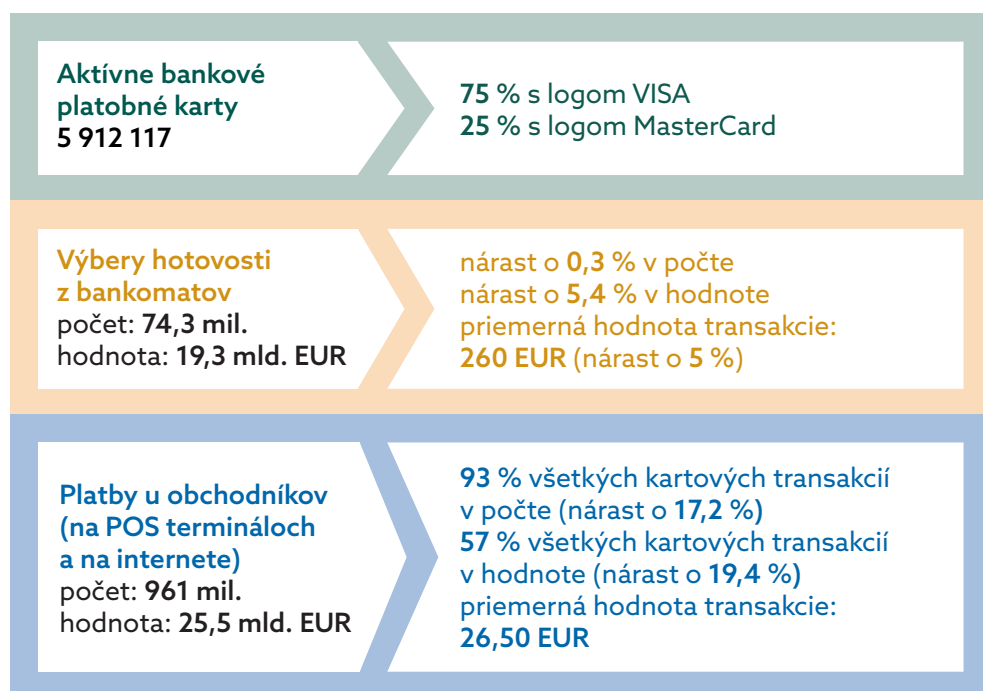
Poznámka: Graf znázorňuje vývoj počtu celkových platieb kartami a mobilných platieb, ako aj percentuálny podiel mobilných platieb na celkových platbách kartami.

Najväčší nárast v počte aj hodnote transakcií zaznamenali mobilné platby (ApplePay, GooglePay, GarminPay, FitBitPay a iné), pričom ich podiel na všetkých kartových platbách rástol aj v roku 2023. Na konci roka predstavovali už 29,6 %, t. j. takmer každá tretia kartová platba bola uskutočnená mobilom alebo smart hodinkami.

Schéma 5: Platobné karty z hľadiska ich vydavateľa v roku 2023

Zdroj: Banky a pobočky
zahraničných bánk v SR

Poznámka: Schéma zahŕňa počet a hodnotu transakcií platobnými kartami vydanými bankami a pobočkami zahraničných bánk na Slovensku, ktoré sa realizovali na termináloch na Slovensku aj v zahraničí.

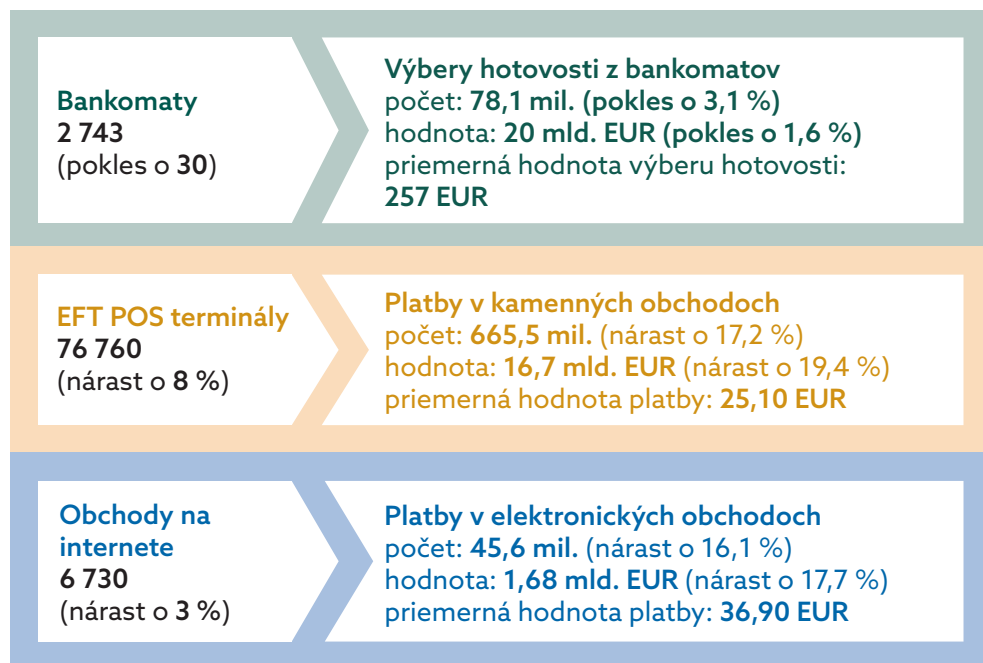
Akceptácia platobných kariet

Zmena v používaní platobných kariet držiteľmi na Slovensku má priamy vplyv na hustotu akceptačnej siete bankomatov a počet obchodníkov akceptujúcich karty a tiež na vývoj kartových transakcií. Vzhľadom na stagnovanie použitia kariet na výber hotovosti sa niektoré banky rozhodli odinštalovať svoje bankomaty, čím sa ich počet znížil o 30 kusov. Na druhej strane stále rástol počet EFT POS-terminálov a mobilných terminálov a tiež elektronických obchodov akceptujúcich platobné karty. Výsledkom bol nárast platieb u všetkých typov obchodníkov o 17,2 % v počte a o 19,4 % v hodnote platieb.

Schéma 6: Platobné karty z hľadiska ich akceptácie na termináloch v roku 2023

Zdroj: Banky a pobočky
zahraničných bánk v SR

Poznámka: Schéma zahŕňa počet a hodnotu transakcií na termináloch prevádzkovaných bankami a pobočkami zahraničných bánk na Slovensku. Ide o transakcie na týchto termináloch platobnými kartami vydanými na Slovensku aj v zahraničí.

Inovácie v platbách a digitálne euro

Inovácie v platbách sú na Slovensku trendom. Platby kartami u obchodníkov sú čoraz bežnejšie ako výber hotovosti z bankomatov, zatiaľ čo platby mobilom tvorili koncom roka takmer tretinu platieb kartami u obchodníkov.

Aktuálnou témou v platobnej oblasti v roku 2023 bolo najmä [digitálne euro](#). Rada guvernérov ECB na svojom rokovaní v októbri 2023 schválila posun projektu do prvej prípravnej fázy. Hlavnými cieľmi tejto fázy je príprava tzv. knihy pravidiel, výber potenciálnych dodávateľov, ako aj zintenzívnenie komunikácie o digitálnom eure. Digitálne euro bude doplnkom eurovej hotovosti.

6,7 %

medziročný rast
objemu úverov na
bývanie domácnostiam
k 31. 12. 2023

2,5 %

medziročný rast
objemu vkladov
domácností
k 31. 12. 2023

1 p. b.

medziročný rast
úročenia nových
úverov na bývanie
domácnostiam
k 31. 12. 2023

1,7 p. b.

medziročný rast
úročenia nových
vkladov domácností
s dohodnutou
splatnosťou do 1 roka
k 31. 12. 2023

B6 Štatistika

6.1 Vývoj v oblasti štatistiky

Moderná štatistika – organizačná zmena na odbore štatistiky¹⁹

Rok 2023 bol pre odbor štatistiky prvým uceleným rokom po prvej fáze organizačnej zmeny v rámci projektu Moderná štatistika (centralizácia štatistického procesu na odbore štatistiky) a zároveň rokom prípravy na druhú fázu s plánovaným začiatkom od apríla 2024. Hlavnou prioritou bolo naplniť všetky dátové požiadavky nielen v existujúcich a presunutých, ale aj v nových dátových oblastiach, ktoré sa objavili v priebehu roka 2023.

Zintenzívnili sme prácu v rámci agendy krytých dlhopisov, systematickými krokmi sme zvýšili kvalitu a pokrytie údajov v databáze nefinančných spoločností (napr. dodatočným zaradením spoločností podľa účtovných štandardov IFRS) a získali sme nové vedomosti v oblasti štatistiky klimatických zmien.

Počas celého roka pokračovali práce na dôležitom projekte – uprade IS ŠZP SK. Zefektívňovalo sa aj fungovanie systému IS ŠZP ESAs na vykazovanie údajov pre orgány EBA a EIOPA. Na odbore štatistiky vznikol nový expertný tím pre riešenie problematiky spracovania a vizualizácie údajov s využitím nástrojov BI. Ku koncu roka 2023 bol schválený nový právny rámec pre štatistiku platieb ECB.

Data Governance

Riadenie údajov (data governance)²⁰ slúži na zabezpečenie lepšej transparentnosti, kvality, dôveryhodnosti a bezpečnosti údajov. V prvom polroku 2023 pripravila Kancelária riadenia údajov na odbore štatistiky v spolupráci so zainteresovanými útvarmi NBS podklady pre zaradenie procesu data governance do organizačného poriadku NBS. Výsledkom tejto spolupráce bol konceptuálny dátový model, procesný model a katalógy riadenia údajov, ktoré tvoria model riadenia údajov v prostredí NBS.

Model definuje štyri vrstvy úrovni riadenia údajov – rozhodovaciu, strategickú, taktickú a operatívnu, pričom každá zastrešuje unikátnu množinu virtuálnych rolí zodpovedných za výkon príslušných aktivít.

¹⁹ Viac v podkapitole B6.1 Vývoj v oblasti štatistiky, [Výročná správa NBS za rok 2022](#), NBS, 2023.

²⁰ Pozri tiež Box 5 Data governance v kapitole B6 Štatistika, [Výročná správa NBS za rok 2022](#), NBS, 2023.

Schéma 7: Model riadenia údajov v NBS

Zdroj: NBS, Kancelária
riadenia údajov

Data Governance				
	Exekutíva	Odbor informačných technológií	Odbor štatistiky	Ostatné odbory
Rozhodovacia úroveň	Banková rada NBS Gestor riadenia údajov			
Strategická úroveň		Rada dátového manažmentu		
		Predseda Architektonickej rady Zástupca DWH	Vlastníci dátových domén	
Taktická úroveň			Kancelária riadenia údajov Manažér riadenia údajov Správcovia riadenia údajov	
		Manažér dátovej bezpečnosti	Správcovia dátových domén	
		Správcovia systémov		
Operatívna úroveň		IT podpora a DWH	Vlastníci údajov Spracovatelia údajov Používatelia údajov	

Transformácia dátových procesov bola oficiálne spustená v septembri 2023 schválením pracovného predpisu a štatútu Rady dátového manažmentu pre oblasť riadenia údajov Bankovou radou NBS.

Banková štatistika na menové účely

Predchádzajúca príprava na nové predkladanie dynamických údajov z hľadiska technického a metodického zabezpečenia sa v roku 2023 pozitívne premietla v ich novej granularite. Výsledkom bola vyššia kvalita výkazníctva. Takýmto novým zberom a spracovaním údajov sa podarilo poskytnúť bankovému sektoru nové výstupy na analytické účely. Počas roka prebiehala detailná kontrola vstupných dát, tvorba metodických usmernení a nastavovanie kontrol na vstupe dát. V tejto súvislosti sa [novelizovalo opatrenie NBS č. 8/2021](#) s účinnosťou od 1. 7. 2024.

Banková štatistika na účely dohľadu

V rámci projektu Moderná štatistika prešla na odbor štatistiky zodpovednosť za technické zasielanie, spracovanie a kvalitu údajov reportingu podľa národných požiadaviek dohľadu nad bankami, ako aj požiadaviek EBA a ECB/SSM (FINREP/COREP, ITS). Rok 2023 tak bol výrazným medzníkom a táto agenda bola kompletne prevzatá z útvarov dohľadu. Zmeny vo vykazovaní sa týkali zrušenia vykazovania v súvislosti s ochorením COVID-19.

V roku 2023 sa do štatistiky premietla nová taxonómia EBA so zmenami najmä v oblasti sekuritizácie, dodatočných ukazovateľov na sledovanie likvidity a zaťaženia aktív. Pribudla rozsiahla zmena v oblasti odmeňovania, v ktorej boli implementované novely usmernení [EBA/GL/2022/06](#)²¹ a [EBA/GL/2022/08](#)²². Zároveň došlo k technickej zmene v definícii členenia modulov na individuálne a konsolidované.

Štatistika platieb za banky a platobné inštitúcie

V roku 2023 prebiehal proces vyhodnocovania kvality údajov a technických požiadaviek ECB na výstupy štatistiky platieb. Prijali sa [opatrenia NBS č. 7/2023](#) a [č. 8/2023](#), ktorými sa s účinnosťou od 1. 7. 2024 zjednocujú požiadavky na údaje o platobných transakciách pre štatistiky platobnej bilancie a štatistiky platieb podľa požiadaviek ECB. Odstránila sa duplicita zberu údajov a dosiahlo sa využívanie jedného zdroja údajov na účely ekonomických a menových analýz. Dôležitou zmenou bol tiež nový spôsob predkladania výkazov a nová štruktúra údajov pre štatistiku platobných kariet.

Investičné fondy na menové účely

V rámci štatistiky investičných fondov pokračovala spolupráca na príprave nového nariadenia ECB. Odbor štatistiky v pracovných skupinách ECB/ESCB spolupracoval na príprave nových požiadaviek na vykazovanie v internom zdrojovom výkaze. Počas roka sa tiež diskutovalo o štruktúre a rozsahu individuálnych dát, ktorých zasielanie do ECB sa plánuje od roku 2026.

Štatistika o prístupe obyvateľstva k hotovosti a o spracovaní hotovosti

Na základe projektu Moderná štatistika sa údaje o prístupe obyvateľstva k hotovosti a o spracovaní hotovosti od 1. 1. 2023 začali prvýkrát zbierať a spracovávať prostredníctvom IS ŠZP SK. Odbor štatistiky tak prevzal zodpovednosť za kvalitu údajov v nových výkazoch. Štruktúra údajov vychádza z [rozhodnutia ECB/2010/14](#)²³, [nariadenia EÚ č. 1210/2010](#)²⁴ a zo [zákona o NBS](#). Údaje v roku 2023 predkladalo 20 subjektov, ktorých členenie je znázornené v grafe 25.

²¹ Usmernenia Európskeho orgánu pre bankovníctvo o referenčnom porovnávaní postupov odmeňovania, rozdielov v odmeňovaní žien a mužov a schválených vyšších pomerov podľa smernice 2013/36/EÚ (EBA/GL/2022/06, 30.6.2022).

²² Usmernenia Európskeho orgánu pre bankovníctvo o uskutočnení zberu údajov o osobách s vysokými príjmami podľa smernice 2013/36/EÚ a smernice (EÚ) 2019/2034 (EBA/GL/2022/08, 30.6.2022).

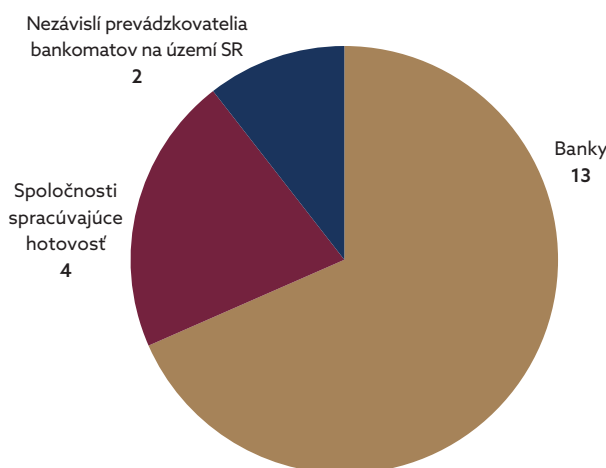
²³ Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 16. septembra 2010 o kontrole pravosti a upotrebitelnosti eurobankoviek a ich opätovnom vrátení do obehu (ECB/2010/14) (2010/597/EÚ) (Ú. v. EÚ L 276, 9.10.2010).

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1210/2010 z 15. decembra 2010 o overovaní pravosti euromincí a manipulácii s euromincami nevhodnými do obehu (Ú. v. EÚ L 339, 22.12.2010).

Graf 25: Spracovanie hotovosti v roku 2023 - subjekty

Zdroj: NBS, IS ŠZP SK

Integrovaný vykazovací rámec

Rámec IReF – ako strategický projekt ECB/ESCB na redukciiu vykazovacej záťaže bánk, zvýšenie efektívnosti štatistických procesov ESCB a kvality údajov dostupných pre tvorcov politik – prechádzal v predchádzajúcich rokoch procesom analýzy nákladov a výnosov, na ktorom sa podieľala aj NBS. V máji 2023 ECB spustila doplnkovú analýzu CBA pre bankový sektor zameranú na požiadavky špecifické pre jednotlivé krajiny a v decembri začala prieskum hodnotenia variantov prístupu k IReF a CDM samostatnou analýzou len pre centrálné banky (ECBA). NBS na týchto analýzach aktívne participovala organizáciou prieskumu za bankový sektor vrátane NBS a za používateľov v rámci NBS.

Cenné papiere a finančné deriváty

V priebehu roka 2023 NBS pracovala na zvyšovaní kvality mikroúdajov o cenných papieroch a finančných derivátoch, a to najmä po metodologickej stránke. Hľadali a odstraňovali sa nezrovnalosti medzi údajmi zbieranými na štatistické účely a údajmi na účely dohľadu. Začalo tiež testovanie transakčného systému pre tok informácií o finančných derivátoch z archívov obchodných údajov, v súvislosti s novelizovaným nariadením EMIR Refit²⁵. Vo väčšej miere sme prevzali koordináciu činností súvisiacich s členstvom v Stálom výbore ESMA pre údaje.

Štatistika klimatických zmien

NBS sa prostredníctvom členstva v expertnej skupine ECB pre štatistiku klimatických zmien podieľala na zostavení a aktualizácii experimentálnych indikátorov súvisiacich s klimatickými zmenami,

²⁵ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2019/834](#) z 20. mája 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012, pokiaľ ide o zúčtovaciu povinnosť, pozastavenie zúčtovacej povinnosti, požiadavky na ohlasovanie, postupy zmierňovania rizika pri zmluvách o mimoburzových derivátoch nezúčtovaných centrálnou protistranou, registráciu archívov obchodných údajov a dohľad nad nimi a požiadavky na archívy obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 141, 28.5.2019).

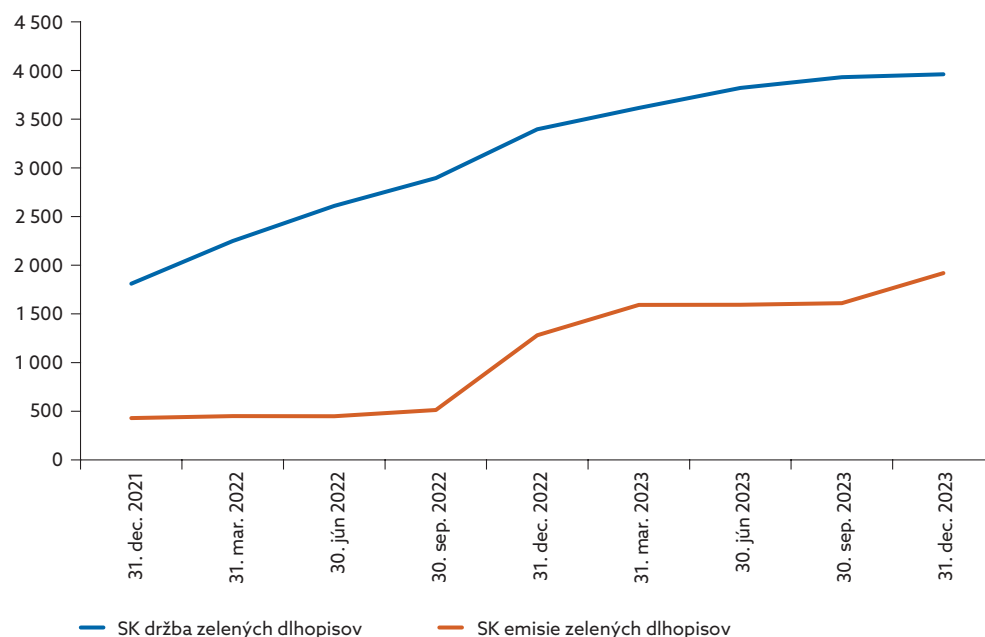
ktoré boli v priebehu roka 2023 zverejnené na [internetovej stránke ECB](#). Zverejnené indikátory analyzujú emisie a držbu udržateľných dlhových cenných papierov, množstvo emisií uhlíka financované v rámci portfólií úverov a cenných papierov finančného sektora a tiež fyzické riziká spojené s uvedenými portfóliami.

Objem zelených dlhopisov vydaných na Slovensku kontinuálne rastie. Na konci decembra 2023 dosiahol takmer 2 mld. €. Záujem slovenských subjektov o investície do zelených dlhopisov vydaných celosvetovo má rovnako rastúci trend. Ich celková držba sa na konci roka 2023 priblížila k 4 mld. €.

Graf 26:
Emisia a držba
zelených
dlhopisov
na Slovensku
(v mil. EUR)

Zdroj: ECB, NBS

Externá štatistika, štvrťročné finančné účty a verejné financie

V časti štatistiky platobnej bilancie sa začala príprava údajov potrebných na zostavenie spätných časových radov štatistiky platobnej bilancie a štatistiky medzinárodnej investičnej pozície v podrobnejšej štruktúre podľa nových požiadaviek ECB. NBS iniciovala bilaterálne rokovanie s Českou národnou bankou, ktorého cieľom bola výmena praktických skúseností týkajúcich sa viacerých oblastí externej štatistiky.

Významným krokom bolo nadviazanie spolupráce s ŠÚ SR v oblasti štatistiky štvrťročných finančných účtov s cieľom maximalizovať kvalitu sektorovej klasifikácie v registri organizácií. Agenda štvrťročných finančných účtov prešla koncom roka 2023 procesným auditom ECB. Aktualizovali sa údaje pre DWA a prebehla príprava publikovania štvrťročných údajov pre verejnosť.

V rámci štatistiky verejných financií sa v septembri uskutočnila pravidelná dialógová návšteva Eurostatu.

Sektor nefinančných spoločností a domácností

Sektor nefinančných spoločností v databázach BACH a iBACH bol rozšírený o spoločnosti používajúce IFRS. V priebehu roka 2023 sa aktualizovala legislatíva pre vykazovanie nefinančných spoločností, na ktoré sa vzťahuje devízová ohlasovacia povinnosť. Táto legislatívna zmena nadobudla účinnosť 1. 1. 2024. V spolupráci s ŠÚ SR sa od septembra 2023 vykonával terénny zber údajov pre piatu vlnu zisťovania HFCS. Tieto údaje o aktívach, dlhoch, príjmoch a spotrebe domácností budú štatisticky spracované v roku 2024.

Poistný, kapitálový a dôchodkový trh

Výkazníctvo poisťovní, zaistovní a ich pobočiek bolo výrazne ovplyvnené zavedením zberu údajov v súlade s novým medzinárodným účtovným štandardom IFRS 17, ktorý bol aplikovaný s účinnosťou od 1. 1. 2023. Zmeny v účtovníctve mali vplyv na zmenu štruktúry výkazov, potrebu nových výkazov a hlavne na metodiku výpočtu položiek, čo si zo strany NBS vyžiadalo intenzívnu metodickú podporu subjektov formou stretnutí a metodických usmernení.

Zavedením nového výkazu o poistnom, poistnom plnení a nákladoch podľa skupiny činností pre pobočky poisťovní z iného členského štátu a zmenou periodicity predkladania výkazu vybraných údajov z účtovnej závierky z ročnej frekvencie na štvrťročnú sa výrazne zvýšilo pokrytie údajov za pobočky poisťovní a zjednotilo sa s údajmi za poisťovne.

Začal sa položkový zber štatistických údajov o finančných aktívach a pasívach v detailnom členení podľa požiadaviek európskych inštitúcií (ECB, EUROSTAT), ktorý pokrýva všetky subjekty poistného a dôchodkového trhu. Uvedené zmeny viedli k zlepšeniu kvality štatistických výstupov.

Za oblasť štatistiky kapitálového trhu bol v súlade s [nariadením \(EÚ\) 2020/1503](#)²⁶ a [vykonávacím nariadením Komisie \(EÚ\) 2022/2120](#)²⁷ koncom roka 2023 do praxe zavedený nový zber údajov od poskytovateľov služieb hromadného financovania. Cieľom je získať informácie o projektoch hromadného financovania v EÚ.

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 347, 20.10.2020).

²⁷ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/2120 z 13. júla 2022, ktorým sa stanovujú vykonávacie technické predpisy na účely uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503, pokiaľ ide o štandardy a formáty údajov, vzory a postupy pre zasielanie informácií o projektoch financovaných z platforiem hromadného financovania (Ú. v. EÚ L 287, 8.11.2022).

Obchodníci s cennými papiermi, ktorí spĺňajú podmienky [smernice \(EÚ\) 2019/2034](#)²⁸ pre poskytovanie informácií o politikách odmeňovania, v roku 2023 prvýkrát predložili NBS údaje potrebné na hodnotenie pravidiel odmeňovania.

Významnou zmenou prešlo zverejňovanie a poskytovanie údajov za [dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové správcovské spoločnosti](#) o čistej hodnote majetku a aktuálnej hodnote dôchodkovej jednotky na internetovej stránke NBS. Zjednodušilo a zefektívnilo sa sťahovanie údajov, ako aj ich výber a prezeranie.

Devízové miesta, samostatní finanční agenti, finanční poradcovia a veritelia

Prijatím [opatrenia NBS č. 3/2023](#) sa začal proces prechodu výkazníctva samostatných finančných agentov a finančných poradcov z odboru dohľadu nad kapitálovým trhom na odbor štatistiky. Prinieslo to zmenu zberového prostriedku z IS REGFAP na IS ŠZP SK, nastavenie kontrol kvality a vytvorenie výstupov v nástrojoch BI. Prvý zber údajov sa uskutočnil za druhý štvrtrok 2023 a požadované výkazy predložilo 99,75 % registrovaných subjektov.

Prvá fáza projektu Moderná štatistika sa zavŕšila, keď z odboru ochrany finančného spotrebiteľa prešiel na odbor štatistiky zber údajov o nákupe a predaji peňažných prostriedkov v cudzej mene od devízových miest v súlade s [opatrením NBS č. 300/2023 Z. z.](#) Údaje boli cez IS ŠZP SK prvýkrát predložené za posledný štvrtrok 2023 od 98,16 % registrovaných subjektov.

6.2 Informačné systémy

Zber, spracovanie a poskytovanie údajov

Podstatná časť údajov sa aj v roku 2023 zbierala, spracovávala a uchovávala prostredníctvom IS ŠZP SK a IS ŠZP ESAs. Údaje sa zbierali prostredníctvom 272 výkazov. Z celkového počtu 4 987 aktívnych subjektov finančného a nefinančného sektora predkladalo výkazy 3 693 subjektov, ktorých členenie je znázornené v grafe 27.

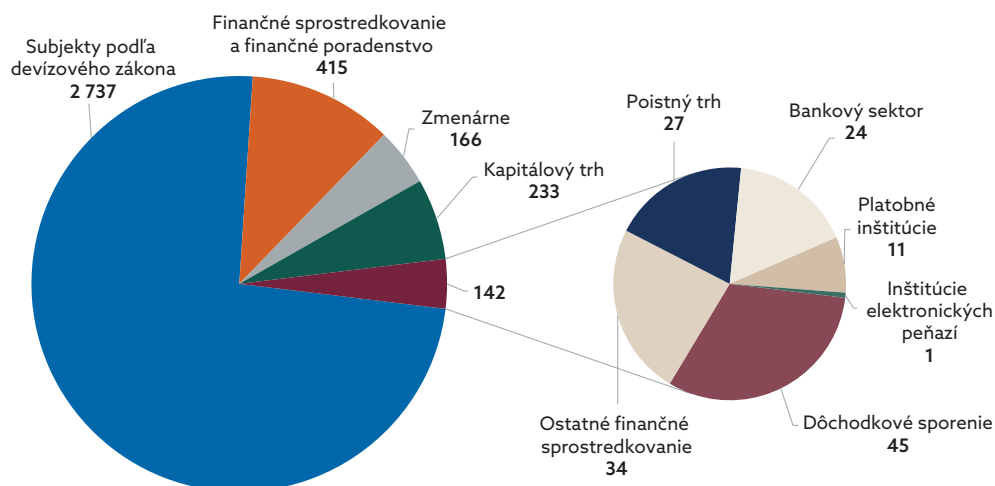
V rámci projektu Upgrade IS ŠZP SK bol zavedením jednotného prihlasovania definitívne zjednotený spôsob prihlasovania do informačných systémov NBS. Inovácie sa neobmedzili len na zlepšenie bezpečnosti a prístupnosti systému, ale zahŕňali aj rad významných vylepšení zberového portálu, ktoré menia spôsob, akým sú údaje získavané, spracovávané a analyzované, a podstatne zlepšujú používateľský komfort.

²⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2034 z 27. novembra 2019 o prudenciálnom dohľade nad investičnými spoločnosťami a o zmene smerníc 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EÚ, 2013/36/EÚ, 2014/59/EÚ a 2014/65/EÚ (Ú. v. EÚ L 314, 5.12.2019).

Graf 27:
Počet
reportujúcich
subjektov
v IS ŠZP SK
a IS ŠZP ESAs
v roku 2023

Zdroj: NBS, IS ŠZP SK
a IS ŠZP ESAs

Data manažment

V roku 2023 odbor štatistiky v rámci dátového manažmentu pokračoval v revízii externých dátových zdrojov. Súvisiace úpravy vyplývali napríklad z legislatívnych zmien a z presunu kompetencií v oblasti vykazovacích povinností medzi orgánmi štátnej správy (Štátna pokladnica a Ministerstvo financií SR). Nárast požiadaviek odborných útvarov NBS na nové údaje od súkromných poskytovateľov viedol k novým kontraktom. Zároveň prebiehala aktualizácia platných zmluvných vzťahov (napr. v apríli 2023 bol podpísaný Protokol č. 4 k Rámcovej zmluve o vzájomnej spolupráci pri poskytovaní štatistických údajov a štatistických informácií medzi NBS a ŠÚ SR z 21. 5. 2013). Zahrnutie odboru štatistiky ako sprostredkovateľa do procesu obstarávania údajov (napr. získanie databáz ekonomických a finančných ukazovateľov, databáz údajov na ochranu pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti alebo údajov z primárneho a sekundárneho trhu nehnuteľností) prispieva k napĺňaniu úlohy garanta a orgánu dohľadu dátových zdrojov. Rovnako zamedzuje duplicitu získavania údajov a optimalizuje ich zber s využitím aktuálnych technologických možností prenosu a zabezpečenia dát.

Pseudonymizácia údajov

Aby bolo možné realizovať štatistické a výskumné úlohy zahŕňajúce detailné údaje sektora domácností a súkromných osôb, pristúpili sme k definícii konceptu pseudonymizácie údajov súkromných osôb, a to vzhľadom na požiadavky GDPR²⁹, ako aj z etických dôvodov. V roku 2023 sme spracovali údaje z Katastra nehnuteľností SR a nasledovať budú údaje zo Sociálnej poisťovne, Finančného riaditeľstva a ďalších subjektov.

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016).

B

7

Ekonomický výskum

číslo
1
v rebríčku
RePEc

8
vedeckých
článkov
v odborných
časopisoch

14
výskumných
a príležitostných štúdií
15
iných výskumných
a analytických
výstupov

3
medzinárodné
konferencie
23
odborných
seminárov

B7 Ekonomický výskum

Výskum NBS v roku 2023

- NBS významne prispela ku kvalitnému ekonomickému výskumu novými domácimi i zahraničnými [publikáciami zamestnancov](#) a ich spoluautorov
- prehĺbila sa [odborná spolupráca](#) v rámci banky a mimo nej
- výskum NBS sa zviditeľnil častejšou organizáciou a aktívnou účasťou na [konferenciách, seminároch](#) a workshopoch
- NBS si upevnila pozíciu najvplyvnejšej inštitúcie v oblasti ekonomického výskumu na Slovensku podľa [rebríčka RePEc](#)
- zvýšil sa počet zástupcov NBS, ktorí sa zaradili medzi [najvýznamnejších autorov](#) na Slovensku

Schéma 8: Domáce publikácie výskumu podľa témy

Zdroj: NBS

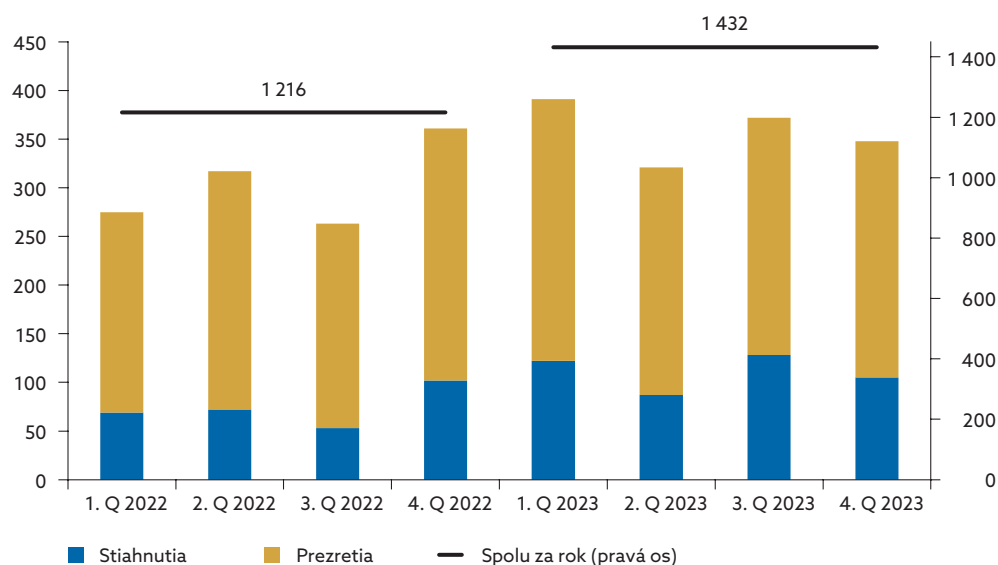
Poznámka: Počet publikácií zverejnených v roku 2023.

Záujem o výstupy výskumu vzrástol medziročne o 18 %

Graf 28: Záujem o štúdie NBS zverejnené na stránke RePEc

Zdroj: RePEc

Poznámka: Počet stiahnutí štúdií a prezretí abstraktov.

Dominovali články v prestížnych vedeckých časopisoch

Nové články v zahraničných časopisoch

- Journal of Banking and Finance
- Economics Letters
- Macroeconomic Dynamics
- Journal of the Japanese and International Economies
- Applied Economics
- Computational Economics
- Social Science Research
- Czech Journal of Economics and Finance

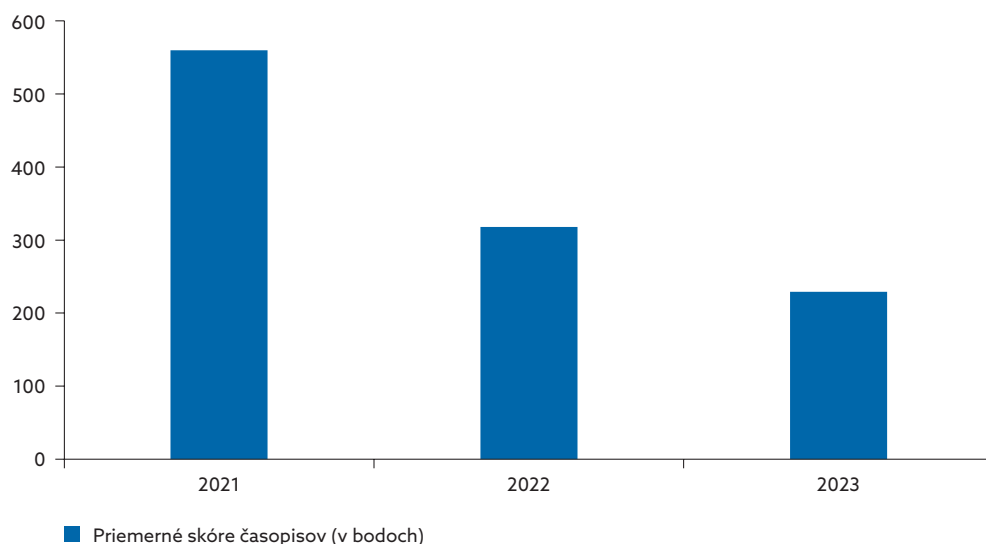
Intenzívna medzinárodná spolupráca

- vo výskumných sieťach
 - HFCN ([Household Finance and Consumption Network](#))
 - CompNet ([Competitiveness Research Network](#))
- v pracovných skupinách ECB/ESCB
 - WGF Expert Group on Productivity
 - Expert Group on Macro-@-Risk
 - WGF Working Group on Economic Modelling
 - Analysis Working Group (AWG)
 - Macroprudential Analysis Group (MPAG)
 - Central Bank Digital Currency Working Group (CBDC WG)
 - Network for Greening the Financial System (NGFS)

Graf 29: Kvalitatívne skóre článkov vo vedeckých časopisoch

Zdroj: RePEc

Poznámka: Nižšie skóre znamená vyššiu kvalitu.

Rebríčky kvality vedeckých publikácií potvrdzujú rastúcu kvalitu výskumu NBS

BOX 7

Nové zistenia o finančnej situácii slovenských domácností

V odbornej i laickej verejnosti v roku 2023 najviac zarezonovali výsledky 4. vlny Zisťovania o financiách a spotrebe domácností (HFCS), ktoré opäť v roku 2021 uskutočnila Národná banka Slovenska v spolupráci so Štatistickým úradom SR.³⁰ Výskumná štúdia a analytické komentáre popisujúce výsledky z týchto nových mikroekonomických údajov dosiahli spolu najväčší počet siahnutí spomedzi všetkých výskumných a analytických výstupov zverejnených na stránke NBS v roku 2023.

³⁰ Viac informácií je na [stránke HFCS](#).

Jedným z najzaujímavejších výsledkov zisťovania bolo významné zvýšenie čistého bohatstva domácností na Slovensku za obdobie 2017 – 2021. Z veľkej časti ho spôsobil prudký nárast cien nehnuteľností, ktoré tvoria takmer 80 % celkových aktív domácností. Nárast hodnoty vlastného bývania spolu s rastom príjmov domácností viedli k rovnomernejšiemu rozdeleniu ekonomických zdrojov v spoločnosti.

Ďalšie výsledky ukázali, že slovenské domácnosti boli, pokiaľ ide o ich finančné aktíva, naďalej konzervatívne a držali najmä bezrizikové vklady alebo sporiace účty s nízkym výnosom. Iba necelých 6 % domácností malo v držbe finančné aktíva založené na investíciách, ako sú akcie, dlhopisy alebo podielové fondy. Toto relatívne slabé zapojenie do finančných trhov môže byť spojené s nízkou úrovňou finančnej gramotnosti slovenskej populácie.

Výsledky výskumu tiež potvrdili zvýšenie zadlženosti domácností. V dôsledku prísnejších opatrení v oblasti poskytovania úverov však nedošlo k zhoršeniu ukazovateľov dlhového zaťaženia.

B

8

Komunikácia, spoločenská a environmentálna zodpovednosť

9 miliónov
kliknutí a interakcií
po zobrazení web
stránky

64
tlačových
správ

8,21 %
medziročný pokles
spotreby energií

340 tisíc €
hodnota grantov
Nadácie NBS
pre 22 projektov

B8 Komunikácia, spoločenská a environmentálna zodpovednosť

NBS ako otvorená a moderná inštitúcia

- angažuje sa v oblastiach so spoločenským a environmentálnym dosahom
- zapája sa do verejnoprospešných aktivít
- usiluje sa o dosiahnutie udržateľnej a zelenej prevádzky
- využíva rôzne komunikačné prostriedky

8.1 Komunikácia a spoločenská zodpovednosť

Web NBS stavia do popredia používateľov a témy dôležité pre ich život

NBS na internete

- stabilné hodnoty návštevnosti a interakcií užívateľov
- **364** nových podstránok
- **297** noviniek, tlačových správ a informácií pre verejnosť
- **8 300** videní živých prenosov
- **59-tisíc** videní videí na YouTube – nárast takmer o **100 %**
- nárast fanúšikov na Facebooku o **43 %**
- nárast sledovateľov na Instagrame o **17 %**

Web na pulze dňa

- prístupné a pútavé spracovanie dôležitých ekonomických tém každodenného života: inflácia, ceny nehnuteľností, digitálne euro, výmena chorvátskych kún
- viac ako **500-tisíc** používateľov
- **11 miliónov** zobrazení stránky
- **58 %** návštev z mobilného zariadenia
- nárast času stráveného na stránke o **27 %**

Nadácia NBS

- [Nadácia NBS](#) začala spolupracovať s veľkými partnerskými organizáciami: Cesta von, o. z., Slovenská katolícka charita a The Duke of Edinburgh's International Award Slovensko, o. z.
- pokračovala v podpore [FinQ Centra](#), ktoré založila spoločne s Nadáciou Slovenskej sporiteľne
- podporila **22** projektov v **5** grantových programoch na rozvoj finančnej gramotnosti a vzdelávania, vedy a výskumu v oblasti ekonómie a financií v hodnote **340-tisíc €**
- prvýkrát vyhlásila výzvu na zamestnanecké granty, s podmienkou účasti zamestnanca v projekte, a vybrala **5** projektov na zvyšovanie finančnej gramotnosti

Spoločenská zodpovednosť

Podujatia a kampane

- *Do práce na bicykli* – kampaň za ekologickú dopravu
- *Európsky týždeň mobility* – kampaň EÚ za znižovanie energetických nákladov a spotreby v doprave
- *Giving Tuesday* – zamestnanecká zbierka spoločenských hier pre mládežnícke kluby na východnom Slovensku pre deti a mladých z generačnej chudoby
- *Naše mesto* – dobrovoľnícke aktivity pre skrášlenie prostredia v štyroch lokalitách Bratislavy
- *Mesiac úcty k starším: Jeseň v múzeu* – finančné vzdelávanie pre seniorov

Charitatívne akcie a zbierky

- *charitatívne vianočné trhy* – podpora chránených dielní kúpou produktov vyrobených ľuďmi so znevýhodnením
- *zamestnanecká zbierka s výťažkom 2 750 €* na kúpu elektrického generátora pre Ukrajinu
- *zbierka kníh pre deti* – vyše 700 prečítaných kníh pre neziskové organizácie spolupracujúce s Nadáciou NBS
- *zbierka kníh pre Mestskú knižnicu* na zakúpenie audiokníh pre nevidiacich

Aktivity pre verejnosť

- Galéria NBS – 5 výstav, z toho 3 výstavy umeleckých diel mladých talentov v spolupráci s Vysokou školou výtvarných umení v Bratislave
- átrium NBS – 3 výstavy výtvarných diel, plastík a umeleckých fotografií od slovenských autorov
- prezentácia výtvarného umenia v zahraničí – 2 výstavy vo Frankfurte nad Mohanom pri príležitosti 30. výročia vzniku NBS
- Cena guvernéra – podpora mladých ekonómov, ocenené 3 najlepšie diplomové práce slovenských študentov v 10. ročníku súťaže
- spolupráca na príprave relácií RTVS a článkov v periodikách Téma a Čarovné Slovensko
- odborná konferencia [Rozdelenie československej meny a následný ekonomický vývoj](#) – obsahovo pripravená archívom NBS k 30. výročiu menovej odluky a zavedenia slovenskej koruny (8. 2. 2023)
- medzinárodná konferencia [Odkaz prof. Imricha Karvaša pre súčasnú hospodársku vedu a prax](#) – pripravená v spolupráci archívu NBS s PraF UK, Ekonomickou univerzitou v Bratislave, EF UMB a Ekonomickým ústavom SAV k 120. výročiu narodenia Imricha Karvaša (1. 3. 2023) a vedecká publikácia zostavená z príspevkov konferencie
- kultúrne podujatia a výstavy v [Múzeu mincí a medailí v Kremnici](#)

Múzeum mincí a medailí v Kremnici

- zvýšenie počtu návštevníkov takmer o 10 tisíc na **56 500**
- nárast počtu zbierkových predmetov o tisíc exemplárov na **108 000**
- začiatok rekonštrukcie veže Kostola svätej Kataríny do podoby z konca 19. storočia
- 40. výročie založenia Medzinárodného sympózia medailí
- XVI. medzinárodné sympóziium medailí
- Medzinárodné sympóziium umeleckého šperku a iných médií, 29. ročník
- vydanie knihy Lucie Krchnákovéj *Kremnickí lekárnici od konca stredoveku do polovice 20. storočia*

Stále expozície

- Mestský hrad v Kremnici
- numizmaticko-historická expozícia *Líce a rub peňazí*
- historicko-umelecká výstava *Strela jasná okovaná!*
- galéria výtvarného umenia

Podujatia a príležitostné výstavy

- Dni Európskeho kultúrneho dedičstva: *Poručiteľ Laskomerský*
- Veronika Bílková: *Ilustrácia a maľba*
- Ormandíkovci: *Ormandík, dík*
- *Od mince k medaile, od medaily k minci*
- *šUMENIE, konškoláci 1992 – 1996*
- prednáška *Rozprávanie o kremnickej lekárni*
- Noc múzeí: *Stretnutie múz*
- Príbehy v múzeu: *Keby som bol kráľom*
- Letné pikniky na hrade: *Pánske kluby a dámske spolky v 19. storočí*

Príbehy v múzeu: príbeh morového stĺpa Dionýza Stanettiho
Zdroj: NBS – Múzeum mincí a medailí v Kremnici

8.2 Environmentálna zodpovednosť

Hodina Zeme: budova ústredia NBS a Mestský hrad v Kremnici sa 25. marca 2023 na 60 minút ponorili do tmy

Environmentálne ciele

Uhlíkovo neutrálna inštitúcia

- ročná spotreba elektrickej energie a plynu v budove ústredia NBS na zamestnanca – **13,11 MWh**³¹
- medziročný pokles celkovej spotreby energií – **8,21 %**
- pokles od roku 2019 o **22,7 %**
- čisté emisie skleníkových plynov z budovy ústredia v roku 2022 – **3 950,5 t CO₂e**³²
- uhlíková stopa 1 zamestnanca ústredia – **4,3 t CO₂e**
- zavádzanie úsporných LED svietidiel – vymenené osvetlenie pribl. – **12 %** v ústredí – **92 %** v expozitúrach

Prevádzka adaptovaná na klimatické zmeny a priateľská k biodiverzite

- výmena **19** starých stromov v okolí budovy ústredia v Bratislave za nové
- výsadba **16** stromov v okolí Angyalovho domu v Kremnici
- vytvorený **182 m²** zelený pás s kvitnúcimi rastlinami na Mýtnej ulici v Bratislave
- *Zasaďme sa o zelenšiu budúcnosť* – pilotná iniciatíva v spolupráci s WWF Slovensko a OZ Prakoreň zameraná na vysadenie **50** ovocných stromov v Cíferi
- webinár pre zamestnancov o ochrane a podpore biodiverzity

Prevádzka na princípoch cirkulárnej ekonomiky

- verejné obstarávanie so zelenými charakteristikami v hodnote **600 024,82 €** bez DPH (čistiace a hygienické prostriedky, kancelárske potreby, tonery, zariadenia IT)
- iniciatíva *Zelená kancelária NBS* – séria vzdelávacích seminárov v oblasti predchádzania tvorby odpadu, zeleného obstarávania a zelenej organizácie podujatí
- implementácia elektronického podpisu – vydaných **31** nových certifikátov, spolu **110** zamestnancov s podpisovým certifikátom
- vyradené IT zariadenia, nábytok a motorové vozidlá v obstarávacej hodnote **104 154 €** darované 9 školám, neziskovým a štátnym organizáciám
- odovzdaných **94,18 ton** odpadu z budovy ústredia na environmentálne vhodnú likvidáciu
- odovzdaných celkom **27,06 ton** rezkov vyradených bankoviek na energetické zhodnotenie

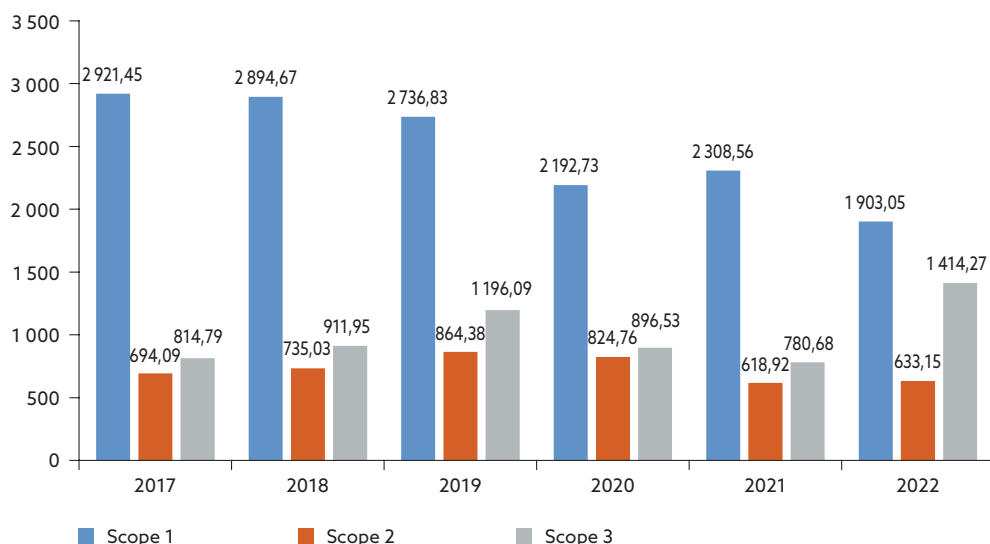
³¹ Uvedená spotreba energií bola oproti predchádzajúcim obdobiam upravená odpočítaním výroby vlastnej elektrickej energie z kogenerácie. Výroba vlastnej elektrickej energie je premietnutá do spotreby zemného plynu.

³² Výpočet uhlíkovej stopy prevádzky budovy ústredia z predchádzajúceho obdobia bol rozšírený aj na oblasť podnikateľskej činnosti v rámci budovy. Predmetom výpočtu uhlíkovej stopy podľa štandardu Greenhouse Gas Protocol boli oblasti Scope 1 (stacionárne a mobilné zdroje; fugitívne emisie), Scope 2 (nakupovaná elektrická energia) a Scope 3 (vybrané nakupované tovary, služby a dlhodobý majetok; činnosti súvisiace s palivom a energiou, ktoré ešte neboli zahrnuté v Scope 1 a 2; doprava a distribúcia Upstream; odpady vznikajúce v prevádzke; služobné lety zamestnancov; dochádzanie zamestnancov do práce vrátane práce z domu).

Graf 30: Vývoj uhlíkovej stopy budovy ústredia NBS podľa oblastí (v t CO₂e)

Zdroj: Interná správa
ARPenviron, s. r. o.

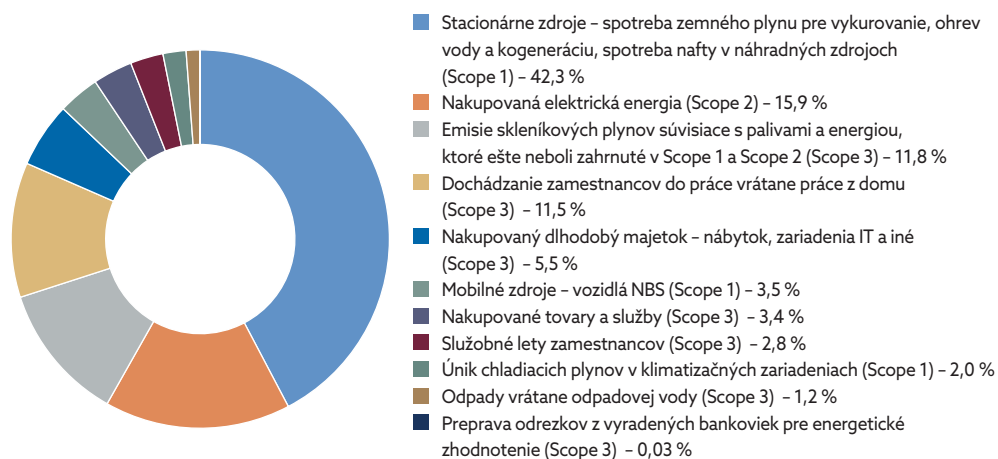

Poznámka: Oblasť predmetu výpočtu Scope 3 bola postupne rozšírená o nové kategórie a emisné zdroje podľa spätnej dostupnosti dát: služobné lety zamestnancov a práca z domu od roku 2019, preprava odrezkov z vyradených bankoviek od roku 2020 a dochádzanie zamestnancov do práce od roku 2022.

Graf 31: Rozdelenie uhlíkovej stopy z roku 2022 podľa kategórií emisných zdrojov

Zdroj: Interná správa
ARPenviron, s. r. o.

Poznámka: Súčet hodnôt nemusí dosahovať 100 % z dôvodu zaokrúhľovania.

B

9

Inštitucionálny rozvoj

49,58 %
podiel žien
pracujúcich
v NBS

2 998
účastníkov
vzdelávacích
podujatí

2 154
návštev
v knižnici

247
archívnych
fondov
a zbierok

B9 Inštitucionálny rozvoj

Organizácia a riadenie

Banková rada Národnej banky Slovenska

Najvyšší riadiaci orgán NBS v roku 2023 tvorili títo členovia:

- Ing. Peter Kažimír, guvernér
- Mgr. Ľudovít Ódor, viceguvernér (do 14. 5. 2023)
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ pre úsek riadenia rizika, vysporiadania bankových operácií, platobných systémov a peňažnej hotovosti (do 2. 6. 2023)
- RNDr. Dušan Jurčák, výkonný riaditeľ úseku riadenia rizika, vysporiadania bankových operácií, platobných systémov a peňažnej hotovosti (od 15. 6. 2023)
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ pre úsek dohľadu a finančnej stability
- prof. Mgr. Luboš Pástor, M.A., PhD., externý člen (do 19. 12. 2023)

Čisté príjmy členov Bankovej rady NBS v roku 2023 (v EUR)

Ing. Peter Kažimír	252 858
RNDr. Dušan Jurčák	106 473
Ing. Vladimír Dvořáček	177 475

Čisté príjmy zahŕňajú všetky príplatky, benefity, odmeny, príspevky a funkčné požitky členov Bankovej rady NBS vo funkcii k 31. 12. 2023.

Výkonná rada Národnej banky Slovenska

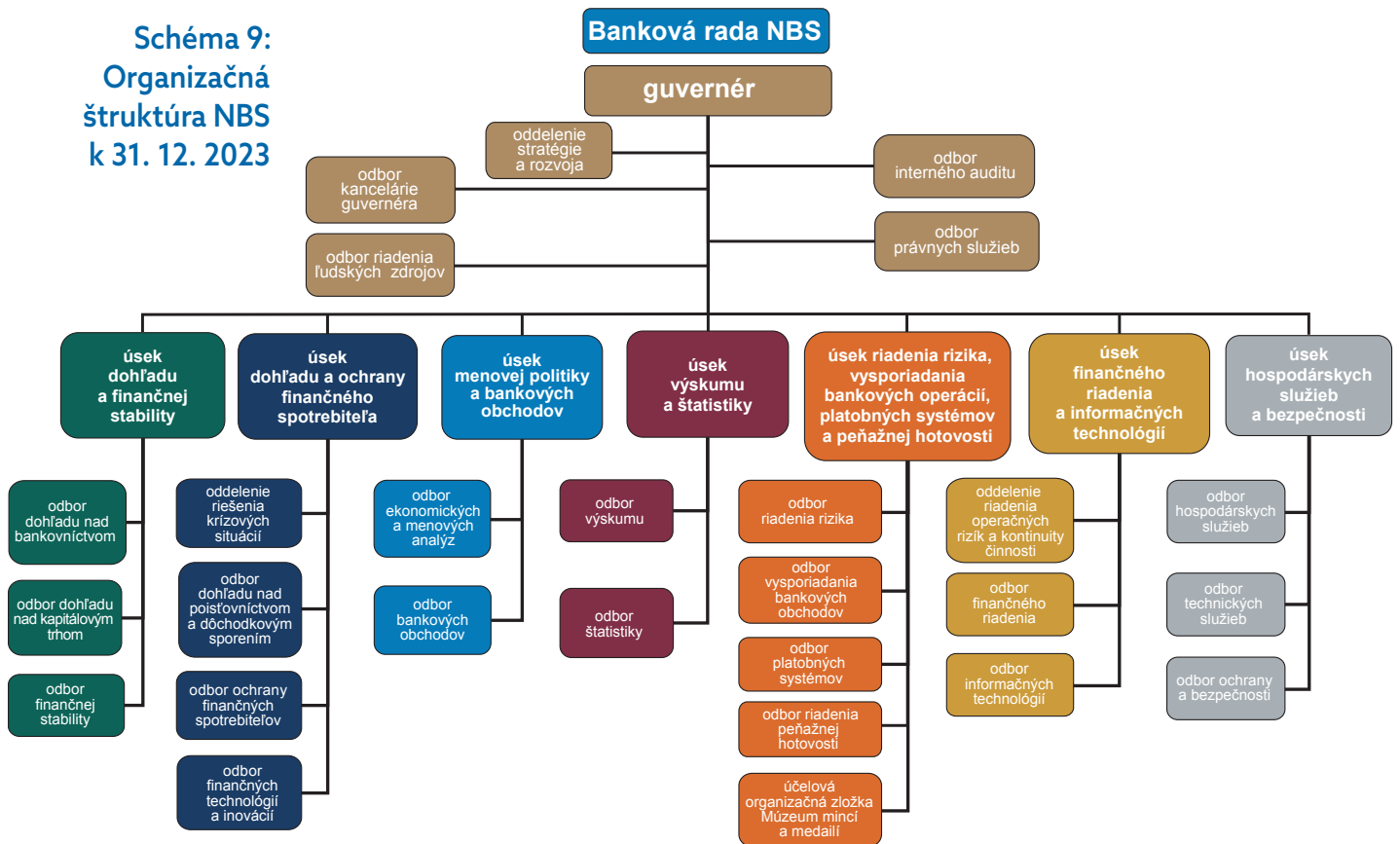
Riadiaci, výkonný a koordinačný orgán NBS v roku 2023 tvorili títo členovia:

- Ing. Peter Kažimír, guvernér
- Mgr. Ľudovít Ódor, viceguvernér (do 14. 5. 2023)
- Mgr. Júlia Čillíková, výkonná riaditeľka úseku dohľadu a ochrany finančného spotrebiteľa
- Ing. Vladimír Dvořáček, výkonný riaditeľ úseku dohľadu a finančnej stability
- Mgr. Michal Horváth, PhD., výkonný riaditeľ úseku menovej politiky a bankových obchodov³³
- RNDr. Dušan Jurčák, výkonný riaditeľ úseku riadenia rizika, vysporiadania bankových operácií, platobných systémov a peňažnej hotovosti (od 15. 6. 2023)
- Ing. Albín Kotian, výkonný riaditeľ úseku finančného riadenia a informačných technológií
- RNDr. Karol Mrva, výkonný riaditeľ úseku riadenia rizika, vysporiadania bankových operácií, platobných systémov a peňažnej hotovosti (do 30. 6. 2023)
- JUDr. Martin Lipovský, LL.M., MBA, riaditeľ odboru právnych služieb
- Mgr. Jozef Prokeš CFA, FRM, riaditeľ odboru bankových obchodov (od 15. 5. 2023)

³³ Okrem obdobia od 15. 5. 2023 do 25. 10. 2023, keď vykonával funkciu ministra financií vo vláde odborníkov.

Schéma 9:
Organizačná
štruktúra NBS
k 31. 12. 2023

Ľudské zdroje

<h3>Zamestnanosť</h3>	<h3>Rodová rovnosť</h3>
<ul style="list-style-type: none"> počet zamestnancov k 31. 12. 2023 dosiahol 1 073 počet novoprijatých zamestnancov stúpil na 75 počet ukončených pracovných pomerov sa zvýšil na 83 z toho do dôchodku odišlo 47 priemerná mesačná mzda predstavovala 3 724,34 € 	<ul style="list-style-type: none"> počet žien zamestnaných v NBS stúpil na 532 (49,58 %) počet žien v riadiacich funkciách dosiahol spolu 46 z toho: <ul style="list-style-type: none"> - 6 vo vyšších (výkonná riaditeľka, riaditeľka odboru) - 40 v nižších (vedúca oddelenia)
<h3>Mobilita a výmena zamestnancov</h3>	<h3>Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov</h3>
<p>21 zamestnancov pôsobilo</p> <ul style="list-style-type: none"> v Európskej centrálnej banke v Centrálnej banke Malty v Medzinárodnom menovom fonde 	<ul style="list-style-type: none"> 7 sledovaných oblastí 737 vzdelávacích podujatí 963 zapojených zamestnancov 2 998 evidovaných účastníkov

Registratúra, archív a knižnica

 Registratúra a archív	 Dokumentačné stredisko – knižnica
<ul style="list-style-type: none">• pokračuje projekt rozvoja funkcionality IS na správu registratúry:<ul style="list-style-type: none">- pridanie nových možností ukladania chránených záznamov a oprávnení k nim- zjednodušenie spracovania hromadnej korešpondencie- úprava obsahu elektronických dokumentov priamo v IS• počet archívnych fondov a zbierok stúpol na 247• Bádateľský portál Archívu NBS sa doplnil a aktualizoval o<ul style="list-style-type: none">- 919 digitalizátov archívnych dokumentov- 32 článkov v anglickej mutácii z histórie slovenských bánk	<ul style="list-style-type: none">• 2 154 fyzických návštev top mesiac – január – 297• 2 254 výpožičiek (absenčných, prezenčných a on-line dokumentov) top mesiac – január – 289• 114 konzultácií• 1 304 cirkulácií periodík top mesiac – marec – 146• 179 733 záznamov v katalógu (knihy, periodiká, články)• 5 374 nových záznamov• 1 952 dokumentov stiahnutých z online katalógu• 598 nových prírastkov kníh z toho 138 elektronických kníh

Etické zásady v NBS

 Zvyšovanie integrity a etického povedomia
<ul style="list-style-type: none">• nový Etický kódex NBS• 50 usmernení k Etickému kódexu NBS• individuálne poradenstvo v oblasti etiky a konfliktu záujmov• nový IT nástroj na riadenie konfliktu záujmov• štvrtročné publikovanie Etického newslettera• podujatie Deň Etiky NBS na tému Konflikt záujmov v rámci iniciatívy <i>Global Ethics Day</i> organizácie Carnegie Council for Ethics in International Affairs (18. 10. 2023)

BOX 8

Posilňovanie etických hodnôt – nový Etický kódex NBS

NBS aktívne podporuje kultúru etického správania a dodržiavania pravidiel zamestnancami aj členmi Bankovej rady NBS v súlade s najvyššími etickými štandardmi. Na tento účel v roku 2023 prijala nový Etický kódex NBS.

Nový Etický kódex NBS okrem iného implementoval usmernenia ECB, ktorými sa ustanovujú zásady etického rámca [Eurosystému](#) a [jednotného mechanizmu dohľadu](#). Zameral sa najmä na účinnejšie riešenie konfliktu záujmov, pričom jeho pravidlá boli rozšírené o ustanovenia týkajúce sa:

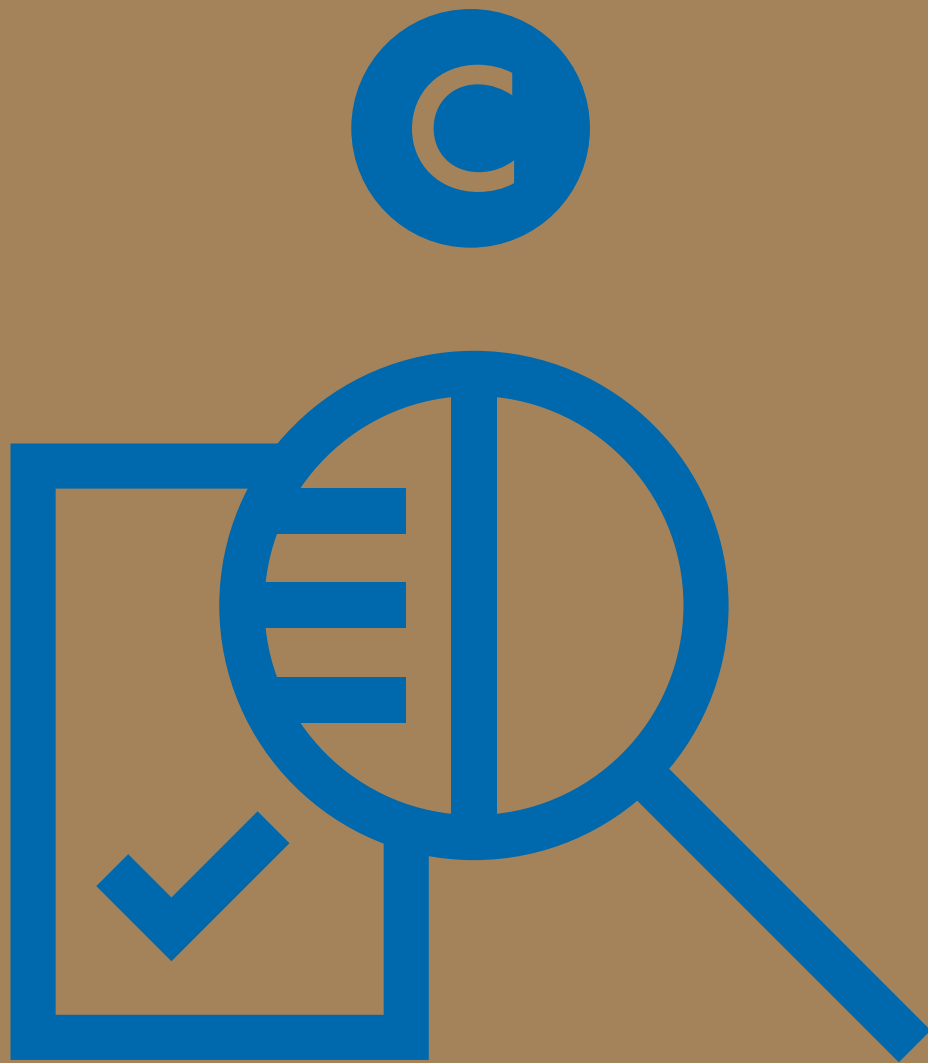
- základných zásad správania,
- prijímania darov a výhod,
- vykonávania súkromných finančných transakcií.

Informačné technológie v NBS: stratégia na obdobie 2023 – 2027

Technológie sú rozhodujúce pre operácie NBS a umožňujú banke byť agilnou, odolnou, rôznorodou a na informáciách (dátach) vedenou organizáciou. Banková rada NBS v roku 2022 prijala dátovú stratégiu, ktorú NBS v roku 2023 úspešne podporovala a rozvíjala v rámci svojich IT projektov.

Ako súčasť viacročného programu IT stratégie na obdobie 2023 – 2027 dosiahla NBS niekoľko kľúčových technologických úspechov:

- Sformulovala svoju stratégiu prijatia cloudu, ktorá stanovuje plány na využitie cloudových technológií a spôsob ich najlepšej implementácie v rámci organizácie. Prijatie cloudu je rozhodujúce pre strategické umožnenie a zrýchlenie transformačných priorít centrálnej banky. Prvá fáza aktivácie tejto stratégie a prijatia cloudu sa začne v roku 2024 a zameria sa na ľudí, procesy a technologické zmeny potrebné na splnenie plánu NBS v oblasti cloudu.
- Pokračovala v investíciách do informačných technológií na podporu požiadaviek zvýšenej digitalizácie, ktorá je základom strategických ambícií centrálnej banky.
- Investovala do systémov umožňujúcich efektívnejšiu interakciu s regulovanými subjektmi a podporu interných procesov v oblasti dohľadu.
- Rozšírila investície v oblasti informačnej bezpečnosti v prostredí narastajúcich kybernetických hrozieb a prehlbovala spoluprácu s externým prostredím.
- V reakcii na nástup Generatívnej AI prijala stratégiu využívania umelej inteligencie, pričom v roku 2024 bude pokračovať v implementácii akčného plánu využívania nástrojov AI (najmä GenAI).

**Správa
nezávislého audítora
a účtovná závierka NBS
k 31. 12. 2023**

Národná banka Slovenska

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“), ktorá zahŕňa súvahu k 31. decembru 2023, výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie banky k 31. decembru 2023 a výsledku jej hospodárenia za rok, ktorý sa skončil k uvedenému dátumu v súlade s Usmernením Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 v znení neskorších predpisov (ďalej len „usmernenie ECB“) a zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme uskutočnili v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov sa bližšie uvádza v odseku *Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky*. Od banky sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, ktoré sú relevantné pre náš audit účtovnej závierky, a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že získané audítorské dôkazy poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť Bankovej rady NBS za účtovnú závierku

Banková rada NBS zodpovedá za zostavenie a verné zobrazenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz v súlade s usmernením ECB a zákonom o účtovníctve, a za interné kontroly, ktoré Banková rada NBS považuje za potrebné pre zostavenie účtovnej závierky, aby neobsahovala významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky Banková rada NBS zodpovedá za zhodnotenie schopnosti banky nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mala v úmysle banku zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemala inú reálnu možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, ktorá obsahuje názor audítora. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, ale nie záruku, že audit vykonaný podľa Medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí prípadnú významnú nesprávnosť. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak by bolo opodstatnené očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov, ktoré boli prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností spomedzi Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), jej globálnej siete členských firiem a ich pridružených subjektov (spoločne ďalej len „organizácia Deloitte“). DTTL (ďalej tiež len „Deloitte Global“) a každá z jej členských firiem a pridružených subjektov predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt, ktorý nemôže zafažovať povinnosťami alebo zaväzovať iné subjekty v rámci organizácie Deloitte vo vzťahu k tretím osobám. DTTL, každá z členských firiem DTTL a každý pridružený subjekt zodpovedá len za svoje úkony a opomenutia, a nie za úkony alebo opomenutia iných subjektov v rámci organizácie Deloitte. Samotná spoločnosť DTTL služby klientom neposkytuje. Viac informácií je dostupných na www.deloitte.com/sk/o-nas.

V rámci auditu v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi uplatňujeme odborný úsudok a zachováваме profesionálny skepticizmus počas celého auditu. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnej účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a vykonávame audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre názor audítora. Riziko neodhalenia významnej nesprávnej účtovnej závierky je vyššie ako riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie aby sme vyjadrili názor na efektívnosť interných kontrol banky.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód, ako aj primeranosť účtovných odhadov a súvisiacich informácií zverejnených Bankovou radou NBS.
- Predkladáme záver o tom, či Banková rada NBS vhodne používa účtovnú zásadu nepretržitého pokračovania v činnosti, a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybníť schopnosť banky nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú takéto zverejnené informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery však vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že banka prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane zverejnených informácií, ako aj to, či účtovná závierka verne zobrazuje uskutočnené transakcie a udalosti.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.

SPRÁVA K ĎALŠÍM POŽIADAVKÁM ZÁKONOV A INÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Banková rada NBS je zodpovedná za informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Náš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky sme zodpovední za oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a za vyhodnotenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Výročnú správu sme ku dňu vydania správy audítora z auditu účtovnej závierky nemali k dispozícii.

Keď získame výročnú správu, posúdime, či výročná správa banky obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve a zákon o NBS, a na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky vyjadríme názor, či:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2023 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve a zákona o NBS.

Okrem toho uvedieme, či sme zistili významné nesprávne vo výročnej správe na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky.

Bratislava 15. marca 2024

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

V mene spoločnosti
Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

Účtovná zvierka Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2023

S Ú V A H A

Národnej banky Slovenska

AKTÍVA	Pozn.	k 31.12.2023 tis. EUR	k 31.12.2022 tis. EUR
A1 Zlato a pohľadávky v zlate	1	1 903 060	1 738 257
A2 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	2	7 562 377	7 539 986
A3 Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	3	617 554	549 944
A4 Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách	4	1 123 604	1 324 579
A5 Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v operáciách menovej politiky	5	4 084 210	6 760 260
A6 Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	6	5 785	10 187
A7 Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách	7	42 092 623	43 615 607
A8 Dlh verejnej správy v eurách		0	0
A9 Pohľadávky v rámci Eurosystemu	8	757 198	757 198
A10 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
A11 Ostatné aktíva	9	6 057 891	5 300 590
A12 Strata	35	0	156 448
AKTÍVA SPOLU		64 204 303	67 753 058
PASÍVA			
L1 Bankovky v obehu	10	16 377 522	16 561 368
L2 Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky	11	15 379 532	12 435 920
L3 Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách	12	1 385 095	705 537
L4 Emitované dlhové certifikáty		0	0
L5 Závazky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách	13	958 449	1 698 775
L6 Závazky voči nerezidentom eurozóny v eurách	14	1 941 254	5 362 762
L7 Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene	15	4 929 271	4 059 995
L8 Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene	16	3 109 031	618 540
L9 Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF	17	1 580 280	1 627 080
L10 Závazky v rámci Eurosystemu	18	15 008 969	21 043 250
L11 Položky v priebehu vysporiadania		0	0
L12 Ostatné záväzky	19	976 600	901 835
L13 Rezervy	20	552 025	918 685
L14 Účty precenenia	21	1 647 850	1 460 128
L15 Základné imanie a rezervné fondy	22	358 425	359 183
L16 Zisk		0	0
PASÍVA SPOLU		64 204 303	67 753 058

Pozn. 1. Medzisúčty a súčty nemusia korešpondovať vzhľadom k zaokrúhľeniu. Uvedené platí pre celý dokument.
2. V údajoch roku 2022 bola vykonaná prezentačná zmena

V Ý K A Z Z I S K O V A S T R Á T

Národnej banky Slovenska

	Pozn.	31.12.2023 tis. EUR	31.12.2022 tis. EUR
1.1 Úrokové výnosy		1 227 931	603 305
1.2 Úrokové náklady		(2 016 393)	(470 535)
1 Čistý výsledok z úrokov	24	(788 462)	132 770
2.1 Realizované zisky/(straty) z finančných operácií		30 252	13 008
2.2 Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií		(55 798)	(290 663)
2.3 Tvorba a použitie rezerv na finančné riziká		367 122	0
2 Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík	25	341 576	(277 654)
3.1 Výnosy z poplatkov a provízií		7 546	3 261
3.2 Náklady na poplatky a provízie		(2 124)	(2 112)
3 Čistý výsledok z poplatkov a provízií	26	5 421	1 149
4 Výnos z akcií a podielových účastí	27	15 635	9 703
5 Čistý výsledok zo systému združovania	28	555 793	120 886
6 Ostatné výnosy	29	26 142	23 220
Celkový čistý výsledok		156 106	10 073
7 Personálne náklady	30	(72 694)	(63 183)
8 Administratívne náklady	31	(32 065)	(25 670)
9 Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku	32	(9 634)	(9 265)
10 Služby súvisiace s výrobou bankoviek	33	(3 162)	(3 545)
11 Ostatné náklady	29	(5 142)	(6 302)
12 Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem	34	(33 409)	(58 556)
Zisk / (strata)	35	0	(156 448)

Pozn. Medzisúčty a súčty nemusia korešpondovať vzhľadom k zaokrúhľeniu. Uvedené platí pre celý dokument.

POZNÁMKY
k účtovnej závierke k 31. decembru 2023

Bratislava, 15. marec 2024

A. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O NÁRODNEJ BANKE SLOVENSKA

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS“ alebo „banka“) bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS“). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993.

Zavedením eura na Slovensku k 1. januáru 2009 sa NBS stala riadnym členom Eurosystemu a riadi sa Protokolom o štatúte Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „Štatút“).

V zmysle § 39, ods. 5 zákona o NBS banka predkladá ročnú správu o výsledku hospodárenia na pre-rokovanie Národnej rade Slovenskej republiky do troch mesiacov po skončení kalendárneho roka. Popri údajoch o účtovnej závierke NBS a výroku audítora o jej overení sa v tejto správe osobitne uvádzajú údaje o nákladoch na činnosť NBS. Ak o to Národná rada Slovenskej republiky požiada, NBS je povinná do šiestich týždňov doplniť správu podľa jej požiadavky, prípadne podať vysvetlenie k predloženej správe.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada“). Zloženie bankovej rady k 31. decembru 2023 bolo nasledovné:

Meno	Funkčné obdobie v bankovej rade		Funkcia v súčasnosti
	od	do	
Ing. Peter Kažimír	01.06.2019	01.06.2025	guvernér
Ing. Vladimír Dvořáček	02.04.2014	03.04.2025	člen
RNDr. Dušan Jurčák	15.06.2023	15.06.2029	člen

Ku dňu 19.12.2023 ukončil pôsobenie v bankovej rade Prof. Ľuboš Pástor.

B. ÚČTOVNÉ ZÁSADY A POSTUPY

(a) Právny rámec a účtovné zásady

Banka uplatňuje princípy účtovania podľa Usmernenia Európskej centrálnej banky z 3. novembra 2016 o právnom rámci pre účtovníctvo a finančné výkazníctvo v Európskom systéme centrálnych bánk č. ECB/2016/34 v znení neskorších predpisov (ďalej len „Usmernenie ECB“). Pri účtovaní o transakciách, ktoré Usmernenie ECB nereguluje, banka postupuje podľa Medzinárodných štandardov pre finančné vykazovanie. V ostatných prípadoch banka postupuje podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. V súlade s týmto právnym rámcom banka aplikuje nasledovné základné účtovné princípy:

- princíp ekonomickej reality a transparentnosti,
- princíp obozretnosti,
- zohľadnenie posúvahových udalostí,
- princíp významnosti,
- aktuálny princíp,
- princíp kontinuity,
- princíp konzistentnosti a porovnateľnosti.

Aktíva a pasíva sa v súvahe vykazujú len vtedy, ak je pravdepodobné, že akékoľvek budúce ekonomické úžitky s nimi súvisiace budú plynúť v prospech alebo na ťarchu banky, všetky riziká a úžitky boli prevedené na banku a možno spoľahlivo určiť cenu alebo hodnotu aktíva, resp. záväzku. Pre devízové transakcie, finančné nástroje, s výnimkou cenných papierov, a prislúchajúce časové rozlíšenie sa uplatňuje ekonomický princíp. V deň uzatvorenia obchodu sú transakcie zachytené na podsúvahových účtoch. Ku dňu vysporiadania obchodu sa podsúvahové záznamy stornujú a obchod sa účtuje v súvahe. O ostatných hospodárskych operáciách a obchodoch s cennými papiermi sa účtuje podľa princípu vyrovnania hotovosti, tzn. v deň uzatvorenia obchodu sa nevykonajú žiadne účtovné zápisy a účtuje sa až v deň vysporiadania transakcie v súvahe.

Časové rozlíšenie úrokov súvisiacich s finančnými nástrojmi sa počíta a účtuje denne. Pre časové rozlíšenie prémie a diskontu sa používa IRR metóda (internal rate of return), v ostatných prípadoch sa uplatňuje lineárna metóda, alebo metóda definovaná pre príslušný finančný nástroj. Pre cenné papiere s vloženou opciou na predčasné splatenie sa časové rozlíšenie prémie a diskontu účtuje do oficiálnej splatnosti cenného papiera. Časové rozlíšenie úrokov sa vykazuje oddelene od finančného nástroja v položke „Ostatné aktíva“ alebo „Ostatné záväzky“. Časové rozlíšenie diskontu a prémie sa vykazuje spolu s finančným nástrojom.

Pri účtovnej závierke postupuje banka v zmysle odporúčaných harmonizovaných postupov pre zostavenie poznámok k účtovným výkazom národnej centrálnej banky v Eurosysteme.

Banka nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku v zmysle § 22 zákona o účtovníctve.

(b) Oceňovanie majetku a záväzkov

Finančné aktíva a záväzky, okrem cenných papierov držaných do splatnosti, cenných papierov držaných na účely menovej politiky a neobchodovateľných majetkových účastí, sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými kurzami a cenami. Opcie vložené do cenných papierov sa neoddeľujú od hostiteľského nástroja a finančný nástroj sa oceňuje ako celok. Pre cudzie meny vrátane súvahových a podsúvahových transakcií je oceňovanie realizované pre každú menu osobitne, cenné papiere sú oceňované osobitne pre každý ISIN kód, pri úrokových a menovo-úrokových swapoch a futures je oceňovaný každý obchod individuálne. V prípade zlata sa nerozlišuje medzi cenovými a kurzovými oceňovacími rozdielmi.

Cenné papiere držané na účely menovej politiky sú oceňované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. V prípade znehodnotenia je k poslednému kalendárnemu dňu roka vytvorená rezerva, ktorá sa následne každoročne prehodnocuje. Rezerva na zníženie hodnoty cenných papierov nadobudnutých v rámci programu pre trhy s cennými papiermi (ďalej len „SMP“), tretieho programu nákupu krytých dlhopisov (ďalej len „CBPP3“), programu nákupu cenných papierov podnikového sektora (ďalej len „CSPP“), cenných papierov emitovaných medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami nadobudnutými v rámci programu nákupu aktív verejného sektora na sekundárnom trhu (ďalej len „PSPP“), cenných papierov podnikového sektora, krytých dlhopisov a cenných papierov emitovaných medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami nadobudnutých v rámci núdzového pandemického programu nákupu aktív (ďalej len „PEPP“) sa tvorí vo výške percentuálnych podielov na splatenom kapitáli ECB platných v čase, kedy došlo k prvotnému znehodnoteniu. Banka tvorí rezervu v plnej výške v prípade znehodnotenia cenných papierov emitovaných vládou Slovenskej republiky obstaraných v rámci programov PSPP a PEPP (pozri pozn. 7).

Bežné účty a poskytnuté/prijaté vklady a úvery sa oceňujú v menovitej hodnote.

Majetkové účasti, okrem fondov Exchange Traded Funds v mene USD (ďalej len „ETF“), sú ocenené v obstarávacích cenách a podliehajú testu na znehodnotenie. Na zníženie hodnoty majetkových účastí sa tvorí opravná položka účtovaná do hospodárskeho výsledku. Fondy ETF sa oceňujú na mesačnej báze strednými trhovými cenami za každý cenný papier (ISIN) osobitne.

Kurzy hlavných cudzích mien, prepočítané k jednému euru, použité na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 2023 boli:

Mena	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
EUR/ozs*	1 867,82800	1 706,07500	161,75300
CNY	7,85090	7,35820	0,49270
GBP	0,86905	0,88693	(0,01788)
JPY	156,33000	140,66000	15,67000
USD	1,10500	1,06660	0,03840
XDR	0,82257	0,79891	0,02366

* 1 ozs (trójska unca) = 31,1034807 g

(c) Účtovanie a vykazovanie výnosov

Realizované zisky a straty vznikajú z denného ocenenia zmeny stavu majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi transakčnou a priemernou cenou príslušného finančného nástroja alebo meny. Účtujú sa priamo do výkazu ziskov a strát.

Nerealizované zisky a straty sú výsledkom mesačného ocenenia majetku a záväzkov a predstavujú rozdiel medzi priemernou cenou v účtovníctve a strednou trhovou cenou k ultimu mesiaca príslušného finančného nástroja alebo meny. Nerealizované zisky sú vykázané vo vlastnom imaní na účtoch rozdielov z ocenenia (pozri pozn. 21). Nerealizované straty, ktoré prevyšujú nerealizované zisky z ocenenia daného finančného nástroja alebo meny, sú vykázané vo výkaze ziskov a strát. Nerealizované straty z jedného finančného nástroja alebo meny sa nekompenzujú s nerealizovanými ziskami z iného finančného nástroja alebo meny. V prípade nerealizovanej straty na konci roka je priemerná obstarávací cena upravená na výšku koncoročného výmenného kurzu alebo trhovej ceny oceňovanej položky. Nerealizované straty z ocenenia úrokových a menovo-úrokových swapov a obchodovateľných cenných papierov sa v nasledujúcich rokoch amortizujú do výnosov.

Prémie a diskonty nakúpených cenných papierov sa vykazujú vo výkaze ziskov a strát kompenzovane ako úrokový výnos.

Pri vykazovaní úrokových nákladov alebo výnosov plynúcich zo záporných úrokových sadzieb sa postupuje podľa harmonizovaných odporúčaní, v zmysle ktorých sa tieto kompenzujú s ostatnými úrokovými nákladmi alebo výnosmi k príslušným transakciám. Čistý úrokový výnos je vykázaný v úrokových výnosoch, čistý úrokový náklad je súčasťou úrokových nákladov.

(d) Zlato a pohľadávky v zlate

Swapové operácie so zlatom sú vykázané ako repo obchody so zlatom (pozri pozn. 14). Zlato použité v týchto transakciách zostáva súčasťou bilančnej sumy banky v položke „Zlato a pohľadávky v zlate“.

(e) Dlhové cenné papiere

Pri prvotnom účtovaní sa cenné papiere oceňujú v transakčných cenách. Poplatky, ktoré nie sú súčasťou transakčnej ceny, sa účtujú priamo do výkazu ziskov a strát a nepovažujú sa za súčasť priemernej obstarávacej ceny cenného papiera.

Cenné papiere sú vykázané spolu s časovým rozlíšením prémie a diskontu. Kupóny sú vykázané v položke „Ostatné aktíva“. Daň z príjmov z dlhopisov a pokladničných poukážok vyberaná zrážkou sa vykazuje vo výkaze ziskov a strát v položke „Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem“ (pozri pozn. 34).

(f) Deriváty

Menové forwardové a swapové obchody sa účtujú na podsúvahové účty v deň uzatvorenia obchodu v spotovom kurze transakcií a na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát sa zahŕňajú do čistých pozícií mien. Rozdiel medzi spotovou a forwardovou hodnotou transakcie sa považuje za platený alebo prijatý úrok, ktorý sa časovo rozlišuje. Pri menových swapoch sa forwardová pozícia oceňuje spolu so súvisiacou spotovou pozíciou, preto na menovú pozíciu má vplyv iba časové rozlíšenie úrokov v cudzej mene.

Pri úrokových swapoch sa nominálna hodnota podkladového aktíva účtuje na podsúvahových účtoch odo dňa uzatvorenia do dňa vyrovnaní obchodu. Každý obchod sa oceňuje osobitne na základe všeobecne akceptovaných modelov oceňovania s použitím príslušných výnosových kriviek odvodených od kótovaných úrokových sadzieb.

Pre menovo-úrokové swapy sa uplatňujú ustanovenia osobitne pre menovú a úrokovú časť swapu. Forwardové a spotové nákupy a predaje menovo-úrokových swapov sa účtujú na súvahových účtoch v príslušný deň vyrovnaní v spotovom kurze transakcií. Na účely výpočtu priemernej obstarávacej ceny meny a kurzových ziskov a strát sa zahŕňajú do čistých pozícií mien. Platby úrokov sú dohodnuté v pravidelných splátkach v dvoch rôznych menách. Platené a prijaté úroky sa denne časovo rozlišujú. Pre oceňovanie úrokovej časti platia pravidlá ako pre úrokové swapy.

Pri náraste, resp. poklese čistej hodnoty úrokového, menového alebo menovo-úrokového swapu je s vybranými protistranami zmluvne dohodnuté dorovnávanie kolaterálmi vo forme vkladov s dennou prolongáciou. Úhrada úrokov sa vykonáva na mesačnej báze (pozri pozn. 9 a 19).

Kontrakty futures banka vykazuje na podsúvahových účtoch od uzatvorenia obchodu až do doby vysporiadania v menovitej hodnote podkladového nástroja. Počiatkové marže môžu byť poskytnuté vo forme hotovosti alebo vo forme cenných papierov. O počiatkovom depozite vloženom vo forme cenných papierov sa neúčtuje. Denné vyrovnanie preceňovacích rozdielov na účte marží sa účtuje do výkazu ziskov a strát.

Opcie vložené do dlhových cenných papierov sa neoddeľujú od hostiteľského finančného nástroja.

(g) Reverzné obchody

Reverzné obchody sú operácie, pri ktorých banka uskutočňuje dohody o spätnom odkúpení alebo úverové operácie zabezpečené kolaterálom.

Dohody o spätnom odkúpení (repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane pasív ako kolaterizovaný prijatý úver, zatiaľ čo položka poskytnutá ako zábezpeka zostáva v súvahe na strane aktív. Poskytnuté cenné papiere v rámci repo obchodu zostávajú stále súčasťou portfólia banky.

Reverzné dohody o spätnom odkúpení (obrátený repo obchod) sa v súvahe účtujú na strane aktív ako kolaterizovaný poskytnutý úver. O prijatých cenných papieroch sa v rámci reverzného repo obchodu neúčtuje.

V prípade odchýlky hodnoty kolaterálu od príslušnej hodnoty úveru, ktorá predstavuje zvýšené kreditné riziko pre protistranu, je požadovaný kolaterál vo forme vkladu. Uvedené vklady sú úročené a denne sa prolongujú (pozri pozn. 12 a 14).

O pôžičkách cenných papierov, ktoré sa realizovali v rámci automatického programu požičkovania cenných papierov (securities lending), banka neúčtuje. Výnosy z týchto transakcií sa účtujú do výkazu ziskov a strát.

(h) Bankovky v obehu

V zmysle Rozhodnutia ECB/2010/29 v znení neskorších predpisov emitujú eurobankovky spoločne národné centrálné banky Eurosystemu a ECB. Celková hodnota bankoviek v obehu je alokovaná jednotlivým centrálnym bankám Eurosystemu v posledný pracovný deň každého mesiaca podľa kľúča na pridelovanie bankoviek. Podiel ECB na celkovej hodnote bankoviek v obehu je vo výške 8%. NBS sa v zmysle uvedeného rozhodnutia od 1.1.2023 podieľa na celkovej emisii eurobankoviek Eurosystemu vo výške 1,0450%. Podiel na bankovkách v obehu je vykázaný v položke na strane pasív „Bankovky v obehu“ (pozri pozn. 10).

Rozdiel medzi hodnotou alokovaných bankoviek podľa kľúča na pridelovanie bankoviek a hodnotou bankoviek, ktoré sú v skutočnosti v obehu, predstavuje úročenú pohľadávku alebo záväzok v rámci Eurosystemu. Tieto sa vykazujú v položke „Pohľadávky resp. Záväzky v rámci Eurosystemu“.

Úrokový výnos alebo náklad súvisiaci s týmito pohľadávkami resp. záväzkami je vykázaný kompenzovane v položke „Čistý výsledok z úrokov“ vo výkaze ziskov a strát (pozri pozn. 24).

(i) Prerozdelenie zisku ECB

V zmysle čl. 33 Štatútu sa čistý zisk ECB prerozdeľuje medzi centrálné banky Eurosystemu v pomere k ich splateným podielom na upísanom základnom imaní ECB. V zmysle rozhodnutia Rady guvernérov výnos z 8 % podielu ECB na emisii eurobankoviek ako aj výnosy z cenných papierov nakúpených ECB v rámci programov SMP, CBPP3, PSPP, PEPP a ABSPP (nákupný program dlhopisov krytých aktívami) sú medzi centrálné banky distribuované v januári nasledujúceho kalendárneho roka, v rámci tzv. predbežného prerozdelenia zisku, ak Rada guvernérov nerozhodne inak. Zostávajúca časť zisku ECB je prerozdeľovaná po schválení účtovnej závierky ECB za daný kalendárny rok.

Na základe Rozhodnutia Rady guvernérov môže ECB stratu vytvorenú v účtovnom období uhradiť zo všeobecného rezervného fondu alebo z menového príjmu prerozdeleného jednotlivým centrálnym bankám Eurosystemu. V januári 2024 Rada guvernérov odsúhlasila, že strata ECB za rok 2023 bude čiastočne uhradená úplným rozpustením všeobecnej rezervy ECB na finančné riziká. Zostávajúca strata bude prenesená do nasledujúcich období a uhradená z budúcich ziskov ECB.

ECB bude pravdepodobne vykazovať straty niekoľko nasledujúcich rokov, ako dôsledok materializácie úrokového rizika. Rozsah týchto strát je neistý a do veľkej miery závisí od vývoja kľúčových úrokových sadzieb ECB a štruktúry bilancie ECB. V každom prípade, kapitál ECB spolu s oceňovacími rozdielmi (spolu 45,8 mld. EUR k 31.12.2023), jej zabezpečuje dostatočnú finančnú silu a ECB tak môže efektívne fungovať a plniť svoj primárny mandát udržiavania cenovej stability.

(j) Dlhodobý majetok

Majetok NBS v zmysle Usmernenia ECB zahŕňa dlhodobý hmotný majetok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 10 000 EUR a prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok. Nehnuteľnosti, umelecké diela, nehnuteľné kultúrne pamiatky a zbierky s výnimkou tých, ktoré sú vedené podľa osobitného predpisu (zákon č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty v znení neskorších predpisov), sa evidujú v súvahe bez ohľadu na ich vstupnú cenu. Majetok vedený podľa osobitného predpisu sa eviduje v podsúvahe a v odbornej evidencii zbierkových predmetov v obstarávacej cene. Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok do 10 000 EUR, ktorý bol obstaraný a uvedený do používania pred 1. januárom 2010, sa naďalej odpisuje tak, ako bol zaradený, až do jeho úplného odpísania.

Majetok klasifikovaný ako dlhodobý majetok na predaj je vykazovaný buď v obstarávacej cene zníženej o oprávky a opravné položky alebo v reálnej hodnote zníženej o náklady spojené s predajom v závislosti od toho, ktorá z týchto hodnôt je nižšia.

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch
1. Budovy, dlhodobé investície, technické zhodnotenie nehnuteľných kultúrnych pamiatok	30
2. Jednotlivé oddeliteľné súčasti zabudované v stavbách určené na samostatné odpisovanie	4 - 20
3. Inžinierske stavby	20
4. Stroje a zariadenia	2 - 12
5. Dopravné prostriedky	4 - 6
6. Operatívny lízing	podľa zmluvy
7. Inventár	4 - 12
8. Dlhodobý nehmotný majetok - nakupovaný softvér	2 - 10
9. Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4, resp. podľa zmluvy

(k) Dane

NBS v zmysle § 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov nie je platcom dane z príjmu. Predmetom zdanenia sú iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá zrážkou (pozri pozn. 34).

Od 1. júla 2004 je NBS platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa zákona č. 222/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

(l) Rezervy

Banka tvorí všeobecnú rezervu na finančné riziká s cieľom zabezpečenia sa voči kurzovým, úrokovým, kreditným, akciovým rizikám a rizikám vyplývajúcim zo zmeny ceny zlata (pozri pozn. 20 a 25), ktorá je vykazovaná vo vlastnom imaní banky.

Výška rezervy sa prehodnocuje vždy ku koncu roka a vychádza z odhadu možnej straty na základe ukazovateľa Expected Shortfall pri pravdepodobnosti 99% na obdobie jedného roka, na základe simulácie možného vývoja na finančných trhoch vo vzťahu k pozíciám finančných nástrojov v držbe NBS.

Pri tvorbe rezervy sa zohľadňuje podiel NBS na kreditných rizikách z menovo-politických operácií a intervenčných nákupných programov uskutočnených v rámci Eurosystemu. Z výstupov generovaných ECB v rámci pravidelnej analýzy finančných rizík a zdrojov na ich krytie v národných centrálnych bankách Eurosystemu je prevzatá hodnota podielu rizík NBS na rizikách ECB a hodnoty kreditných rizík menovo-politických portfólií, z ktorých zisky a straty sú zdieľané centrálnymi bankami Eurosystemu. Odhad výšky rezervy na krytie možnej straty vyplývajúcej z kreditných rizík ostatných menovo-politických portfólií a investičného portfólia banky je kalkulovaný na úrovni NBS.

Finančné pozície vstupujú do hodnotenia rizík v trhových cenách, s výnimkou menovo-politických portfólií, ktoré vstupujú do výpočtu v amortizovanej hodnote z účtovníctva.

V zmysle schválenej koncepcie môže banková rada pri rozhodovaní o výslednej výške rezervy zohľadniť dodatočné faktory, pri ktorých sa predpokladá ich vplyv na hodnotu rizika. V prípade materializácie finančných rizík na ktoré je rezerva tvorená môže banková rada rozhodnúť o jej použití. Použitie všeobecnej rezervy znižuje náklady banky a vykazuje sa na riadku 2.3 Tvorba a použitie rezerv na finančné riziká Výkazu ziskov a strát.

(m) Prerozdelenie zisku NBS

V súlade s § 39 ods. 4 zákona o NBS môže banka použiť vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia.

C. POZNÁMKY K POLOŽKÁM SÚVAHY A VÝKAZU ZISKOV A STRÁT

1. Zlato a pohľadávky v zlate

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Zlato v repo obchode	1 895 860	1 731 674	164 186
Zlato uložené v bankách	4 267	3 903	365
Zlato v zásobe	2 933	2 680	253
Spolu	1 903 060	1 738 257	164 804

Hodnota zlata vykázaná k 31. decembru 2023 predstavuje 1 019 tisíc ozs zlata (1 019 tisíc ozs zlata k 31. decembru 2022), z toho 1 015 tisíc ozs je použitých pri repo obchodoch, 2 tisíc ozs je uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách a 2 tisíc ozs je uložených v banke.

Trhová cena zlata k 31. decembru 2023 bola 1 867,828 EUR/ozs (1 706,075 EUR/ozs k 31. decembru 2022). Zmeny zostatkov účtov súvisia s oceňovacími rozdielmi (pozri pozn. 21).

2. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Pohľadávky a záväzky voči MMF	1 943 554	1 981 354	(37 800)
Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva	5 618 823	5 558 632	60 191
Spolu	7 562 377	7 539 986	22 391

Pohľadávky a záväzky voči MMF

	31.12.2023 Ekvivalent v mil. XDR	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 Ekvivalent v mil. XDR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena tis. EUR
Pohľadávky voči MMF:	2 323	2 825 577	2 306	2 889 065	(63 488)
1) Členská kvóta:	1 001	1 218 244	1 001	1 253 838	(35 594)
a) členský vklad	724	882 029	724	907 717	(25 688)
b) rezervná pozícia	277	336 215	276	346 121	(9 906)
- devízová časť členskej kvóty	138	167 786	138	172 704	(4 918)
- rezervná pozícia FTP	139	168 429	138	173 418	(4 989)
2) Nostro účet v MMF	1 322	1 607 332	1 305	1 635 227	(27 895)
Záväzky voči MMF:	724	882 024	724	907 711	(25 687)
1) Loro účty MMF	730	888 649	737	923 931	(35 282)
2) Účet valorizácie	(5)	(6 626)	(13)	(16 220)	9 594
Spolu (netto)	1 599	1 943 554	1 581	1 981 354	(37 801)

Záväzky voči MMF predstavujú loro účty MMF a k nim prislúchajúci účet valorizácie meny. Hodnota záväzku v domácej mene sa mení v závislosti od reprezentatívneho kurzu MMF. Podstatnú časť záväzku na loro účtoch MMF tvorí hodnota zmenky vo výške 848 332 tis. EUR (882 051 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Banka vedie voči MMF záväzkov z alokácie, ktorý je vykázaný v položke L9 „Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF“ (pozri pozn. 17).

Zostatky v bankách, investície do cenných papierov, zahraničné úvery a ostatné zahraničné aktíva

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Dlhové cenné papiere	5 561 068	5 515 279	45 789
Ostatné	57 755	43 353	14 402
Spolu	5 618 823	5 558 632	60 191

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách GBP, USD, CNY, AUD, CAD, JPY a CHF. K 31. decembru 2023 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií. K nárastu objemu položky prispeli nákupy cenných papierov najmä v mene USD a AUD.

Položka „Ostatné“ obsahuje predovšetkým peňažné prostriedky na nostro účtoch v cudzej mene.

3. Pohľadávky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Dlhové cenné papiere	615 836	544 856	70 980
Bežné účty	1 719	5 088	(3 369)
Spolu	617 554	549 944	67 611

V položke „Dlhové cenné papiere“ banka vykazuje cenné papiere v menách GBP, USD, CHF, AUD. K 31. decembru 2023 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií.

4. Pohľadávky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Dlhové cenné papiere	1 122 371	1 324 579	(202 209)
Bežné účty	1 234	0	1 234
Spolu	1 123 604	1 324 579	(200 975)

K 31. decembru 2023 banka eviduje najmä cenné papiere peňažných finančných inštitúcií. Medziročný pokles je spôsobený predovšetkým maturitou cenných papierov.

5. Úvery v eurách poskytnuté úverovým inštitúciám eurozóny v súvislosti s operáciami menovej politiky

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Hlavné refinančné operácie (MRO)	172 000	276 000	(104 000)
Dlhodobé refinančné operácie (LTRO)	220 000	450 000	(230 000)
Cielené dlhodobějšíe refinančné operácie (TLTRO III)	3 692 210	6 034 260	(2 342 050)
Spolu	4 084 210	6 760 260	(2 676 050)

K 31. decembru 2023 poskytol Eurosystem úvery v celkovej hodnote 410 289 869 tis. EUR (1 324 347 071 tis. EUR k 31. decembru 2022), z toho podiel NBS predstavuje 4 084 210 tis. EUR (6 760 260 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Hlavné refinančné operácie (MRO) sú pravidelné reverzné transakcie poskytujúce likviditu s týždennou frekvenciou a bežnou splatnosťou jeden týždeň. Banka eviduje dve operácie so splatnosťou v januári 2024.

Dlhodobějšíe refinančné operácie (LTRO) predstavujú pravidelné reverzné transakcie poskytujúce likviditu na dlhšie obdobie, so splatnosťou od 2 do 48 mesiacov. Banka eviduje tri operácie so splatnosťou v januári až marci 2024.

V rámci dlhodobých refinančných operácií Rada guvernérov predstavila v roku 2019 sériu desiatich štvrtročných cielených dlhodobějších refinančných operácií (TLTRO III), ktoré majú trojročnú splatnosť s možnosťou predčasného splatenia. Z hľadiska úročenia sú operácie rozdelené na 3 obdobia, a to obdobie špeciálnych úrokových sadzieb (24.6.2020 – 23.6.2022), obdobie do 22.11.2022 a od 23.11.2022 do splatnosti. V období špeciálnych úrokových sadzieb sa na všetky nesplatené úvery uplatňuje priemerná úroková sadzba 50 základných bodov pod priemernú sadzbu hlavných refinančných operácií. V prípade dosiahnutia prahovej hodnoty výkonnosti úverov sa táto sadzba môže znížiť až na 50 základných bodov pod priemernú úrokovú sadzbu jednodňových sterilizačných operácií. NBS v tomto období v súlade so zásadou opatrnosti uplatňovala pre účtovanie časového rozlíšenia

úrokov najnižšiu možnú sadzbu, t.j. 1,00% p.a., ktorá sa po vyhodnotení stala aj konečnou sadzbou. Na ostatné úrokové obdobia sa aplikuje priemerná úroková sadzba jednodňových sterilizačných operácií, pričom je osobitne počítaná pre obdobie do 22.11.2022 a pre obdobie od 23.11.2022.

Pre časové rozlíšenie úrokov za obdobie od 23.11.2022 do konca roka 2023 bola úroková sadzba indexovaná na priemernú platnú úrokovú sadzbu jednodňových sterilizačných operácií počas tohto obdobia. Finálne úrokové sadzby pre TLTRO III budú známe až pri splatnosti alebo predčasnom splatení.

K 31. decembru 2023 banka eviduje sedem operácií TLTRO III s lehotami splatnosti v roku 2024 v objeme 3 692 210 tis. EUR (6 034 260 tis. EUR k 31. decembru 2022). Medziročný pokles súvisí s predčasnou splátkou a maturitami v marci, júni a decembri 2023 v objeme 2 342 050 tis. EUR.

V súlade s článkom 32.4 Štatútu sú riziká vyplývajúce z menovo-politických operácií predmetom zdieľania centrálnymi bankami v pomere k ich kapitálovým kľúčom.

6. Ostatné pohľadávky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Redistribučný úver	5 006	6 532	(1 526)
Bežné účty	779	702	77
Vklady poskytnuté k repo obchodom	0	2 954	(2 954)
Spolu	5 785	10 187	(4 403)

Redistribučný úver poskytnutý na financovanie komplexnej bytovej výstavby bol zdelimitovaný z rozdelenia bilancie Štátnej banky Československa. Úroková sadzba na redistribučný úver platná k 31. decembru 2023 je na úrovni 3,00% p.a. (1,00% p.a. k 31. decembru 2022).

K 31. decembru 2023 NBS evidovala v podsúvahe prijatú štátnu záruku za poskytnutý redistribučný úver vo výške 5 630 tis. EUR (6 820 tis. EUR k 31. decembru 2022). Čiastka štátnej záruky je tvorená istinou a úrokmi do doby splatnosti úveru.

7. Cenné papiere rezidentov eurozóny v eurách

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Dlhové cenné papiere držané na účely menovej politiky	41 829 833	43 535 880	(1 706 047)
Ostatné cenné papiere	262 791	79 728	183 063
Spolu	42 092 623	43 615 607	(1 522 984)

Cenné papiere držané na účely menovej politiky

V položke „Cenné papiere držané na účely menovej politiky“ banka vykazuje cenné papiere nakúpené v rámci programov SMP, CBPP3, PSPP a PEPP.

Program	Dátum začiatku	Dátum ukončenia	Číslo rozhodnutia ECB	Cenné papiere k 31.12.2023
SMP	máj 2010	september 2012	ECB/2010/5	dlhové cenné papiere vydané verejnou správou eurozóny
CBPP3	október 2014	aktívny	ECB/2020/8 (prepracované znenie) v znení neskorších predpisov	kryté dlhopisy emitované rezidentmi eurozóny
PSPP	marec 2015	aktívny	ECB/2020/9 (prepracované znenie)	dlhové cenné papiere vydané verejnou správou eurozóny, medzinárodnými organizáciami a multilaterálnymi rozvojovými bankami so sídlom v eurozóne
PEPP	marec 2020	aktívny	ECB/2020/17 v znení neskorších predpisov	všetky cenné papiere povolené v rámci programu APP

Reinvestície istiny zo splatených cenných papierov nakúpených v rámci programu nákupu aktív (ďalej len „APP“), ktorý zahŕňa programy CBPP3, PSPP, ABSPP a CSPP pokračovali v plnom rozsahu do konca februára 2023. Následne sa objem APP portfólia postupným a predvídateľným tempom znižoval. Redukcia portfólia do konca júna 2023 predstavovala v priemere 15 mld. EUR za mesiac. Na základe júnového rozhodnutia Rady guvernérov sa od 1. júla 2023 reinvestície v rámci programu APP ukončili a objem portfólia APP v dôsledku splatnosti cenných papierov postupne klesá.

Reinvestície istiny zo splatených cenných papierov nakúpených v rámci programu PEPP pokračovali v plnej výške počas roka 2023. Rada guvernérov mieni pokračovať v reinvestovaní istiny zo splatených cenných papierov nakúpených v rámci PEPP aj počas prvého polroku 2024. V druhom polroku 2024 sa očakáva redukcia portfólia PEPP v priemere 7,5 mld. EUR za mesiac so zámerom reinvestície ukončiť na konci roka 2024. Prostriedky zo splatených cenných papierov v rámci portfólia PEPP budú naďalej pružne reinvestované na potlačenie rizík súvisiacich s pandémiou ohrozujúcich fungovanie transmisného mechanizmu menovej politiky.

Cenné papiere nadobudnuté v rámci všetkých menovo-politických programov sú vykazované v amortizovaných cenách a podliehajú testu na zníženie hodnoty. Trhové hodnoty cenných papierov držaných na účely menovej politiky uvedené v nasledujúcej tabuľke sa nevykazujú v súvahe ani vo výkaze ziskov a strát, uvádzajú sa len pre účely porovnania:

	31.12.2023 v tis. EUR		31.12.2022 v tis. EUR		Zmena v tis. EUR	
	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota	Amortizovaná hodnota	Trhová hodnota
CBPP3	2 394 131	2 289 781	2 422 149	2 246 109	(28 018)	43 672
SMP	48 069	49 345	58 132	60 864	(10 063)	(11 519)
PSPP vládne	13 741 476	12 021 760	14 494 320	12 223 956	(752 844)	(202 196)
PSPP medz.	11 448 810	10 241 571	12 647 107	10 907 899	(1 198 297)	(666 328)
PEPP vládne	5 906 110	4 911 411	6 053 799	4 780 942	(147 689)	130 469
PEPP medz.	8 249 323	6 898 462	7 818 433	6 062 588	430 890	835 874
PEPP kryté dlh.	41 914	37 966	41 940	36 235	(26)	1 731
Spolu	41 829 833	36 450 296	43 535 880	36 318 593	(1 706 047)	131 703

Výnosnosť cenných papierov so zdrojom na území Slovenskej republiky je znížená o zrážkovú daň (pozri pozn. 34).

Rada guvernérov ECB pravidelne hodnotí finančné riziká súvisiace s cennými papiermi nadobudnutými v rámci menovo-politických programov. Ročné testy na zníženie hodnoty sú vykonávané na základe odhadu spätne získateľných hodnôt stanovených ku koncu roka a sú schválené Radou guvernérov ECB. Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nadobudnutých v rámci menovej politiky vykonaného k 31. decembru 2023 a v zmysle rozhodnutia Rady guvernérov ECB, sa NBS podieľala na tvorbe rezervy na straty z menovo-politických operácií Eurosystemu (pozri pozn. 20).

Ostatné cenné papiere

K 31. decembru 2023 banka vykazuje v tejto položke cenné papiere na obchodovanie emitované najmä peňažnými finančnými inštitúciami eurozóny.

8. Pohľadávky v rámci Eurosystemu

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Majetková účasť v ECB	295 167	295 167	0
Pohľadávky z prevodu devízových rezerv	462 031	462 031	0
Spolu	757 198	757 198	0

Majetková účasť v ECB

Banka eviduje k 31. decembru 2023 podiel na upísanom základnom imaní ECB v hodnote 100 824 tis. EUR (100 824 tis. EUR k 31. decembru 2022) a pohľadávku z úprav podielu NBS na čistom kapitáli ECB vo výške 40 129 tis. EUR (40 129 tis. EUR k 31. decembru 2022).

V zmysle čl. 48.2 Štatútu a rozhodnutia Rady guvernérov ECB prispela NBS v minulosti do rezervných fondov ECB na krytie kreditného rizika, rizík súvisiacich so zmenami výmenných kurzov, úrokovej miery a ceny zlata a na účty precenenia ECB v objeme 154 214 tis. EUR (154 214 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Pohľadávky z prevodu devízových rezerv

Banka vykazuje k 31. decembru 2023 pohľadávku z prevodu devízových rezerv do ECB v objeme 462 031 tis. EUR (462 031 tis. EUR k 31. decembru 2022) v zmysle čl. 30.1 Štatútu. Pohľadávka sa úročí 85% sadzby pre hlavné refinančné operácie. K 31. decembru 2023 banka eviduje úrokový výnos plynúci z pohľadávky z prevodu devízových rezerv 15 161 tis. EUR (2 305 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Podiely centrálnych bánk Európskej únie na základnom imaní ECB sú od 1. januára 2023 nasledovné:

	Kapitálový klúč na upisovanie základného imania ECB (%)	Upísaný podiel na základnom imaní (EUR)	Splatené základné imanie (EUR)	Eurosystémový klúč (%) - podiel na splatenom kapitáli ECB
Banque National de Belgique	2,9630	320 744 959,47	320 744 959,47	3,6139
Eesti Pank	0,2291	24 800 091,20	24 800 091,20	0,2794
Deutsche Bundesbank	21,4394	2 320 816 565,68	2 320 816 565,68	26,1494
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,3772	149 081 997,36	149 081 997,36	1,6798
Bank of Greece	2,0117	217 766 667,22	217 766 667,22	2,4536
Banco de España	9,6981	1 049 820 010,62	1 049 820 010,62	11,8287
Banque de France	16,6108	1 798 120 274,32	1 798 120 274,32	20,2600
Hrvatska narodna banka	0,6595	71 390 921,62	71 390 921,62	0,8044
Banca d'Italia	13,8165	1 495 637 101,77	1 495 637 101,77	16,8518
Central Bank of Cyprus	0,1750	18 943 762,37	18 943 762,37	0,2134
Latvijas Banka	0,3169	34 304 447,40	34 304 447,40	0,3865
Lietuvos bankas	0,4707	50 953 308,28	50 953 308,28	0,5741
Banque centrale du Luxembourg	0,2679	29 000 193,94	29 000 193,94	0,3268
Central Bank of Malta	0,0853	9 233 731,03	9 233 731,03	0,1040
De Nederlandsche Bank	4,7662	515 941 486,95	515 941 486,95	5,8133
Oesterreichische Nationalbank	2,3804	257 678 468,28	257 678 468,28	2,9033
Banco de Portugal	1,9035	206 054 009,57	206 054 009,57	2,3217
Banka Slovenije	0,3916	42 390 727,68	42 390 727,68	0,4776
Národná banka Slovenska	0,9314	100 824 115,85	100 824 115,85	1,1360
Suomen Pankki – Finlands Bank	1,4939	161 714 780,61	161 714 780,61	1,8221
<i>Medzisúčet za centrálnu banku krajín eurozóny</i>	<i>81,9881</i>	<i>8 875 217 621,22</i>	<i>8 875 217 621,22</i>	<i>100,0000</i>
Българска народна банка (Bulharská národná banka)	0,9832	106 431 469,51	3 991 180,11	
Česká národní banka	1,8794	203 445 182,87	7 629 194,36	
Danmarks Nationalbank	1,7591	190 422 699,36	7 140 851,23	
Magyar Nemzeti Bank	1,5488	167 657 709,49	6 287 164,11	
Narodowy Bank Polski	6,0335	653 126 801,54	24 492 255,06	
Banca Națională a României	2,8289	306 228 624,99	11 483 573,44	
Sveriges Riksbank	2,9790	322 476 960,60	12 092 886,02	
<i>Medzisúčet za centrálnu banku krajín nepatriacich do eurozóny</i>	<i>18,0119</i>	<i>1 949 789 448,36</i>	<i>73 117 104,33</i>	
Spolu	100,00	10 825 007 069,61	8 948 334 725,55	

9. Ostatné aktíva

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok	96 986	98 717	(1 731)
Ostatné finančné aktíva	917 585	442 116	475 470
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	15 399	35 848	(20 449)
Časové rozlíšenie a náklady budúcich období	591 317	367 647	223 670
Neuhradená strata minulých rokov	4 219 267	4 062 818	156 448
Ostatné	217 337	293 444	(76 107)
Spolu	6 057 891	5 300 590	757 301

Dlhodobý hmotný a nehmotný majetok

V tejto položke je vykázaný dlhodobý majetok NBS k 31. decembru 2023:

	Hmotný majetok, preddavky a nedok. invest. v tis EUR	Nehmotný majetok, preddavky a nedok. invest. v tis. EUR	S P O L U v tis.EUR
Stav v obstarávacej cene k 1.1.2023	246 913	47 446	294 360
Prírastky	5 876	6 735	12 610
Úbytky	1 177	4 223	5 400
Stav v obstarávacej cene k 31.12.2023	251 612	49 958	301 570
Oprávky k 1.1.2023	156 439	39 203	195 643
Prírastky	7 462	2 172	9 634
Úbytky	607	85	692
Stav oprávok a OP k 31.12.2023	163 294	41 290	204 584
Účtovná hodnota HM a NM k 1.1.2023	90 474	8 243	98 717
Účtovná hodnota HM a NM k 31.12.2023	88 320	8 666	96 986

K 31. decembru 2023 nie je evidovaný dlhodobý majetok na predaj.

Ostatné finančné aktíva

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Podiely v ETF fondoch	910 279	434 597	475 682
Akcie BIS	7 175	7 387	(212)
Akcie SWIFT	92	92	0
Inštitút bankového vzdelávania, n.o.	33	33	0
Nadácia NBS	7	7	0
Spolu	917 585	442 116	475 470

Banka eviduje podiely vo fondoch ETF denominované v USD, ktoré majú formu obchodovateľných cenných papierov a obchodujú sa ako bežné akcie na burze cenných papierov. Dividendy z ETF fondov sú vyplácané v USD (pozri pozn. 27). Medziročný nárast položky bol spôsobený najmä novými nákupmi.

Podiel banky na základom imaní BIS predstavuje 0,51% (0,51% k 31. decembru 2022). Majetková účasť v BIS je vykázaná vo výške splateného podielu (25%). Nesplatená časť podielu (75%) je splatná na požiadanie. Dividendy sú vyplácané v EUR z celkového podielu NBS v BIS vedenom v XDR (pozri pozn. 27).

Banka eviduje akcie spoločnosti SWIFT, čo predstavuje 0,025%-ný podiel na základnom imaní (0,0249%-ný podiel k 31. decembru 2022).

NBS vykazuje od roku 2008 vklad do základného imania spoločnosti Inštitút bankového vzdelávania NBS, n.o. Bratislava. Podiel banky na základnom imaní spoločnosti predstavuje 100%.

Banka v roku 2022 založila Nadáciu NBS na podporu verejnoprospešných účelov. Nadácia je financovaná z vlastného fondu tvoreného zo zisku NBS. Podiel banky na základnom imaní spoločnosti predstavuje 100%.

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

Preceňovacie rozdiely z podsúvahových nástrojov k 31. decembru 2023 sú vo výške 15 399 tis. EUR (35 848 tis. EUR k 31. decembru 2022). Najvýznamnejší vplyv na celkový zostatok má kurzový zisk z ocenenia cross currency swapov v JPY (13 138 tis. EUR).

Časové rozlíšenie a náklady budúcich období

Položka predstavuje najmä časové rozlíšenie kupónov z dlhopisov vo výške 338 463 tis. EUR (317 636 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Ostatné

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Vklady - kolaterály k derivátom	28 980	900	28 080
Reálna hodnota úrokových swapov - zisky	162 126	255 728	(93 603)
Reálna hodnota cross-currency swapov - zisky	1 152	4 848	(3 696)
Úrokové futures	5 245	16 494	(11 250)
Investičné úvery poskytnuté zamestnancom	11 796	9 553	2 243
Ostatné	8 038	5 921	2 118
Spolu	217 337	293 444	(76 107)

Účelom poskytnutých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika proti-strany v prípade poklesu hodnoty swapových obchodov na strane NBS. Medziročný nárast objemu vkladov súvisí s poklesom reálnej hodnoty swapových obchodov na strane NBS.

10. Bankovky v obehu

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Eurobankovky v obehu emitované NBS	25 294 558	22 810 533	2 484 024
Úprava eurobankoviek v obehu	(8 917 035)	(6 249 166)	(2 667 870)
Celkový objem eurobankoviek podľa kľúča NBS na pridelovanie bankoviek	16 377 522	16 561 368	(183 846)

K 31. decembru 2023 emitovala banka 25 294 558 tis. EUR (22 810 533 tis. EUR k 31. decembru 2022), čo je o 8 917 035 tis. EUR viac v porovnaní s objemom alokovaným NBS podľa kľúča na pridelovanie bankoviek (pozri časť B, písm. h). Uvedený rozdiel predstavuje záväzok NBS voči Euro-systému (pozri pozn. 18).

11. Závazky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách z operácií menovej politiky

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Bežné účty pre systém povinných minimálnych rezerv	701 936	599 516	102 420
Jednodňové sterilizačné obchody	14 677 596	11 836 404	2 841 192
Spolu	15 379 532	12 435 920	2 943 612

Bežné účty predstavujú peňažné rezervy úverových inštitúcií, ktoré podľa Štatútu podliehajú systému povinných minimálnych rezerv (ďalej len „PMR“). Systém PMR umožňuje priemerné plnenie peňažných rezerv úverových inštitúcií počas stanovenej udržiavacej periódy, ktorá je zverejňovaná ECB.

S účinnosťou od 21. decembra 2022 do 19. septembra 2023 boli PMR úročené úrokovou sadzbou jednodňových sterilizačných operácií Eurosystemu. Dňa 27. júla 2023 Rada guvernérov rozhodla, že od 20. septembra 2023 budú zostatky minimálnych rezerv úročené nulovou úrokovou sadzbou.

K 31. decembru 2023 čisté úrokové výnosy plynúce z PMR predstavovali 15 740 tis. EUR (20 072 tis. EUR k 31. decembru 2022, pozri pozn. 24).

Jednodňové sterilizačné obchody predstavujú jednodňové vklady s vopred určenou úrokovou sadzbou vyhlásenou ECB. Účelom týchto vkladov je poskytnúť zmluvným stranám možnosť uložiť krátkodobý prebytok likvidity.

12. Ostatné záväzky voči úverovým inštitúciám eurozóny v eurách

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Tri-party repo obchody	1 060 000	700 000	360 000
Záväzky z repo obchodov	290 534	0	290 534
Vklady prijaté k repo obchodom	28 825	5 500	23 324
Bežné účty klientov	5 654	0	5 654
Medzibankové zúčtovanie na Slovensku (SIPS)	82	37	45
Spolu	1 385 095	705 537	679 558

Úroková sadzba pre tri-party repo obchody je 4,02% p.a. (1,90% p.a. k 31. decembru 2022), sadzba pre repo obchody je v rozpätí 3,85 až 4,18% p.a.

13. Záväzky voči ostatným rezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Verejná správa	872 256	1 626 631	(754 375)
Ostatné záväzky	86 192	72 144	14 048
Spolu	958 449	1 698 775	(740 326)

Verejná správa

Banka vykazuje v tejto položke bežné účty verejnej správy. Najväčší objem položky predstavujú bežné účty Štátnej pokladnice.

Ostatné záväzky

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Bežné účty klientov	25 000	24 384	616
Termínované vklady klientov	61 192	47 760	13 432
Spolu	86 192	72 144	14 048

14. Závazky voči nerezidentom eurozóny v eurách

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Bežné účty klientov	111 070	252 569	(141 499)
Závazky z prijatých termínovaných vkladov	0	3 397 268	(3 397 268)
Vklady prijaté k repo obchodom	1 950	1 300	650
Závazky z repo obchodov so zlatom	1 828 234	1 711 625	116 609
Spolu	1 941 254	5 362 762	(3 421 508)

„Bežné účty klientov“ predstavujú finančné prostriedky klientov, najmä na účtoch v systéme TARGET, ktorí nemajú povinnosť tvoriť a dodržiavať PMR. Tieto účty sa úročia percentom nula alebo úrokovou sadzbou pre jednoduchové sterilizačné operácie podľa toho, ktorá z týchto sadzieb je nižšia. Úbytok v položke „Závazky z prijatých termínovaných vkladov“ je spôsobený maturitou termínovaných vkladov nerezidentov.

15. Závazky voči rezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Tri-party repo obchody	1 816 419	1 689 067	127 352
Závazky z repo obchodov	3 112 850	2 370 926	741 924
Bežné účty Štátnej pokladnice v cudzej mene	2	2	0
Spolu	4 929 271	4 059 995	869 276

Úroková sadzba pre tri-party repo obchody je 5,30% p.a. (3,49% p.a. k 31. decembru 2022) pre transakcie v GBP a 4,35% p.a. (3,10% p.a. k 31. decembru 2022) pre AUD.

Úroková sadzba pre repo obchody je v rozpätí 5,40 až 5,70% p.a. (4,38 až 4,62% p.a. k 31. decembru 2022) pre transakcie v USD; 5,24 až 5,57% p.a. (3,45 až 3,55% p.a. k 31. decembru 2022) pre GBP; 4,40 až 4,75 % p.a. (3,25 až 3,40% p.a. k 31. decembru 2022) pre AUD; 5,05 až 5,06% p.a. pre CAD a -0,15 až -0,37% p.a. pre JPY.

16. Závazky voči nerezidentom eurozóny v cudzej mene

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Závazky z prijatých vkladov	2 784 751	0	2 784 751
Závazky z repo obchodov	324 280	618 540	(294 260)
Spolu	3 109 031	618 540	2 490 491

Banka eviduje navýšenie prijatých vkladov nerezidentov v cudzej mene. Úroková sadzba pre termínované vklady je v rozpätí 5,41 až 6,03% p.a. pre transakcie v USD a 5,40% p.a. pre GBP. Úroková sadzba pre repo obchody je v rozpätí 5,55 až 5,56% p.a. (4,62 až 4,63% p.a. k 31. decembru 2022) pre transakcie v USD; 5,64 až 5,66% p.a. (3,60% p.a. k 31. decembru 2022) pre GBP a 5,03% p.a. pre CAD.

17. Protipoložky k zvláštnym právam čerpania prideleným zo strany MMF

Banka vedie k 31. decembru 2023 voči MMF záväzkov z alokácie vo výške 1 580 280 tis. EUR (1 627 080 tis. EUR k 31. decembru 2022). Hodnota záväzku z alokácie je vedená v XDR. MMF celkovo alokoval Slovenskej republike v rámci všeobecnej alokácie 1 224 mil. XDR a v rámci špeciálnej alokácie 75 mil. XDR.

18. Závazky v rámci Eurosystemu

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Čisté závazky súvisiace s pridelovaním eurobankoviek	8 917 035	6 249 166	2 667 870
Ostatné závazky v rámci Eurosystemu	6 091 934	14 794 084	(8 702 150)
Spolu	15 008 969	21 043 250	(6 034 280)

„Čisté závazky súvisiace s pridelovaním eurobankoviek“ v rámci Eurosystemu dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 8 917 035 tis. EUR (6 249 166 tis. EUR k 31. decembru 2022). Zvýšenie položky bolo ovplyvnené nadmerným dopytom po eurobankovkách na Slovensku. Závazok je úročený hlavnou refinančnou sadzbou. K 31. decembru 2023 banka eviduje nákladový úrok vo výške 298 431 EUR tis. EUR (33 122 tis. EUR k 31. decembru 2022).

„Ostatné závazky v rámci Eurosystemu“ predstavujú pozíciu NBS voči ostatným členom ESCB. Banka v tejto položke vykazuje záväzok voči ostatným centrálnym bankám a ECB z cezhraničných operácií realizovaných prostredníctvom systému TARGET vo výške 6 647 727 tis. EUR (14 914 969 tis. EUR k 31. decembru 2022). Pokles pozície NBS v systéme TARGET bol ovplyvnený cezhraničnými operáciami komerčných bánk. Pozícia je úročená sadzbou pre hlavné refinančné operácie. Nákladový úrok z dlhovej pozície v systéme TARGET k 31. decembru 2023 bol vo výške 427 117 tis. EUR (84 033 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Položku ďalej tvorí pohľadávka z menového príjmu za rok 2023 vo výške 555 888 tis. EUR a záväzok z revízie menového príjmu za roky 2022 a 2021 vo výške 95 tis. EUR (pohľadávka 120 886 tis. EUR k 31. decembru 2022, pozri pozn. 28).

19. Ostatné závazky

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov	62 707	7 077	55 630
Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období	266 766	185 641	81 125
Ostatné	647 127	709 117	(61 990)
Spolu	976 600	901 835	74 765

Preceňovacie rozdiely podsúvahových nástrojov

K 31. decembru 2023 položka vo výške 62 707 tis. EUR (7 077 tis. EUR k 31. decembru 2022) predstavuje najmä kurzovú stratu z ocenenia FX-swapov v USD (53 082 tis. EUR) a cross currency swapov v CHF (9 594 tis. EUR).

Časové rozlíšenie a príjmy budúcich období

Najväčší objem položky časového rozlíšenia k 31. decembru 2023 predstavujú úroky z remunerácie eurobankoviek vo výške 96 636 tis. EUR (26 797 tis. EUR k 31. decembru 2022), úroky z úrokových swapov vo výške 87 629 tis. EUR (22 861 tis. EUR k 31. decembru 2022) a úroky z remunerácie pozície NBS v systéme TARGET 25 672 tis. EUR (28 145 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Ostatné

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Euromince v obehu	251 681	236 722	14 959
Bankovky v SKK v obehu	68 706	69 117	(411)
Mince v SKK v obehu	23 182	23 182	0
Vklady - kolaterály k derivátom	184 190	247 770	(63 580)
Reálna hodnota úrokových swapov - straty	74 264	63 667	10 597
Reálna hodnota cross currency swapov - straty	1 072	1 447	(375)
Ostatné	44 032	67 212	(23 181)
Spolu	647 127	709 117	(61 990)

Účelom prijatých vkladov – kolaterálov k derivátom je zabezpečenie kreditného rizika NBS v prípade poklesu hodnoty swapových obchodov z pozície protistrany. Medziročný pokles objemu vkladov súvisí s nárastom trhovej ceny swapových obchodov u protistrany.

Hodnota úrokových swapov k 31. decembru 2023 predstavuje kumulovanú koncoročnú stratu z precenenia, ktorá je v zmysle Usmernenia ECB postupne amortizovaná do hospodárskeho výsledku ako súčasť čistých realizovaných ziskov z úrokových swapov (pozri pozn. 25).

20. Rezervy

	31.12.2023	31.12.2022	Zmena
	v tis. EUR	v tis. EUR	v tis. EUR
Všeobecná rezerva na finančné riziká	532 391	900 000	(367 609)
Rezerva na straty z menovo-politických operácií	488	0	488
Rezervy na záväzky voči zamestnancom	14 141	14 351	(210)
Rezervy na súdne spory	2 805	2 805	0
Rezerva na nevyfakturované dodávky	2 201	1 529	672
Spolu	552 025	918 685	(366 660)

Z dôvodu materializácie rizík z finančnej činnosti bola v súlade s rozhodnutím bankovej rady použitá všeobecná rezerva na finančné riziká vo výške 367 609 tis. EUR. Jej použitím boli čiastočne kompenzované straty z finančných činností na ktorých krytie bola vytvorená (pozri pozn. 24, 25 a časť B, písm. l). Dôvodom finančných strát banky boli najmä úrokové náklady z remunerácie dlhovej pozície NBS v platobnom systéme TARGET a úroky zo sterilizačných menovo-politických operácií, v oboch prípadoch v súvislosti s nárastom úrokových sadzieb v priebehu roka 2023 (pozri pozn. 24).

Na základe výsledkov testu na znehodnotenie cenných papierov nakúpených v rámci programu PEPP Rada guvernérov ECB rozhodla o vytvorení rezervy voči kreditným rizikám na straty z menovo-politických operácií vo výške 42 918 tis. EUR. V zmysle čl. 32.4 Štatútu sú straty súvisiace s držbou cenných papierov nakúpených v rámci programu PEPP, ktoré by sa mohli zrealizovať, zdieľané národnými centrálnymi bankami Eurosystemu proporcionálne podľa kľúča na splatenom kapitáli ECB platnom v čase prvotného znehodnotenia. Podiel NBS na eurosystémovej rezerve predstavuje 488 tis. EUR (pozri časť B, písm. b a pozn. 28).

21. Účty precenenia

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Oceňovacie rozdiely z ocenenia zlata	1 269 822	1 105 018	164 804
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cenných papierov	66 252	4 280	61 972
Oceňovacie rozdiely z ocenenia derivátov	163 277	260 576	(97 299)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia cudzej meny	23 788	66 632	(42 844)
Oceňovacie rozdiely z ocenenia podielových cenných papierov (ETF)	124 711	23 621	101 090
Spolu	1 647 850	1 460 128	187 723

22. Základné imanie a rezervné fondy

V tejto položke sa vykazuje štatutárny fond, ktorý predstavuje splatený kapitál prevzatý z rozdelenia Bilancie aktív a pasív bývalej ŠBČS, ktorý je od vzniku NBS v rovnakej výške 15 490 tis. EUR, a prevzaté základné imanie Úradu pre finančný trh (ďalej len „ÚFT“) vo výške 551 tis. EUR. ÚFT bol s účinnosťou od 1. januára 2006 zo zákona zrušený a pričlenený do NBS.

Rezervné fondy tvorí rezervný fond a kapitálový fond.

Zostatok rezervného fondu NBS k 31. decembru 2023 je vo výške 340 874 tis. EUR (340 874 tis. EUR k 31. decembru 2022). Rezervný fond je tvorený prídelmi z vytvoreného zisku z minulých rokov vo výške 337 411 tis. EUR. Po pričlenení ÚFT do NBS bol k 1. januáru 2006 do rezervného fondu NBS prevedený rezervný fond ÚFT vo výške 3 462 tis. EUR.

Zostatok kapitálového fondu NBS k 31. decembru 2023 je vo výške 882 tis. EUR (882 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Nadácia NBS pôsobí od roku 2022 v oblasti podpory zvyšovania kvality finančného vzdelávania, úrovne finančnej gramotnosti a prehlbovania výskumu a vedy v oblasti ekonómie a financií. Fond na financovanie Nadácie NBS bol rozhodnutím bankovej rady tvorený prevodom 2 mil. EUR zo zisku NBS za rok 2021. K 31. decembru 2023 zostatok fondu predstavuje výšku 628 tis. EUR (1 386 tis. EUR k 31. decembru 2022).

Prehľad zmien na účtoch vlastného imania a kumulovaných strát

	v tis. EUR								
	Štatutárny fond	Kapitálový fond	Rezervný fond	Fond na financovanie nadácie NBS	Všeobecná rezerva na finančné riziká	Fondy z oceňovacích rozdielov zisk/(strata)	Neuhradená (strata) minulých rokov	Hospodársky výsledok bežného roka zisk/(strata)	Vlastné imanie
1. Stav k 31.12.2022	16 041	882	340 874	1 386	900 000	1 460 128	(4 062 818)	(156 448)	(1 499 955)
2. Prevod straty za rok 2022 do neuhradenej straty min. rokov							(156 448)	156 448	0
3. Prevod do štatutárneho fondu									
4. Prevod do rezervných fondov									
5. Prevod do fondu na financovanie nadácie NBS									
6. Prevod prostriedkov z fondu na financovanie nadácie NBS				(758)					(758)
7. Zmena všeobecnej rezervy na finančné riziká					(367 609)				(367 609)
8. Zmena oceňovacích rozdielov z cenných papierov						61 972			61 972
9. Zmena oceňovacích rozdielov z derivátov						(97 299)			(97 299)
10. Zmena oceňovacích rozdielov zo zlata						164 804			164 804
11. Zmena oceňovacích rozdielov cudzích mien						(42 844)			(42 844)
12. Zmena oceňovacích rozdielov podielov vo fonde (ETF)						101 090			101 090
13. Zisk/strata bežného účtovného obdobia									
14. Zmena za účtovné obdobia	0	0	0	(758)	(367 609)	187 723	(156 448)	156 448	(180 645)
15. Stav k 31.12.2023	16 041	882	340 874	628	532 391	1 647 850	(4 219 267)	0	(1 680 601)

23. Podsúvahové nástroje

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Úrokové swapy v EUR	4 447 520	2 831 000	1 616 520
Úrokové swapy v USD	2 795 687	1 629 271	1 166 416
Úrokové swapy v GBP	1 539 810	1 306 746	233 064
Úrokové swapy v AUD	1 392 599	983 472	409 127
Spolu	10 175 616	6 750 489	3 425 128

	31.12.2023 v tis.EUR		31.12.2022 v tis.EUR		Zmena v tis.EUR	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Menové swapy v EUR	694 642	2 855 116	677 454	0	17 188	2 855 116
Menové swapy v USD	2 657 868	218 371	0	381 586	2 657 868	(163 215)
Menové swapy v CNY	0	123 680	0	40 907	0	82 773
Menové swapy v GBP	115 068	45 855	0	92 454	115 068	(46 599)
Menové swapy v JPY	512	24 813	0	27 577	512	(2 764)
Menové swapy v CHF	23 758	0	0	22 342	23 758	(22 342)
Menové swapy v CAD	341	0	0	0	341	0
Menové swapy v AUD	615	279 961	0	99 407	615	180 553
Spolu	3 492 805	3 547 795	677 454	664 273	2 815 350	2 883 522

	31.12.2023 v tis.EUR		31.12.2022 v tis.EUR		Zmena v tis.EUR	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Menové forwardy v EUR	0	0	37 014	0	(37 014)	0
Menové forwardy v GBP	0	0	0	26 453	0	(26 453)
Menové forwardy v USD	0	0	0	10 274	0	(10 274)
Spolu	0	0	37 014	36 727	(37 014)	(36 727)

	31.12.2023 v tis.EUR		31.12.2022 v tis.EUR		Zmena v tis.EUR	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Cross currency swapy v EUR	337 817	80 399	483 718	170 092	(145 901)	(89 693)
Cross currency swapy v JPY	0	127 934	85 312	206 171	(85 312)	(78 236)
Cross currency swapy v USD	0	40 724	0	42 190	0	(1 466)
Cross currency swapy v CHF	89 633	170 189	92 414	227 678	(2 781)	(57 489)
Spolu	427 450	419 246	661 444	646 131	(233 994)	(226 885)

	31.12.2023 v tis.EUR		31.12.2022 v tis.EUR		Zmena v tis.EUR	
	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky	Pohľadávky	Závázky
Úrokové futures v AUD	0	0	0	17 396	0	(17 396)
Úrokové futures v EUR	0	177 300	0	119 500	0	57 800
Úrokové futures v GBP	0	0	420 552	0	(420 552)	0
Úrokové futures v CHF	43 197	0	0	174 672	43 197	(174 672)
Úrokové futures v USD	0	145 520	167 260	0	(167 260)	145 520
Spolu	43 197	322 820	587 812	311 568	(544 616)	11 252

24. Čistý výsledok z úrokov

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Investície v EUR, z toho:	(74 409)	138 129	(212 538)
čistý náklad/výnos z bežných účtov a termín. vkladov	(72 685)	133 398	(206 083)
čistý náklad z repo obchodov	(103 347)	(254)	(103 093)
čistý výnos z cenných papierov	47 243	6 951	40 292
čistý výnos/náklad z derivátov	53 998	(2 006)	56 004
ostatné	383	40	343
Investície v cudzej mene, z toho:	72 011	58 797	13 214
čistý výnos z cenných papierov	271 442	118 393	153 049
čistý náklad z repo obchodov	(209 089)	(70 685)	(138 404)
čistý výnos/náklad z derivátov	64 861	6 689	58 172
čistý náklad/výnos z bežných účtov a termín. vkladov	(69 319)	(49)	(69 270)
kompenzácia s MF SR	14 116	4 449	9 667
Menovopolitické operácie, z toho:	(75 542)	50 694	(126 236)
čistý výnos z cenných papierov	224 894	122 254	102 639
čistý náklad z vkladov a úverov	(284 695)	(91 632)	(193 063)
čistý náklad/výnos z PMR	(15 740)	20 072	(35 812)
Remunerácia pohľadávky z prevodu devízových rezerv	15 161	2 305	12 856
Remunerácia eurobankoviek	(298 431)	(33 122)	(265 310)
Remunerácia TARGET pozície	(427 117)	(84 033)	(343 084)
Ostatné:	(134)	0	(134)
náhrada za nefunkčnosť TARGET	(134)	0	(134)
Spolu	(788 462)	132 770	(921 232)

Majoritný podiel cenných papierov menovo-politického portfólia bol nakúpený v období nízkych úrokových sadzieb, pričom tieto cenné papiere majú dlhodobú splatnosť a fixné kupóny. Dôsledkom je pomalšia reakcia portfólia cenných papierov na zmeny kľúčových úrokových sadzieb ECB. Na druhej strane, nákladové úroky reflektujú zmeny týchto sadzieb okamžite. Vzniknutá úroková nerovnováha je dôvodom medziročného poklesu čistého výsledku z úrokov o 921 232 tis. EUR, a to nielen v NBS ale aj v iných NCBs eurozóny a v ECB. Najvýznamnejší podiel na poklese úrokov majú nákladové úroky z remunerácie pozície NBS v platobnom systéme TARGET (- 343 084 tis. EUR), z remunerácie eurobankoviek (- 265 310 tis. EUR) a úroky z jednoduchých sterilizačných obchodov (- 431 005 tis. EUR; pozri pozn 11).

Úrokové sadzby vyhlásené ECB:

Účinnosť od	Jednoduché refinančné operácie	Hlavné refinančné operácie	Jednoduché sterilizačné operácie
20.09.2023	4,75% p.a.	4,50% p.a.	4,00% p.a.
02.08.2023	4,50% p.a.	4,25% p.a.	3,75% p.a.
21.06.2023	4,25% p.a.	4,00% p.a.	3,50% p.a.
10.05.2023	4,00% p.a.	3,75% p.a.	3,25% p.a.
22.03.2023	3,75% p.a.	3,50% p.a.	3,00% p.a.
08.02.2023	3,25% p.a.	3,00% p.a.	2,50% p.a.
21.12.2022	2,75% p.a.	2,50% p.a.	2,00% p.a.

25. Čistý výsledok z finančných operácií, zníženia hodnoty a rezerv na krytie rizík

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Realizované zisky / straty z finančných operácií	30 252	13 008	17 244
Čisté zisky z derivátov	41 491	20 516	20 975
Čisté straty z predaja cenných papierov	(4 479)	(22 683)	18 205
Čisté zisky z predaja akcií a podielov	0	11 214	(11 214)
Čisté kurzové straty/zisky	(6 760)	3 962	(10 722)
Zníženie hodnoty finančných aktív a pozícií	(55 798)	(290 663)	234 865
Straty z ocenenia cenných papierov	(4 518)	(232 525)	228 008
Straty z ocenenia cudzej meny	(7 472)	(4 019)	(3 453)
Straty z ocenenia derivátov	(43 808)	(48 013)	4 205
Straty z ocenenia ETF fondov	0	(6 105)	6 105
Tvorba a použitie rezerv na finančné riziká	367 122	0	367 122
Všeobecná rezerva na finančné riziká	367 609	0	367 609
Rezerva na straty z menovo-politických operácií	(488)	0	(488)
Spolu	341 576	(277 654)	619 231

Na základe rozhodnutia bankovej rady bola na vykrytie straty z finančných činností použitá časť všeobecnej rezervy na finančné riziká v sume 367 609 tis. EUR (pozri pozn. 20).

Zároveň z výsledku testu na znehodnotenie cenných papierov nakúpených v rámci menovo-politického programu PEPP vyplynula banke povinnosť vytvoriť rezervu vo výške jej percentuálneho podielu na predbežnej strate vo výške 488 tis. EUR (pozri pozn. 20).

26. Čistý výsledok z poplatkov a provízií

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Poplatky a provízie z investičného portfólia, z toho:	(293)	(470)	177
Čistý zisk z operácií s klientmi	492	229	263
Čistá strata z operácií s bankami	(815)	(744)	(70)
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	131	132	(1)
Čistá strata z derivátov	(67)	(45)	(22)
Ostatné	(35)	(43)	8
Poplatky a provízie	5 632	1 544	4 088
Čistý zisk z operácií s cennými papiermi	6 423	2 456	3 967
Čistá strata z operácií s bankami	(790)	(912)	121
Čistý zisk z výmeny euromincí	82	75	7
Spolu	5 421	1 149	4 272

27. Výnos z akcií a podielových účastí

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Podiel na zisku ECB z predchádzajúceho roka	0	478	(478)
Dividendy z ETF fondov	14 641	8 231	6 410
Dividendy z akcií BIS	994	994	(1)
Spolu	15 635	9 703	5 932

28. Čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Čistý združený menový príjem NBS	(92 852)	(38 665)	(54 187)
Podiel NBS na menovom príjme podľa kapitálového kľúča	463 036	81 724	381 312
Čistý výsledok z realokácie menového príjmu	555 888	120 389	435 499
Strata/zisk z revízií minulých rokov	(95)	496	(591)
Spolu	555 793	120 886	434 908

Menový príjem v zmysle čl. 32.1 Štatútu a Rozhodnutia ECB/2016/36 o alokácii menového príjmu národných centrálnych bánk zúčastnených členských štátov v znení neskorších predpisov predstavuje čistý ročný príjem z aktív národnej centrálnej banky, ktoré sú vedené ako protihodnota bankoviek v obehú a depozitných záväzkov úverových inštitúcií. Menový príjem vyplýva z plnenia úloh menovej politiky ESCB. Rozdeľuje sa po ukončení hospodárskeho roka v pomere, ktorý zodpovedá podielu centrálnej banky na splatenom kapitáli ECB (podiel NBS od 1. januára 2023: 1,1360%).

NBS za rok 2023 združila záporný menový príjem vo výške 92 852 tis. EUR. Menový príjem zodpovedajúci podielu NBS na splatenom kapitáli ECB bol vo výške 463 036 tis. EUR. Rozdiel vo výške 555 888 tis. EUR (120 389 tis. EUR k 31. decembru 2022) predstavuje čistý výsledok zo systému združovania menového príjmu. Korekciou menového príjmu Eurosystemu za roky 2021 a 2022 sa NBS znížili výnosy o 95 tis. EUR (korekciou za roky 2020 až 2021 sa NBS zvýšili výnosy o 496 tis. EUR k 31. decembru 2022).

V tejto položke banka vykazuje aj podiel na rezerve voči stratám zo znehodnotenia z menovo-politických operácií vo výške 488 tis. EUR v súvislosti s cennými papiermi držanými v rámci programu PEPP (pozri pozn. 20).

29. Ostatné výnosy a ostatné náklady

Najvýznamnejší podiel na „Ostatných výnosoch“ banky k 31. decembru 2023 predstavujú výnosy z poplatkov a príspevkov subjektov finančného trhu v objeme 19 125 tis. EUR (16 053 tis. EUR k 31. decembru 2022), prijaté poplatky za platobné systémy vo výške 3 097 tis. EUR (3 478 tis. EUR k 31. decembru 2022) a tržby z predaja pamätných mincí vo výške 3 139 tis. EUR (3 153 tis. EUR k 31. decembru 2022).

„Ostatné náklady“ banky k 31. decembru 2023 predstavujú najmä náklady na razbu obehových a zberateľských mincí vrátane nákladov služieb s tým súvisiacich.

30. Personálne náklady

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Mzdy a odmeny	(49 192)	(44 455)	(4 737)
Sociálne náklady	(17 496)	(15 821)	(1 675)
Ostatné náklady na zamestnancov	(6 006)	(2 906)	(3 100)
Spolu	(72 694)	(63 183)	(9 511)

K 31. decembru 2023 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 072, z toho 119 vedúcich zamestnancov.

V spolupráci s doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami vytvorila NBS pre svojich zamestnancov program doplnkového dôchodkového sporenia. Príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie je súčasťou položky „Ostatné náklady na zamestnancov“.

31. Administratívne náklady

K 31. decembru 2023 tvoria túto položku v celkovej výške 32 065 tis. EUR (25 670 tis. EUR k 31. decembru 2022) najmä náklady na technickú podporu a údržbu informačných systémov, náklady na opravy a udržiavanie, spotrebu energie, príspevky právnickým osobám (hlavne medzinárodným dohľadovým inštitúciám) a náklady na finančné vzdelávanie.

Náklady voči štatutárnemu audítorovi za overenie účtovnej závierky boli k 31. decembru 2023 vo výške 112 tis. EUR (70 tis. EUR k 31. decembru 2022). Banka neeviduje k 31. decembru 2023 žiadne náklady na uisťovacie a audítorske služby a daňové poradenstvo v zmysle § 18 ods. 6 zákona o účtovníctve.

32. Odpisy dlhodobého hmotného a nehmotného majetku

	31.12.2023 v tis. EUR	31.12.2022 v tis. EUR	Zmena v tis. EUR
Odpisy dlhodobého hmotného majetku	(7 462)	(7 248)	(214)
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku	(2 172)	(2 017)	(154)
Spolu	(9 634)	(9 265)	(369)

33. Služby súvisiace s výrobou bankoviek

K 31. decembru 2023 náklady na tlač eurobankoviek predstavovali 3 162 tis. EUR (3 545 tis. EUR k 31. decembru 2022).

34. Daň z príjmu a ostatné položky znižujúce príjem

V zmysle § 43 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov je NBS platiteľom dane z výnosov (príjmov), ktoré jej plynú z dlhopisov emitovaných na území Slovenskej republiky. Za rok 2023 NBS odviedla zrážkovú daň vo výške 33 409 tis. EUR (58 553 tis. EUR k 31. decembru 2022). Zníženie oproti predošlému obdobiu vo výške 25 144 tis. EUR bolo z dôvodu nárastu položky znižujúcej základ dane.

35. Hospodársky výsledok

Banka k 31. decembru 2023 vykázala nulový hospodársky výsledok (strata 156 448 tis. EUR k 31. decembru 2022).

D. UDALOSTI, KTORÉ NASTALI MEDZI DŇOM, KU KTORÉMU SA ZOSTAVUJE ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA, A DŇOM ZOSTAVENIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

V súlade s čl. 29.3 Štatútu došlo k pravidelnej päťročnej aktualizácii percentuálnych podielov národných centrálnych bánk na upisovaní základného imania ECB. K 1. januáru 2024 sa výška kapitálového kľúča NBS upravila na 0,9403% (0,9314% do 31. decembra 2023), výška eurosystémového kľúča NBS sa upravila na 1,1499% (1,1360% do 31. decembra 2023) a kľúč na pridelovanie bankoviek sa zmenil na 1,0580% (1,0450% do 31. decembra 2023).

Po 31. decembri 2023 nenastali žiadne významné udalosti, ktoré by si vyžadovali úpravy v účtovnej závierke za rok 2023.

Bratislava, 15. marca 2024

Peter Kažimír
guvernér

Albín Kotian
výkonný riaditeľ
úsek finančného riadenia,
informačných technológií
a prevádzkových činností

Jana Langerová
riaditeľka
odbor finančného riadenia

Národná banka Slovenska

DODATOK SPRÁVY NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA k časti Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Overili sme účtovnú závierku Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka“ alebo „NBS“) k 31. decembru 2023 uvedenú na stranách 85 – 117 priloženej výročnej správy banky, ku ktorej sme dňa 15. marca 2024 vydali správu nezávislého audítora, ktorá sa nachádza na stranách 86 – 87 výročnej správy banky. Tento dodatok sme vypracovali v zmysle § 27 odsek 6 zákona č. 423/2015 Z.z. o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“).

Na základe vykonaných prác, ktoré sú opísané v časti „Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe“ vyššie uvedenej správy nezávislého audítora, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe banky zostavenej za rok 2023 sú v súlade s jej účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a zákona o NBS č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o banke a jej situácii, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Bratislava 12. júna 2024

Ing. Zuzana Letková, FCCA
zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 865

V mene spoločnosti
Deloitte Audit s.r.o.
Licencia SKAu č. 014

Deloitte označuje jednu, resp. viacero spoločností spomedzi Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), jej globálnej siete členských firiem a ich pridružených subjektov (spoločne ďalej len „organizácia Deloitte“). DTTL (ďalej tiež len „Deloitte Global“) a každá z jej členských firiem a pridružených subjektov predstavuje samostatný a nezávislý právny subjekt, ktorý nemôže zaťažovať povinnosťami alebo zaväzovať iné subjekty v rámci organizácie Deloitte vo vzťahu k tretím osobám. DTTL, každá z členských firiem DTTL a každý pridružený subjekt zodpovedá len za svoje úkony a opomenutia, a nie za úkony alebo opomenutia iných subjektov v rámci organizácie Deloitte. Samotná spoločnosť DTTL služby klientom neposkytuje. Viac informácií je dostupných na www.deloitte.com/sk/o-nas.

Legislativa

Legislatíva v roku 2023

V roku 2023 nadviazala NBS na vykonávanie legislatívnych a aproximačných kompetencií, ktoré vyplývajú z § 30 zákona NR SR č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. NBS predkladá vláde Slovenskej republiky návrhy zákonov v oblasti peňažného obehu a spolu s Ministerstvom financií SR návrhy zákonov v oblasti devízových vzťahov, platobných systémov a poskytovania platobných služieb a finančného trhu vrátane bankovníctva a postavenia a pôsobnosti NBS. V súlade s čl. 56 ods. 1 Ústavy SR môže NBS v rámci svojej pôsobnosti vydávať všeobecne záväzné právne predpisy, ak je na to splnomocnená zákonom.

Legislatívne zmeny zákonov v oblasti pôsobnosti Národnej banky Slovenska v roku 2023

Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohlade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 192/2023 Z. z.

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 302/2023 Z. z., zákonom č. 309/2023 Z. z., zákonom č. 508/2023 Z. z. a zákonom č. 526/2023 Z. z.

Zákon č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z.

Zákon Slovenskej národnej rady č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 185/2023 Z. z., zákonom č. 205/2023 Z. z., zákonom č. 316/2023 Z. z. a zákonom č. 530/2023 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z.

Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z. a zákonom č. 315/2023 Z. z.

Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z.

Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z. a zákonom č. 315/2023 Z. z.

Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z.

Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 210/2023 Z. z., zákonom č. 274/2023 Z. z., zákonom č. 309/2023 Z. z. a zákonom č. 530/2023 Z. z.

Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 210/2023 Z. z. a zákonom č. 309/2023 Z. z.

Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 309/2023 Z. z.

Zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bol novelizovaný zákonom č. 260/2023 Z. z., zákonom č. 508/2023 Z. z. a zákonom č. 526/2023 Z. z.

Vykonávacie všeobecne záväzné právne predpisy Národnej banky Slovenska vydané v roku 2023

Opatrenia NBS vyhlásené v Zbierke zákonov SR uverejnením úplného znenia

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 11. júla 2023 č. 300/2023 Z. z., ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska č. 139/2013 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach žiadosti o devízovú licenciu a podrobnosti o požiadavkách na obchodovanie s devízovými hodnotami

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 23. októbra 2023 č. 428/2023 Z. z. o náležitostiach žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnej banky Slovenska podľa zákona o starobnom dôchodkovom sporení

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 23. októbra 2023 č. 429/2023 Z. z. o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vznik a činnosť dôchodkovej správcovskej spoločnosti

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. decembra 2023 č. 479/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska č. 280/2018 Z. z. o predkladaní hlásení podľa Devízového zákona

Opatrenia NBS vyhlásené v Zbierke zákonov SR uverejnením oznámenia o ich vydaní

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 10. januára 2023 č. 1/2023, ktorým sa ustanovujú národné voľby pre inštitúcie podľa osobitného predpisu

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 28. februára 2023 č. 2/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. februára 2018 č. 5/2018 o odbornej skúške a odbornej skúške s certifikátom na poskytovanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v znení neskorších predpisov

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 22. mája 2023 č. 3/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 11. decembra 2018 č. 16/2018 o predkladaní výkazov o vykonávaní finančného sprostredkovania a výkazov o vykonávaní finančného poradenstva

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. júna 2023 č. 4/2023, ktorým sa mení opatrenie Národnej banky Slovenska z 12. decembra 2017 č. 13/2017 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk na účely vykonávania dohľadu v znení neskorších predpisov

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 23. októbra 2023 č. 5/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska zo 6. novembra 2018 č. 13/2018 o registri krytých dlhopisov

Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 7. novembra 2023 č. 6/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 29. júla 2014 č. 13/2014 o predkladaní výkazov, hlásení a iných správ obchodníkmi s cennými papiermi a pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na účely vykonávania dohľadu v znení neskorších predpisov

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2023 č. 7/2023 o predkladaní výkazov platobnými inštitúciami, pobočkami zahraničných platobných inštitúcií, inštitúciami elektronických peňazí, pobočkami zahraničných inštitúcií elektronických peňazí, poskytovateľmi platobných služieb v obmedzenom rozsahu a bankami

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 20. novembra 2023 č. 8/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 2. septembra 2014 č. 16/2014 o uverejňovaní informácií bankami a pobočkami zahraničných bánk v znení neskorších predpisov

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. decembra 2023 č. 9/2023 o registri bankových úverov a záruk

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. decembra 2023 č. 10/2023 o predkladaní hlásení z registra krytých dlhopisov a z registra hypoték na účely vykonávania dohľadu

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. decembra 2023 č. 11/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 21. júna 2021 č. 7/2021 o predkladaní výkazov platobnou inštitúciou, pobočkou zahraničnej platobnej inštitúcie, inštitúciou elektronických peňazí alebo pobočkou zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí na štatistické účely

Opatrenie Národnej banky Slovenska z 5. decembra 2023 č. 12/2023, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Národnej banky Slovenska z 21. júna 2021 č. 8/2021 o predkladaní výkazov bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi alebo pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi na štatistické účely

ABC

Skratky a slovník pojmů

Skratky

A

AI

umelá inteligencia (artificial intelligence)

AML/CFT

ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu (anti-money laundering and combating the financing of terrorism)

APP

program nákupu aktív (asset purchase programme)

B

b. b.

bázický bod

BACH

harmonizovaná databáza nefinančných spoločností (Bank for the Accounts of Companies Harmonized)

BI

podniková inteligencia (business intelligence)

C

CBA

analýza nákladov a prínosov (cost-benefit assessment)

CBPP3

program nákupu krytých dlhopisov (covered bond purchase programme)

CDM

spoločné riadenie údajov (Common Data Management)

CID

identifikátor príjemcu inkasa (Creditor Identifier)

COREP

spoločné výkazníctvo (common reporting)

CSA

spoločné dohľadové aktivity (Common Supervisory Action)

ČNB

Česká národná banka

D

DDS

1. doplnková dôchodková spoločnosť
2. doplnkové dôchodkové sporenie

DofE

Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (The Duke of Edinburgh's International Award)

DPH

daň z pridanej hodnoty

DSS

dôchodková správcovská spoločnosť

DWA

účty rozdelenia bohatstva (distributional wealth accounts)

DWH

dátový sklad (data warehouse)

E

EBA

Európsky orgán pre bankovníctvo (European Banking Authority)

ECB

Európska centrálna banka

ECBA

analýza nákladov a prínosov Euro systému (Eurosystem cost-benefit analysis)

EFUMB

Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bella

EFT POS

elektronický prevod finančných prostriedkov na predajnom mieste (electronic funds transfer at point of sale)

EIOPA

Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (European Insurance and Occupational Pensions Authority)

EK

Európska komisia

ESAs

európske orgány dohľadu (European Supervisory Authorities)

ESCB

Európsky systém centrálnych bánk

ESMA

Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (European Securities and Markets Authority)

ETF

fondy obchodované na burze (exchange-traded funds)

EÚ

Európska únia

F

FINREP

finančné výkazníctvo (financial reporting)

G

GMW

Svetový týždeň peňazí (Global Money Week)

H

HDP

hrubý domáci produkt

HFCN

Sieť pre výskum finančnej situácie a spotreby domácností (Household Finance and Consumption Network)

HFCS

prieskum finančnej situácie a spotreby domácností (Household Finance and Consumption Survey)

HICP

harmonizovaný index spotrebiteľských cien (Harmonised Index of Consumer Prices)

I

iBACH

harmonizovaná databáza nefinančných

spoločností – individuálne údaje (individual Bank for the Accounts of Companies Harmonized)

IBIP

investičný produkt založený na poistení (insurance-based investment product)

IBV

Inštitút bankového vzdelávania NBS, n. o.

IFRS

medzinárodné štandardy finančného výkazníctva (International Financial Reporting Standards)

IPS

vyhlásenie o investičnej politike (investment policy statement)

IReF

integrovaný vykazovací rámec (Integrated Reporting Framework)

IS RBUZ

Informačný systém Register bankových úverov a záruk

IS REGFAP

Informačný systém Register finančných agentov a finančných poradcov

IS ŠZP/IS ŠZP SK

Informačný systém Štatistický zberový portál

IS ŠZP ESAs

Informačný systém Štatistický zberový portál pre európske orgány dohľadu

IT

informačné technológie

ITS

vykonávacie technické predpisy (implementig technical standards)

L

LTRO

dlhodobejšie refinančné oprácie (longer-term refinancing operations)

M

MF SR

Ministerstvo financií Slovenskej Republiky

MREL

minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (minimum requirement for own funds and eligible liabilities)

MRO

hlavné refinančné operácie (main refinancing operations)

N

NBS

Národná banka Slovenska

NCB

národná centrálna banka

NGFS

Sieť pre ekologizáciu finančného systému (Network for Greening the Financial System)

NŠGF

Národný štandard finančnej gramotnosti

O

OECD

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)

OZ

občianske združenie

P

p. a.

per annum (ročná úroková miera)

p. b.

percentuálny bod

PEPP

núdzový pandemický program nákupu (pandemic emergency purchase programme)

PMR

povinné minimálne rezervy

PraF UK

Právnická fakulta Univerzity Komenského

R

RePEc

výskumné práce v oblasti ekonomiky (Research Papers in Economics)

RPMN

ročná percentuálna miera nákladov

RTGS

hrubé zúčtovanie v reálnom čase (real-time gross settlement)

RTVS

Rozhlas a televízia Slovenska

S

SAV

Slovenská akadémia vied

SBA

Slovenská banková asociácia

s. c.

stále ceny

SDS

starobné dôchodkové sporenie

SEPA

jednotná európska platobná oblasť (Single European Payments Area)

SFA

samostatný finančný agent

SIPS

Slovenský medzibankový platobný systém (Slovak Interbank Payment System)

SKCH

Slovenská katolícka charita

SR

Slovenská republika

SRB

Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (Single Resolution Board)

SSM

jednotný mechanizmus dohľadu (Single Supervisory Mechanism)

ŠIOV

Štátny inštitút odborného vzdelávania

ŠÚ SR

Štatistický úrad Slovenskej republiky

T

t CO₂e

tona ekvivalentu oxidu uhličitého

TARGET

Transeurópsky automatizovaný systém hrubého vyrovnania v reálnom čase (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system)

TIPS

okamžité vyrovnanie platieb v systéme TARGET (TARGET Instant Payment Settlement)

TLTRO/ TLTRO III

cielené dlhodobjšie refinančné operácie (targeted longer-term refinancing operations)

T2S

systém vyrovnania cenných papierov (TARGET2-Securities)

W

WGF

pracovná skupina ECB/ESCB pre prognózovanie (Working Group on Forecasting)

WWF

Svetový fond na ochranu prírody (World Wide Fund for Nature)

Slovník pojmov

I.

I. pilier

dôchodkové poistenie

II. pilier

starobné dôchodkové sporenie

III. pilier

doplňkové dôchodkové sporenie

D

data governance (DG)

Disciplína, ktorá definuje a implementuje štandardy, kontroly, roly, zodpovednosti a osvedčené postupy potrebné pre správu údajov v súlade s dátovou stratégiou.

(Zdroj: EDM Council Glossary)

data governance organizácia

Centrum riadenia údajov; v prostredí NBS sa uplatňuje hybridný model s kanceláriou riadenia údajov alokovanou na odbore štatistiky a správcami dátových domén distribuovanými na ďalších odborných útvaroch. Dôležitou súčasťou je kompetenčné centrum pre dátový sklad na odbore informačných technológií NBS.

data manažment

Riadenie údajov; pozostáva z postupov, architektonických techník a nástrojov na dosiahnutie konzistentného prístupu k údajom a na ich doručovanie v rámci celého spektra dátových oblastí potrebných na splnenie všetkých dátových požiadaviek.

E

ESG rating

Kvalitatívne hodnotenie emitenta z hľadiska uplatňovania environmentálnych a sociálnych princípov a princípov riadenia (ESG princípov) v jeho aktivitách, vyjadruje sa písmenami od AAA (najlepšie) po CCC (najhoršie).

ESG princípy sa aplikujú v spoločnostiach s cieľom riešiť nasledovné oblasti:

environmentálne problémy (Environment) – globálne otepľovanie, využitie energií a vody, klimatické zmeny, znečisťovanie životného prostredia a pod.;

sociálne problémy (Social) – diverzita pracovnej sily, pracovné zákony, bezpečnosť pri práci a pod.;

spôsob riadenia spoločnosti (Governance) – podniková etika, štruktúra predstavenstva a jeho nezávislosť, účtovníctvo a pod.

Tieto princípy je možné vnímať aj tak, že spoločnosti sú v súčasnosti vystavené environmentálnym (E) a sociálnym (S) rizikám a záleží na spôsobe ich riadenia (G), ako sú schopné tieto riziká zmierňovať.

Expected Shortfall (ES)

ukazovateľ merania rizika za sledované obdobie (napr. 1 rok) pri definovanej pravdepodobnosti (napr. 95 %)

G

greenwashing

postup, pri ktorom vyhlásenia, činnosti alebo oznámenia súvisiace s udržateľnosťou jasne a spravodlivo neodrážajú základný profil udržateľnosti subjektu, finančného produktu alebo finančných služieb

M

mikroúdaj

individuálne dáta, napríklad o individuálnych cenných papieroch, o subjektoch na trhu alebo o úverových produktoch

S

Scope 1, 2 a 3

označenie pre kategórie rôznych druhov emisií skleníkových plynov podľa protokolu Greenhouse Gas Protocol členené na emisie, ktoré produkujú podniky buď priamo svojou vlastnou činnosťou (Scope 1), alebo nepriamo činnosťou svojich dodávateľov či odberateľov a pochádzajú z výroby naku-

povaných energií (Scope 2) a z iných zdrojov (Scope 3)

Strategická alokácia aktív (SAA)

základné rozhodnutie investora o výbere tried aktív a ich váhach, akceptovaných rizikových faktoroch a veľkosti spravovaného portfólia

Štandard ISO 20022

Norma Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu používaná pre elektronickú výmenu správ medzi finančnými inštitúciami, ktorá sa uplatňuje na nový systém hrubého vyrovnania v reálnom čase T2. Zahŕňa transakcie súvisiace so zúčtovaním platieb v rámci operácií menovej politiky Eurosystemu aj transakcie medzi bankami a obchodné transakcie.

Zoznam grafov, tabuliek, schém a boxov

Zoznam grafov

- Graf 1** Podiel krajín v rámci intervalov inflácie
- Graf 2** Vývoj HDP vo vybraných krajinách
- Graf 3** Vývoj reálneho HDP
- Graf 4** Vývoj zahraničného obchodu
- Graf 5** Vývoj zamestnanosti
- Graf 6** Vývoj miezd
- Graf 7** Štruktúra inflácie HICP
- Graf 8** Inflácia HICP v roku 2023 v krajinách EÚ
- Graf 9** Menovopolitické a trhové úrokové sadzby ECB a ich zmena
- Graf 10** Vývoj mesačných nákupov do menovopolitických nákupných programov Eurosystemu
- Graf 11** Vývoj vybraných bilančných položiek NBS súvisiacich s výkonom menovej politiky
- Graf 12** Menovopolitické refinančné operácie a nákupné programy realizované NBS, amortizovaná hodnota k 31. 12. 2023
- Graf 13** Prehľad plnenia PMR so zobrazením vývoja sadzby platnej pre určené PMR
- Graf 14** Štruktúra aktív používaných ako zábezpeka slovenskými bankami v roku 2023
- Graf 15** Štruktúra investičných rezerv NBS ku koncu roka 2023
- Graf 16** Vývoj používania služieb otvoreného bankovníctva
- Graf 17** Štruktúra podaní finančných spotrebiteľov podľa sektorov finančného trhu v roku 2023
- Graf 18** Denný vývoj emisie
- Graf 19** Falzifikáty eurobankoviek zadržaných v obehu k miliónu eurobankoviek v obehu
- Graf 20** Vývoj počtu a hodnoty SEPA okamžitých platieb bankami na Slovensku
- Graf 21** Porovnanie počtu platieb spracovaných v TARGET-SK v rokoch 2022 a 2023
- Graf 22** Porovnanie počtu mesačných transakcií v SIPS v rokoch 2022 a 2023
- Graf 23** Hodnota transakcií platobnými kartami – porovnanie výberu hotovosti a platieb
- Graf 24** Vývoj celkových platieb kartami a mobilných platieb
- Graf 25** Spracovanie hotovosti v roku 2023 – subjekty
- Graf 26** Emisia a držba zelených dlhopisov na Slovensku
- Graf 27** Počet reportujúcich subjektov v IS ŠZP SK a IS ŠZP ESAs v roku 2023
- Graf 28** Záujem o štúdie NBS zverejnené na stránke RePEc
- Graf 29** Kvalitatívne skóre článkov vo vedeckých časopisoch
- Graf 30** Vývoj uhlíkovej stopy budovy ústredia NBS podľa oblastí
- Graf 31** Rozdelenie uhlíkovej stopy z roku 2022 podľa kategórií emisných zdrojov

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Emisia eurobankoviek a euromincí na Slovensku

Zoznam schém

- Schéma 1** Vývoj na finančnom trhu v roku 2023
- Schéma 2** Makroprudenciálna politika v roku 2023 v kocke
- Schéma 3** Regulácia nového sektora kryptoaktív
- Schéma 4** Počet a hodnota transakcií v TARGET-SK v roku 2023
- Schéma 5** Platobné karty z hľadiska ich vydavateľa v roku 2023
- Schéma 6** Platobné karty z hľadiska ich akceptácie na termináloch v roku 2023
- Schéma 7** Model riadenia údajov v NBS
- Schéma 8** Domáce publikácie výskumu podľa témy
- Schéma 9** Organizačná štruktúra NBS k 31. 12. 2023

Zoznam boxov

- Box 1** Klimatická správa o nemenovopolitickom portfóliu NBS denominovanom v eurách
- Box 2** Odobratie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti
- Box 3** Ako sa zmenil kapitálový trh na Slovensku za posledných 30 rokov?
- Box 4** Prechod výkazníctva z IS REGFAP do IS ŠZP
- Box 5** Dodatočný prieskum oceňovania aktív vo fondoch kolektívneho investovania
- Box 6** NBS záleží na zdravom a bezpečnom trhu s kryptoaktívami
- Box 7** Nové zistenia o finančnej situácii slovenských domácností
- Box 8** Posilňovanie etických hodnôt – nový Etický kódex NBS
- Box 9** Informačné technológie v NBS: stratégia na obdobie 2023 – 2027